

БІЛА КНИГА 2021

ОБОРОННА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

БІЛА КНИГА 2021

ОБОРОННА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

КИЇВ • 2022

Інформаційний бюлетень “Біла книга 2021. Оборонна політика України ” підготовлений робочою групою фахівців Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та Адміністрації Державної спеціальної служби транспорту.

Голова робочої групи:

Іван РУСНАК

Робоча група:

Олег МЕЛІХОВ, Олег ЯЦИНО, Владислав ШОСТАК, Олександр БУНЯК, Сергій ЗАТОЛОКІН,
Сергій МАСЛОВСЬКИЙ

Секретар робочої групи:

Сергій СОБКОВИЧ

Інформаційний бюлетень “Біла книга” видається відповідно до Закону України “Про національну безпеку України” з метою систематичного інформування суспільства про діяльність Міністерства оборони України, Збройних Сил України та Державної спеціальної служби транспорту, стан виконання заходів розвитку, забезпечення обґрунтованості рішень органів військового управління з питань національної безпеки і оборони, а також військового будівництва.

Шістнадцяте видання інформаційного бюлетеня присвячене питанням реалізації державної політики з питань національної безпеки у сфері оборони у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту. Крім того, в інформаційному бюлетені показані основні завдання, над якими працювали Міністерство оборони України, Збройні Сили України і Державна спеціальна служба транспорту в 2021 році, та стан їх виконання.

Матеріали бюлетеня призначені для цивільних і військових фахівців у галузі військового будівництва, оборонної політики та політики безпеки, журналістів, викладачів і студентів профільних закладів вищої освіти, а також усіх, хто цікавиться станом і розвитком Збройних Сил України та Державної спеціальної служби транспорту.

ПРЕЗИДЕНТ
УКРАЇНИ –

ВЕРХОВНИЙ ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Ми – молода родина зі славетної династії Київської Русі – України.

З роду засновників.

Роду хрестителів.

З хороброго роду.

Мудрого роду.

Козацького роду.

Увібравши в себе кращі національні військові традиції, що сформувалися у важких, кривавих війнах і збройних конфліктах минулого, українська армія за час своєї новітньої історії пройшла складний шлях до формування дієздатної та високоорганізованої бойової структури, впевненої у своїх силах та здатної зламати будь-які загарбницькі плани ворога.

Сьогодні наші мужні хлопці та дівчата боронять Українську державу, наш суверенітет і територіальну цілісність. Заради миру й процвітання незалежної України. Заради наступних поколінь.

Українці пишуться своїми Збройними Силами, демонструють їм найвищий рівень довіри, адже саме українські воїни зберегли незалежність України, за яку віками боролися наші пращури.

Від імені українського народу висловлюю вдячність особовому складу та ветеранам Збройних Сил України за самовіддану службу, стійкість і героїзм, виявлені під час захисту територіальної цілісності країни.

Дякую усім захисникам і захисницям України за сумлінне виконання військового, службового та громадянського обов'язку, відвагу, героїзм і самопожертву.

Нехай незламний і нескорений козацький дух захисників української землі усіх поколінь назавжди буде для нас невичерпним джерелом натхнення для розбудови сучасної та міцної України.

Переконаний, що Збройні Сили України й надалі надійно захищатимуть свободу і незалежність нашої держави.

Слава Збройним Силам України!

Слава Україні!

(З виступів Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України з нагоди Дня пам'яті та примирення, Дня захисників і захисниць України, 30-річчя Незалежності України та 30-річчя Збройних Сил України)

ВСТУПНЕ СЛОВО МІНІСТРА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

У 2021 році перед нашою державою постали нові виклики. Російська Федерація відкрито погрожувала масштабною ескалацією бойових дій, концентруючи війська поблизу державного кордону України.

У цей період Збройні Сили України і сектор оборони загалом продемонстрували високу готовність дати відсіч ворогу, що стало одним із ключових чинників стабілізації й уникнення негативних сценаріїв для всієї Європи, які могли спричинити глобальні наслідки.

Протягом року довіра до Збройних Сил в українському суспільстві досягла рекордних показників. За даними соціологів, 72% громадян упевнені у своїй армії. Наразі Збройні Сили України є інститутом із найвищим рівнем підтримки українців.

Цей величезний кредит довіри необхідно виправдовувати. Це означає – не зупинятися на шляху розвитку, підвищувати обороноздатність і рівень готовності.

У 2021 році в зазначеній царині було зроблено чимало.

Завершено розробку ключових документів планування у сферах національної безпеки та оборони. Уперше розроблено Стратегію воєнної безпеки України, яка запровадила всеохоплюючий підхід до оборони держави на засадах стримування, стійкості та взаємодії.

Положення згаданої Стратегії деталізовано у Стратегічному оборонному бюлетені, який став дорожньою картою подальшого розвитку сил оборони.

Уперше було розроблено і затверджено національний План оборони України, який деталізує положення щодо всеохоплюючої оборони України та вперше забезпечує поєднання спроможностей складових сектору оборони за єдиним стратегічним замислом та під єдиним стратегічним керівництвом.

Значний імпульс для зміцнення оборони Держави був наданий завдяки ухваленню Закону України “Про основи національного спротиву”, яким, серед іншого, передбачено створення Сил територіальної оборони Збройних Сил України, руху опору, а також системи загальної військової підготовки громадян України.

Закон набув чинності 1 січня 2022 року і його імплементація розпочалася негайно. Командувача Сил територіальної оборони Збройних Сил України було призначено першим у 2022 році Указом Президента України.

Впродовж року взаємодія з міжнародними партнерами набула більш структурованого вигляду. Зокрема, у 2021 році було підписано:

- Рамкову угоду щодо стратегічних основ оборонного партнерства між Міністерством оборони України та Міністерством оборони США;

- Угоду між Урядом України та Урядом США про проекти у сфері досліджень, розробок, випробувань і оцінки;
- Рамкову угоду між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії щодо офіційної кредитної підтримки розвитку спроможностей Військово-Морських Сил Збройних Сил України;
- Угоду про співробітництво у сфері оборони між Україною та Швецією тощо.

Крім цього, підписано Меморандум про співпрацю з компанією Bayraktar Savunma щодо будівництва та облаштування спільного навчально-випробувального центру, а також інші документи практичного характеру.

За участю іноземних радників та експертів НАТО тривала робота щодо забезпечення взаємосумісності оборонного сектору України та Північноатлантичного альянсу. У 2021 році запроваджено 59 стандартів НАТО шляхом розроблення 71 національного документа.

Організовано проведення заходів об'єднаної (спільної підготовки), у тому числі в рамках розгорнутих в Україні тренувальних місій та груп JMTG-U (США), UNIFIER (Канада), ORBITAL (Велика Британія).

Крім того, з метою підвищення практичних спроможностей органів військового управління та військових частин Збройних Сил протягом року з ними було проведено 267 командно-штабних навчань і тренувань, 106 навчань з бойовою стрільбою, 1385 тактичних (тактико-спеціальних) навчань, у тому числі 92 навчання бригадного (полкового) рівня.

Також вдалося зробити значні інвестиції в закупівлі сучасного озброєння та техніки національного виробництва, у тому числі в перспективні дослідно-конструкторські розробки.

Маючи добру основу для розвитку, наступного року слід активізувати наші зусилля.

У 2021 році ми відзначали 30-ту річницю заснування Збройних Сил України. Три чверті своєї новітньої історії наша армія існувала в режимі демонтажу, який переривався кількома спробами провести реформи. Четверть історії йде війна.

З одного боку, є проблеми, які накопичувалися десятиліттями і запрограмовані ще за радянських часів. А є наслідки того, що під час війни доводилося ухвалювати нагальні рішення для порятунку ситуації.

Наразі стоїть завдання – продовжити трансформації у воюючій армії, надати цим процесам системності.

Суть цього завдання зводиться до двох позицій:

- Міністерство оборони України має стати однією з найкращих корпорацій України з точки зору ефективності управління, а Збройні Сили – одним із найкращих роботодавців;
- ми повинні перейти від тактичних рішень до всебічного розвитку фундаментальних спроможностей Збройних Сил.

В основу нашої роботи буде покладено людиноцентричний підхід.

Ми продовжимо реалізацію оборонної реформи для перетворення Міністерства оборони України на ефективний цивільний орган влади, який формує політики не тільки для армії, а й для всього сектору оборони, здійснює військово-політичне та адміністративне управління Збройними Силами, Державною спеціальною службою транспорту і забезпечує демократичний цивільний контроль.

Серед першочергових заходів – побудова ефективної прозорої системи оборонних закупівель у рамках переходу на трирічне планування, а також комплексна цифрова трансформація сектору оборони.

Нагальною проблемою є реалізації кадрової реформи, запровадження прозорої системи управління кар'єрою військовослужбовців, що дасть змогу мотивувати і залучати найкращих.

У пріоритеті – поступове підвищення грошового забезпечення військовослужбовців і працівників сектору оборони з виходом на системну трансформацію виплат у 2023 році, а також системний підхід до вирішення проблеми забезпечення житлом, насамперед штатно-посадовим.

У 2021 році Міністерству оборони було передбачено 121,7 млрд гривень бюджетних асигнувань, бюджет виконано на 99,7%. На 2022 рік бюджет Міністерства становить 133,5 млрд гривень.

З метою максимально ефективного використання бюджетних коштів управління фінансовими ресурсами буде виділено в окремий функціональний напрям. Також ми визначили мету – домогтися фінансування потреб оборони у 2023 році на рівні не нижче 3% ВВП.

Я ставлю завдання забезпечити нову якість військової дипломатії для забезпечення синергії з міжнародними партнерами та інтеграції в НАТО де-факто, не чекаючи, поки будуть сформульовані відповідні політичні рішення.

Упевнений, що українські воїни гідно виконуватимуть свій обов'язок. Збройні Сили зроблять усе необхідне для гарантованого стримування та належної відсічі російської збройної агресії.

Користуючись значною суспільною підтримкою, армія може стати рушійною силою модернізації усієї країни. Це унікальний шанс, яким треба скористатись.

Слава Україні!

Міністр оборони України

Олексій Резніков

ЗМІСТ

Привітання Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України	3
Вступне слово Міністра оборони України	5

Розділ 1

РЕАЛІЗАЦІЯ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАХОДІВ ОБОРОННОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ	11
--	-----------

- ПІДСУМКИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ
- ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ
- ОБОРОННА РЕФОРМА
- ПІДГОТОВКА ВІЙСЬК (СИЛ)
- ФІНАНСУВАННЯ ПОТРЕБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
- ВНУТРІШНІЙ АУДИТ
- ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ
- ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Розділ 2

ПІДСУМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ, ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ТА СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВОМУ РЕЗЕРВІ	29
---	-----------

- ПІДСУМКИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ
КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ
- РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ
- СТВОРЕННЯ НЕОБХІДНИХ МОТИВАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ
ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ І СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВОМУ РЕЗЕРВІ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ
СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
- МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Розділ 3

РЕАЛІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ, ОБОРОННІ ЗАКУПІВЛІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ 53

- ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ
- ОБОРОННІ ЗАКУПІВЛІ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗАКУПІВЛЯ НОВИХ (МОДЕРНІЗОВАНИХ) ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ
- МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
- РОЗВИТОК ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗБРОЙНИХ СИЛ
- ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ НАТО

Розділ 4

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА КОНТРОЛЬ НАД ОЗБРОЄННЯМ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ І ЗБРОЙНИХ СИЛ 65

- ДВОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО
- БАГАТОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА СПІВРОБІТНИЦТВО З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ
- МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ
- КОНТРОЛЬ НАД ОЗБРОЄННЯМ

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА 82

Додатки

- Додаток 1.** Основні нормативно-правові акти, які були прийняті (видані) у 2021 р. 85
- Додаток 2.** Органи управління, структури та склад яких змінювалися у 2021 р. 98
- Додаток 3.** Військовослужбовці Збройних Сил, яким у 2021 р. присвоєно звання Герой України 102

Додаток 4. Результати підготовки Збройних Сил.....	103
Додаток 5. Оснащення Збройних Сил озброєнням та військовою технікою у 2021 р.	110
Додаток 6. Національні документи розроблені для запровадження стандартів НАТО (на кінець 2021 р.).....	112
Додаток 7. Участь національних контингентів і персоналу Збройних Сил у операціях з підтримання миру і безпеки (на кінець 2021 р.).....	114
Додаток 8. Державна спеціальна служба транспорту.....	115

РОЗДІЛ 1

РЕАЛІЗАЦІЯ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАХОДІВ ОБОРОННОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ

ВОЄННА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ як ключова складова державної політики у сфері національної безпеки і оборони спрямовується на забезпечення воєнної безпеки України

РЕАЛІЗАЦІЯ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАХОДІВ ОБОРОННОГО ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Діяльність щодо реалізації воєнної політики у 2021 р. спрямовувалась на виконання головного завдання Міністерства оборони, яке полягає у забезпеченні відсічі збройної агресії Російської Федерації та запобіганні її ескалації шляхом посилення потенціалу стримування та зміцнення міжнародної підтримки України.

ПІДСУМКИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ

Головні результати формування засад воєнної політики

Протягом 2021 р. завершено розроблення та затверджено ключові стратегічні документи щодо формування та реалізації державної політики у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва.

Уперше розроблена та затверджена Указом Президента України Стратегія воєнної безпеки України від 25.03.2021 № 121, яка визначила цілі, пріоритети та завдання воєнної політики, запровадила комплексний всеохоплюючий підхід до оборони держави на засадах стримування, стійкості та взаємодії.

Цілі та завдання Стратегії воєнної безпеки України деталізовані у Стратегічному оборонному бюлетені України, затвердженому Указом Президента України від 17.09.2021 № 473. Цей основний документ оборонного планування визначив основні напрями реалізації воєнної політики України, вимоги до перспективної моделі Збройних Сил України та інших складових сил оборони, шляхи та очікувані результати оборонної реформи на період до 2025 р.

Міністерство оборони спільно з іншими державними органами вперше розробило План оборони України (затверджений відповідним Указом Президента України 5.11.2021), який визначив порядок і строки здійснення політичних, економічних, соціальних, воєнних, наукових, науково-технічних, інформаційних, правових, організаційних, інших заходів держави щодо підготовки до збройного захисту держави та її всеохоплюючої оборони.

Це дало змогу сформувати у Міністерстві оборони цілісну систему стратегічного планування, яка поєднує у собі планування оборони держави, стратегічне планування застосування сил оборони, оборонне та мобілізаційне планування.

Основні зміни нормативно-правової бази у сфері оборони

Протягом 2021 р. Міністерство оборони розробило 181 нормативно-правовий акт: вісім Законів України; 81 указ Президента України; 92 постанови і розпорядження Уряду (додаток 1), що дало змогу забезпечити:

- підтримання на належному рівні боєздатності Збройних Сил та інших військових формувань;
- планування та проведення заходів, необхідних для реалізації цілей Стратегії воєнної безпеки України та Стратегічного оборонного бюлетеня України;
- визначення організаційних засад національного спротиву;
- удосконалення питань виконання військового обов'язку та ведення військового обліку;
- організацію заходів оборонного планування, забезпечення демократичного цивільного контролю;
- професіоналізацію сил оборони, у тому числі за рахунок удосконалення функціонування вищих військових навчальних закладів, військових ліцеїв та створення військового резерву;
- задоволення невідкладних потреб Збройних Сил у сучасному озброєнні та військовій техніці (ОВТ);
- удосконалення окремих складових порядку надання медичної допомоги, лікування та реабілітації поранених військовослужбовців усіх складових сектору безпеки і оборони;
- поглиблення міжнародного співробітництва.

Виконання основних заходів оборонного планування

У 2021 р. завершено перший етап оборонного планування на основі спроможностей (“Планування спроможностей”), у ході якого розроблено і введено в дію Стратегію воєнної безпеки України та Стратегічний оборонний бюлетень України, які стали основою для розроблення програмних документів з питань оборони та розвитку Збройних Сил, Державної спеціальної служби транспорту, а також розвитку озброєння та військової техніки.

Крім того, розроблено Об'єднану оперативну концепцію сил оборони 2030, уточнено Єдиний перелік (Каталог) спроможностей Міністерства оборони, Збройних Сил та інших складових сил оборони, розроблено Каталог типових носіїв спроможностей Збройних Сил (бойових військових частин (підрозділів) та підрозділів оперативного (бойового) забезпечення), Пріоритезований перелік спроможностей, які потребують першочергового розвитку (створення).

У рамках заходів другого етапу (“Програмування розвитку спроможностей”) розробляються проекти Державної програми розвитку Збройних Сил України до 2026 р., Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки Збройних Сил України на період до 2026 р., Державної цільової оборонної програми розвитку ракетного озброєння до 2031 р., інші програми і проекти розвитку спроможностей Збройних Сил.

Опрацьовано новий пакет Цілей партнерства Україна – НАТО та затверджено Перелік завдань і заходів досягнення Цілей партнерства на 2021–2025 роки в Міністерстві оборони та Збройних Силах.

Започатковано розвиток нових спроможностей Сил територіальної оборони, як окремого роду сил Збройних Сил.

Головні підсумки діяльності щодо забезпечення відсічі збройній агресії Російської Федерації

Протягом року Міністерство оборони та Генеральний штаб Збройних Сил проводили комплексні перевірки рівня готовності Об'єднаних сил до виконання завдань за призначенням¹.

¹ Основна увага комісії приділялася: стану та якості опрацювання оперативних планів застосування сил і засобів; створеній оперативній побудові, реальному стану бойової готовності, ступеню обладнання й утримання оборонних рубежів; укомплектованості особовим складом, обслугам (екіпажами) угруповання Об'єднаних сил; спроможностям створеної системи управління та зв'язку; підготовленості оперативного складу командних пунктів; стану логістичного, медичного та морально-психологічного забезпечення, підтримки військ (сил); рівню підготовки військових частин (підрозділів) на відповідність стандартам НАТО.

За результатами роботи комісій засвідчено готовність Об'єднаних сил до адекватного реагування на будь-які дії противника.

Крім того, організовано робочі поїздки представників іноземних держав у район проведення операції Об'єднаних сил, що сприяло введенню (продовженню) санкцій проти Російської Федерації, розвитку військово-технічного співробітництва, збільшенню обсягів допомоги, яка вже надається нашій країні.

Головні досягнення оборонної реформи

Проведені заходи оборонної реформи дали змогу протягом року:

- підтримувати рівень боєздатності Збройних Сил та спроможностей Державної спеціальної служби транспорту, які забезпечили виконання поставлених завдань;
- розпочати створення Сил територіальної оборони та спланувати у зв'язку з цим збільшення чисельності Збройних Сил на 11 тис. військовослужбовців;
- завершити створення територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки;
- продовжити розбудову Збройних Сил та Державної спеціальної служби транспорту за стандартами НАТО;
- розробити в рамках досягнення доктринальної сумісності 75 документів (16 визначальних доктрин Збройних Сил та 59 доктринальних документів (доктрини, настанови, бойові статuti) командувань видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил);
- провести заходи оборонного планування, демократичного цивільного контролю, професіоналізації сил оборони та створити військовий резерв;
- здійснити постачання сучасного озброєння та військової техніки для задоволення невідкладних потреб Збройних Сил та Державної спеціальної служби транспорту;
- запровадити нову систему оцінювання набутих спроможностей Збройних Сил на основі принципів і методик оцінювання, прийнятих в НАТО, та оцінити 15 військових організаційних структур (двох органів військового управління і 13 військових частин);
- забезпечити безперервне харчування військовослужбовців в умовах запровадження карантинних обмежень;
- укласти низку міжнародних договорів з іноземними партнерами з питань розвитку військово-технічного співробітництва, постачання, ремонту (модернізації) озброєння, боєприпасів, військової техніки, кібернетичного захисту, обміну інформацією тощо.

Головні підсумки розбудови системи стратегічних комунікацій

Протягом 2021 р. здійснено аудит комунікаційних спроможностей сил оборони, визначено цілі і завдання розвитку системи стратегічних комунікацій у 2021–2025 рр. на основі Цілей партнерства G0021 “Стратегічні комунікації”². За результатами аудиту визначено першочергове завдання – забезпечення координації і взаємодії усіх елементів сектору безпеки і оборони держави у сфері стратегічних комунікацій, на виконання якого:

- удосконалено відповідну нормативно-правову базу³;
- у новостворених органах військового управління та у військових частинах рівня бригада (полк) сформовано підрозділи зв'язків з громадськістю, що значно посилює комунікаційні спроможності Збройних Сил;

² Пакет Цілей партнерства для України у рамках процесу планування та оцінювання сил міжнародної програми НАТО “Партнерство заради миру”.

³ Розроблено “Засади реалізації стратегічних комунікацій у системі Міністерства оборони України”, військовий стандарт “Стратегічні комунікації”, “Методичний посібник з організації військових зв'язків з громадськістю”, “Термінологічний словник у сфері зв'язків з громадськістю”, розроблено порадики “Медіаграмотність. Порадики для військовослужбовців ЗС України”.

- створено Управління забезпечення реагування на кризові ситуації, яке забезпечує ситуаційну обізнаність і доведення до керівництва Міноборони об'єктивної інформації, всебічно обґрунтованих оцінок загроз, прогнозів виникнення та розвитку кризових ситуацій, підготовку проєктів управлінських рішень і рекомендацій щодо нейтралізації негативних впливів в інтересах оборони;
- організовано щоденний медіамоніторинг для протидії інформаційному деструктивному впливу з боку противника;
- проведено курси та тренінги з питань стратегічних комунікацій для 2 тис. військових фахівців Збройних Сил та персоналу інших складових сектору безпеки і оборони;
- проведено ряд комунікаційних кампаній найрезультативнішою з яких стала кампанія щодо популяризації служби у військовому резерві "Я – резервіст".

Про ефективність та правильність розвитку стратегічних комунікацій свідчить той факт, що за рік чисельність аудиторії основних джерел офіційної інформації⁴ про Міноборони та Збройні Сили значно збільшилася і налічує понад 4 млн осіб.

Основні зусилля Міністерства оборони та Збройних Сил у 2021 р. були спрямовані на реалізацію воєнної політики держави, підтримання на належному рівні та подальше нарощування спроможностей Збройних Сил для стримування і відсічі збройної агресії з боку РФ, реформування та розвиток Збройних Сил відповідно до стандартів НАТО, забезпечення європейської й євроатлантичної інтеграції України.

ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ

2021 р. показав, що за час відбиття агресії Російської Федерації проти України спроможності Збройних Сил істотно зросли, а також підвищилася здатність інших силових структур до спільного, узгодженого виконання завдань оборони.

Основні підсумки проведення операції Об'єднаних сил

Особливостями проведення операції Об'єднаних сил протягом року було те, що керівництво Російської Федерації намагалося:

- не допустити реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях до складу України на основі її законодавства;
- створити сприятливі умови для так званих "правових" підстав застосування регулярних військ збройних сил Російської Федерації для захисту псевдоросійських громадян на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях;
- звинувачувати нашу державу в підготовці до деокупації непідконтрольної території силовим шляхом всупереч досягнутим міжнародним домовленостям.

З цією метою підконтрольні та керовані Росією незаконні збройні формування, нехтуючи домовленостями, продовжують систематично обстрілювати позиції наших військ, а також населені пункти та об'єкти інфраструктури, які наближені до лінії зіткнення (табл. 1.1). Ці обстріли часто ведуться з провокативними цілями з позицій, розташованих у безпосередній близькості від об'єктів цивільної інфраструктури.

Водночас задля приховування фактів порушення режиму припинення вогню незаконні збройні формування, організовані РФ на території ОРДЛО, перешкоджають діяльності Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ з виконання мандата Постійної ради ОБСЄ від 21.03.2014 No 1117.

⁴ Офіційні вебсайти Міністерства оборони в мережі Інтернет (mil.gov.ua), Збройних Сил (zsu.gov.ua), інформаційного агентства "АрміяInform" (armyinform.com.ua), Центральна телерадіостудія Міністерства оборони (медіапроєкти Військове телебачення, радіо "Армія FM") та Телерадіостудія Міністерства оборони "Бриз".

Також Російська Федерація проводить випробування новітніх систем озброєння російської армії, використовуючи територію Донбасу як величезний військовий полігон⁵.

На відміну від Росії, Об'єднані сили виконують взяті зобов'язання, дотримуються Мінських домовленостей та готові своєчасно й адекватно реагувати на загрози, які виникають.

Таблиця 1.1. Кількість обстрілів позицій Об'єднаних сил збройними формуваннями російських окупаційних військ у 2021 р.

Місяць року	Кількість обстрілів		Місяць року	Кількість обстрілів	
	загальна	зі зброї, забороненої Мінськими домовленостями		загальна	зі зброї, забороненої Мінськими домовленостями
Січень	169	17	Липень	249	108
Лютий	165	21	Серпень	171	47
Березень	237	42	Вересень	207	51
Квітень	301	95	Жовтень	251	67
Травень	271	110	Листопад	215	81
Червень	188	58	Грудень	92	29
УСЬОГО				2516	726

Пріоритетним завданням Об'єднаних сил залишається захист мирного населення та повернення прифронтових територій до мирного життя. Для цього продовжується виконання завдань з відновлення об'єктів цивільної інфраструктури, здійснення ремонтно-відновних робіт на критичних об'єктах, які постраждали внаслідок бойових дій, а також надання всебічної допомоги мирному населенню.

Підвищення ефективності оперативного та бойового управління силами і засобами угруповання Об'єднаних сил

У 2021 р. під час заходів оперативної підготовки відпрацьовані питання, підвищення ефективності оперативного управління силами та засобами угруповання Об'єднаних сил, а саме:

- проведено апробацію нових доктринальних документів з питань управління та застосування Збройних Сил, які розроблені відповідно до стандартів НАТО;
- уперше, за своїми масштабами, відпрацьовано питання управління угрупованнями військ під час проведення активних дій в ході наступальних і контрнступальних операцій, контрударів як найскладніших форм застосування військ (сил);
- практично відпрацьовано питання з управління підпорядкованими підрозділами в ході ведення операції (бойових дій) із застосуванням новітніх зразків озброєння, зокрема

⁵ Україна має велику кількість захоплених та задокументованих зразків озброєння, які перебувають на озброєнні виключно у збройних силах Російської Федерації, що доводить їх безпосередню участь у збройному конфлікті на території України.

проведено заходи щодо управління батареєю ракетного комплексу “Нептун” з розгортанням у позиційному районі;

- відпрацьовано питання управління багатонаціональними угрупованнями військ (сил) у ході ведення оборонної та наступальної операції;
- проаналізовано рівень взаємосумісності органів військового управління, підрозділів Збройних Сил та інших військових формувань з органами управління та підрозділами збройних сил держав-членів НАТО і країн-партнерів під час виконання спільних завдань.

Проведення зазначених заходів дало можливість на практиці перевірити реальні спроможності органів військового управління керувати військами (силами) в ході ведення наступальних (контрнаступальних, оборонних) операцій (бойових дій), у тому числі у взаємодії із силами і засобами іноземних держав (країн-партнерів, членів НАТО).

Стан забезпечення військ угруповання Об'єднаних сил озброєнням і військовою технікою, матеріально-технічними засобами і медичним майном

Укомплектованість ОВТ військових частин (підрозділів), які беруть участь в ООС на території Донецької та Луганської областей, становить 100 %.

Протягом 2021 р. відновлено 4 323 од. ОВТ, що забезпечило належний рівень боєготовності військових частин за показником “укомплектованість справним озброєнням та військовою технікою”.

Створено резерв командувача ОС у частині приладів спостереження.

Військові та оперативні запаси засобів ураження укомплектовані відповідно до визначених норм та утримуються на польових артилерійських складах військових частин і оперативно-тактичних угруповань.

Вживаються заходи щодо нарощування можливостей із зберігання запасів та підвищення рівня живучості місць зберігання.

Загальна забезпеченість лікарськими засобами та іншими витратними матеріалами медичного призначення військових частин (підрозділів) у районі операції Об'єднаних сил становить 78 %, у тому числі аптечками медичними індивідуальними – 120%.

Наявні запаси матеріально-технічних засобів та засобів ураження відповідають визначеним нормам та дають змогу військовим частинам виконувати визначені завдання в складі Об'єднаних сил.

Заходи щодо розмінування звільнених територій Донецької та Луганської областей

У 2021 році, з метою імплементації Закону України “Про протимінну діяльність в Україні”, Кабінетом Міністрів України утворений Національний орган з питань протимінної діяльності, який очолює Міністр оборони України, та запроваджений облік операторів протимінної діяльності.

Для планування, практичної організації та координації здійснення заходів протимінної діяльності в Міністерстві оборони на фондах Держспецтрансслужби створений Центр протимінної діяльності, який є ключовою структурою з управління якістю розмінування, здійснення сертифікації операторів протимінної діяльності та процесів протимінної діяльності, а також інспектування розмінованих територій.

Протягом року до заходів щодо розмінування в Україні залучалися підрозділи Збройних Сил (33 групи розмінування чисельністю 138 осіб), Державної спеціальної служби транспорту (одна група розмінування чисельністю 5 осіб), Державної служби з надзвичайних ситуацій (шість піротехнічних обслуг чисельністю 60 осіб), а також неурядові міжнародні організації The HALO Trust (30 груп розмінування чисельністю 364 особи), данська група з розмінування (8 груп розмінування DDG чисельністю 105 осіб), Швейцарський фонд протимінної діяльності (три групи розмінування FSD чисельністю 24 особи) та національний неурядовий оператор Demining Solutions.

Крім того, було залучено вісім регіональних піротехнічних обслуг Держспецтрансслужби чисельністю 40 осіб (Донецька обл. – п'ять груп чисельністю 25 осіб, Луганська обл. – три групи чисельністю 15 осіб).

Результати роботи з розмінування наведені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2. Перевірені території, розмінована інфраструктура та передані органам місцевого самоврядування ділянки в Донецькій та Луганській областях

Перевірено території та інфраструктурні об'єкти	Знешкоджено вибухонебезпечних предметів	Передано ділянок в Донецькій/Луганській областях
Групами розмінування ЗС України		
203 га, 116 км доріг	3977 од.	
Піротехнічними підрозділами ДСНС		
1491 га	25974 од.	
Групами розмінування The HALO Trust		
162 га	97 од.	
337 га		29 / 24
Групами розмінування Данської група з розмінування (DDG)		
4 га	6 од.	
50,6 га	6 од.	0 / 2
Групами розмінування Швейцарського фонду з протимінної діяльності (FSD)		
1,9 га	264 од.	
1902,9 га 163,5 км доріг	32041 од.	
29,4 га		5 / 0
Групами розмінування Demining Solutions		
27,3 га		1 / 0

Основні підсумки участі Держспецтрансслужби в операції Об'єднаних сил та розмінування підконтрольної території Донецької та Луганської областей

Протягом 2021 р. Держспецтрансслужба виконувала завдання з охорони та оборони 16 важливих об'єктів транспортної інфраструктури держави (залізничні та автомобільні мости, опорно-тягові підстанції) у районі проведення операції Об'єднаних сил на території Донецької та Луганської областей, що дало змогу запобігти диверсіям і терористичним актам на визначених об'єктах⁶ та забезпечити ефективне функціонування транспортної інфраструктури.

Крім того, удосконалені місця несення служби на об'єктах охорони, що підвищило дієвість та стійкість функціонування системи охорони об'єктів транспортної інфраструктури.

⁶ У 2021 р. зупинено незаконну спробу потрапити на територію залізничного мосту, що охороняє підрозділ Держспецтрансслужби. Порушника було затримано та передано до органів Національної поліції України.

Групи розмінування Держспецтрансслужби обстежили та розмінували 31 кілометр залізничних шляхів та 36 га місцевості. У ході цих заходів було виявлено та знищено 895 вибухонебезпечних предметів.

Цивільно-військове співробітництво на території Донецької та Луганської областей

За координації та участю підрозділів цивільно-військового співробітництва в районі проведення операції Об'єднаних сил у Донецькій та Луганській областях було налагоджено дієву взаємодію з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, керівниками військово-цивільних адміністрацій щодо визначення потреб цивільного населення, у задоволенні яких можуть надати допомогу Збройні Сили. При цьому основні зусилля зосереджувались на формуванні у жителів Донецької та Луганської областей позитивної громадської думки про Збройні Сили.

Так, у липні 2021 року з метою увічнення пам'яті загиблих захисників України Збройними Силами за підтримки Авдіївської міської військово-цивільної адміністрації створено (реконструйовано) та відкрито за участю Президента України Меморіал пам'яті воїнів операції Об'єднаних сил/антитерористичної операції, які загинули в боях за Авдіївку.

Офіцери цивільно-військового співробітництва спільно з громадськими та волонтерськими організаціями, які діють у районі проведення операції Об'єднаних сил, проводили заходи, спрямовані на підтримку цивільного населення, яке постраждало від бойових дій, надавали допомогу школам, дитячим садкам тощо. Крім того, була здійснена координація переміщення 11 258 гуманітарних вантажів міжнародних, громадських, благодійних організацій і фондів, волонтерських організацій та окремих волонтерів, а також координація надання гуманітарної допомоги вразливим верствам населення.

Усього штатними та тимчасовими підрозділами цивільно-військового співробітництва в районі проведення операції Об'єднаних сил було охоплено понад 216 населених пунктів.

Робота підрозділів цивільно-військового співробітництва в рамках гуманітарного проекту "ЕВАКУАЦІЯ 200" наведена в табл. 1.3.

Таблиця 1.3. Діяльність підрозділів цивільно-військового співробітництва у 2021 р. у рамках гуманітарного проекту Збройних Сил "ЕВАКУАЦІЯ 200"

Проведені заходи	Кількість
Усього транспортовано (евакуйовано) з району проведення операції Об'єднаних сил	119
Знайдено в результаті пошукових заходів, з них:	
ідентифіковано та перепоховано	2
евакуйовано з тимчасово окупованої території Донецької та Луганської областей для ідентифікації та поховання	1
передано родинам на тимчасово окуповану територію	3
проведено ексгумацій спільно з представниками правоохоронних органів для встановлення осіб тимчасово невстановлених тіл (останків) загиблих	2

ОБОРОННА РЕФОРМА

Стратегія національної безпеки України визначає стратегічний курс України на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та організації Північноатлантичного договору, що передбачає проведення ефективної оборонної реформи.

Зміни у структурі та повноваженнях Міністерства оборони

Структура та склад Міністерства оборони (зі змінами, які були у 2021 році) показані на схемі 1 додатка 2.

На виконання Закону України “Про оборонні закупівлі” Кабінет Міністрів України підготував проект постанови, якою вносяться зміни до Положення про Міністерство оборони в частині надання повноважень Міноборони на виконання функцій уповноваженого органу з державного гарантування якості, головного органу у сфері здійснення оборонних закупівель та державного замовника у сфері оборони.

Удосконалення системи управління Збройних Сил України (органів управління, пунктів управління, засобів зв'язку та автоматизації)

У 2021 р. тривала розбудова системи об'єднаного керівництва силами оборони та системи військового управління Збройними Силами на принципах і стандартах, прийнятих у державах-членах НАТО.

Протягом року структура і склад органів військового управління не змінювалися⁷, за винятком наведених на схемах 2–6 додатка 2.

Відповідно до напрямів і завдань, які визначені Законом України “Про національну безпеку України”, Стратегічним оборонним бюлетенем України та іншими керівними документами⁸, у 2021 р.:

- розпочато створення Командування Сил територіальної оборони Збройних Сил;
- уточнено завдання, функції та порядок підпорядкування командувань видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил;
- завершено переведення штабів бойових військових частин Сухопутних військ, Військово-Морських Сил, Десантно-штурмових військ Збройних Сил на типову S-структуру.

Позитивним можна вважати те, що уточнені в попередні роки роль та місце органів військового управління, зміна їх організаційної структури створили передумови до практичної реалізації таких принципів управління НАТО:

- делегування командних повноважень командувачу (командиру), а не штабу;
- прозорість процесу прийняття рішень;
- використання органів управління, які надають підтримку відповідним командувачам (командирам) в управлінні підпорядкованими силами і засобами і при цьому мають однакову структуру та завдання.

Це сприяло підвищенню сумісності органів військового управління Збройних Сил з аналогічними управлінськими структурами держав – членів НАТО.

⁷ Схеми 4–9, 12, 13 додатка 2 “Білої книги 2019–2020”.

⁸ План дій оборонної реформи Міністерства оборони та Збройних Сил; Заходи оборонної реформи на середньострокову перспективу; Результати комплексного функціонального огляду системи оборонного менеджменту в Міністерстві оборони та Збройних Силах; План виконання Програми Президента України у сфері оборони на період з лютого 2021 р. до травня 2024 р.; Цілі партнерства України – НАТО 2021.

На цей час в органах військового управління Збройних Сил усіх рівнів є чітке розуміння та усвідомлення того, що система управління повинна не лише забезпечувати передачу команд і розпоряджень, а й надавати можливість командирам реалізовувати наміри командувача без визначення безпосереднього порядку його виконання, заохочувати розумну ініціативу підлеглих, а також не допускати застосування військ (сил) у цілях та випадках, не передбачених законодавством України.

Основні зусилля зосереджуються на розробленні нових доктринальних документів, які регламентують усі сфери діяльності Збройних Сил:

- внесення відповідних змін до законодавства України щодо правового закріплення та унормування усіх ініціатив з трансформації системи військового управління Збройних Сил;
- завершення розмежування повноважень між Міністерством оборони та органами управління Збройних Сил;
- впровадження засад управлінської діяльності, основаної на принципах і стандартах, прийнятих у державах-членах НАТО;
- набуття відповідних спроможностей Командуванням Сил територіальної оборони Збройних Сил;
- підвищення ефективності процесу трансформації шляхом удосконалення нормативно-правової бази, розроблення концептуальних і доктринальних документів, які регламентують питання розвитку систем забезпечення та набуття спроможностей відповідними органами військового управління Збройних Сил.

У ході вдосконалення системи управління особлива увага приділяється відмові від пострадянської та запровадженню євроатлантичної культури військового управління.

Удосконалення системи управління Держспецтрансслужби

Система управління Держспецтрансслужби розвивалася завдяки переведенню інформаційно-телекомунікаційних вузлів пунктів управління на цифрові засоби зв'язку та автоматизації процесів управління. Так, протягом року:

- в Адміністрації Держспецтрансслужби проведено модернізацію складових пунктів управління на рухомих засобах, що дає змогу розгорнути систему управління з можливостями захищеного цифрового відео- та голосового зв'язку, обміну текстовими повідомленнями та графічними документами;
- в органі управління Держспецтрансслужби та штабах підпорядкованих частин встановлено систему комплексного криптографічного захисту інформації, які призначені для підготовки, коригування, відображення, друкування, шифрування (розшифрування) інформації, представленої в електронному вигляді;
- у ланці бригада–батальйон проводяться заходи зі створення радіомережі на цифрових радіозасобах.

Структура Адміністрації Держспецтрансслужби протягом року не змінювалася⁹.

⁹ Схема 2 додатка 7 «Білої книги 2019–2020».

Удосконалення організаційної структури та оптимізація чисельності Збройних Сил

Заходи удосконалення організаційних структур Збройних Сил протягом 2021 р. спрямовувалися на таке:

- підвищення бойових спроможностей підрозділів військових частин за рахунок їх переозброєння новітніми зразками озброєння та військової техніки;
- створення комплексних систем протиповітряної оборони та вогневого ураження противника як на суші, так і в повітрі;
- створення об'єднаної системи бойового забезпечення військ (сил);
- удосконалення системи логістики на основі стандартів НАТО шляхом удосконалення системи технічного забезпечення та ремонту озброєння і військової техніки, оптимізації матеріально-технічного забезпечення, оснащення підрозділів новітніми зразками ОБТ;
- забезпечення сумісності військових організаційних структур Збройних Сил з відповідними структурами держав-членів НАТО;
- удосконалення системи підготовки.

Сплановані заходи оптимізації військових організаційних структур з урахуванням збільшення чисельності Збройних Сил на 11 тис. осіб¹⁰.

При цьому зменшення чисельності військових частин Збройних Сил можливе лише у разі отримання ними новітніх зразків озброєння та військової техніки, для застосування й обслуговування яких потрібно менше персоналу

Таким чином, удосконалення організаційної структури, яке пов'язане з технічним переоснащенням військ новітніми зразками ОБТ, дасть змогу не тільки вийти на оптимальні показники чисельності Збройних Сил, а й надалі забезпечить зростання їх бойового потенціалу.

Удосконалення організаційної структури та чисельності Держспецтрансслужби

Протягом 2021 р. головну увагу приділяли удосконаленню наявних органів управління, військових частин та установ у межах визначеної Держспецтрансслужби чисельності.

Для планування, практичної організації та координації здійснення заходів протимінної діяльності у складі Держспецтрансслужби за рахунок чисельності її структурних підрозділів сформовано Центр протимінної діяльності¹¹ (схема 1 додатка 8).

ПІДГОТОВКА ВІЙСЬК (СИЛ)

У 2021 р. цілями підготовки військ (сил) Збройних Сил були: забезпечення готовності органів військового управління, військових частин, підрозділів та військовослужбовців до виконання оперативних (бойових) завдань щодо відсічі та стримування збройної агресії на суші, у повітрі і на морі з будь-якого напрямку; удосконалення способів ведення оборонних і стабілізаційних дій, ведення наступальних дій в урбанізованій місцевості у різних погодних умовах, удень та вночі; набуття спроможностей для відновлення територіальної цілісності держави; запровадження стандартів і процедур, прийнятих у державах-членах НАТО.

¹⁰ Закон України Про внесення зміни до статті 1 Закону України "Про чисельність Збройних Сил України" щодо збільшення чисельності Збройних Сил України у зв'язку із прийняттям Закону України "Про основи національного спротиву" від 16.07.2021 № 1703-IX.

¹¹ Центр створений відповідно до Плану виконання у Міністерстві оборони заходів з імплементації Закону України від 06.12.2018 № 2642-VIII "Про протимінну діяльність в Україні».

Пріоритетом у підготовці Збройних Сил було досягнення спроможностей щодо об'єднаного застосування сил і засобів (розвідки (спеціальної, військової, повітряної (аеро), радіо та радіотехнічної) військових частин (підрозділів) видів (родів) військ, спеціальних військ, які залучаються до виконання завдань комплексного вогневого ураження та ураження в інтересах вирішення окремих оперативних (оперативно-тактичних) завдань, у тому числі носіями високоточної зброї та безпілотними системами.

Особливостями підготовки військ (сил) були:

- впровадження та використання у ході проведення заходів підготовки військ (сил) нових доктринальних документів з питань застосування Збройних Сил, інших складових сил оборони;
- проведення заходів за стандартами індивідуальної та колективної підготовки, оцінювання набутих оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей за новою системою оцінювання, що ґрунтується на принципах і процедурах держав-членів НАТО;
- поєднання оперативної підготовки (командно-штабних тренувань, командно-штабних навчань) із бойовою підготовкою (командно-штабними тренуваннями, командно-штабними навчаннями, тактичними (льотно-тактичними) навчаннями у ході заходів, які передбачають оперативне управління військами;
- нарощування масштабів проведення багатонаціональних навчань на території України для забезпечення досягнення сумісності Збройних Сил з підрозділами держав-членів НАТО (країн-партнерів) у виконанні спільних завдань.

Заходи підготовки військ (сил) у 2021 р. профінансовано в обсязі близько 3,0 млрд грн.

Виділені обсяги фінансування дали змогу виконати весь комплекс завдань щодо підготовки Збройних Сил за всіма напрямками (рівнями) та осучаснити навчальну матеріально-технічну базу.

Результати підготовки органів військового управління, військових частин і підрозділів

Підготовка органів військового управління

Основні зусилля були спрямовані на набуття та нарощування оперативних спроможностей оновленої вертикалі системи органів військового управління Збройних Сил в J-структурі, а саме:

- планування застосування та здійснення управління об'єднаними угрупованнями військ (сил) у ході підготовки та ведення операції сил оборони;
- поєднання оперативної підготовки з бойовою в ході заходів комплексного вогневого ураження та вибіркового застосування носіїв високоточної зброї (у тому числі безпілотних);
- впровадження доктринальних документів, опрацьованих з урахуванням стандартів НАТО, як основного ключового елемента сумісності штабів Збройних Сил зі штабами держав-членів НАТО.

Протягом 2021 навчального року в органах військового управління Збройних Сил проведено 248 заходів оперативної підготовки (табл. 1 додатка 4), найважливішими з яких були:

- оперативно-стратегічний збір з керівним складом Збройних Сил України;

- комплекс командно-штабних тренувань зі всебічного забезпечення “Артерія-2021” з Командуванням Сил підтримки, Командуванням Сил логістики, Командуванням Медичних сил Збройних Сил;
- стратегічне командно-штабне навчання “Об’єднані зусилля – 2021” з Командуванням Об’єднаних сил Збройних Сил України із залученням визначених органів військового управління, військових частин, сил і засобів Збройних Сил, інших складових сил безпеки та оборони держави, а також іноземних представників (радників), сил і засобів держав-членів НАТО.

Стратегічне командно-штабне навчання “Об’єднані зусилля – 2021” було винятково оборонним спрямованим на захист держави, підвищення її оборонних спроможностей та взаємосумісності зі збройними силами держав-партнерів.

Уперше на такий стратегічний захід підготовки до спільного виконання завдань було залучено представників п’ятнадцяти країн (11 держав-членів НАТО та чотири країни-партнери) у ролі штабних офіцерів на пунктах управління Командування Об’єднаних сил, оперативного командування “Захід” Сухопутних військ та Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил, для роботи у складі експертно-оцінних груп, а також до проведення практичних дій на полігонах (ділянках місцевості).

Загалом у стратегічному навчанні брали участь близько 12 500 осіб, понад 600 одиниць озброєння і військової техніки від України та понад 900 осіб, до 10 бойових броньованих машин, до 10 вертольотів (літаків), до 10 кораблів (катерів) від країн-членів НАТО та країн-партнерів з відпрацюванням навчальних завдань на восьми основних полігонах, а також в акваторіях Чорного та Азовського морів.

Підготовка військових частин та підрозділів

У підготовці військових частин (підрозділів) пріоритетом було підвищення їх спроможностей до виконання бойових (спеціальних) завдань з комплексним застосуванням засобів розвідки (спеціальної, військової, повітряної (аеро), радіо, радіотехнічної) та комплексного вогневого ураження спільно з частинами (підрозділами) видів, родів військ та спеціальних військ у ході наступу в урбанізованій місцевості в будь-яких погодних умовах, удень і вночі, в умовах застосування противником засобів радіоелектронного подавлення, ударних (розвідувальних) безпілотних авіаційних комплексів з урахуванням досвіду застосування військ (сил) у сучасних збройних конфліктах тощо¹².

Особливостями підготовки військових частин (підрозділів) були:

- проведення спланованих заходів за стандартами індивідуальної та колективної підготовки, здійснення на завершальних етапах оцінювання набутих бойових (спеціальних) спроможностей за процедурами (принципами) НАТО;
- планування та управління підрозділами під час тактичних навчань усіх рівнів з використанням стандартизованих процедур процесу прийняття рішення у збройних силах держав-членів НАТО – MDMP¹³ (у ланці батальйон-бригада) та TLP¹⁴ (у ланці відділення – рота);
- використання під час проведення навчань (тренувань) технічних платформ автоматизованих систем управління;
- надання пріоритету проведенню двосторонніх КШН між штабами бригад (із позначенням військ), у тому числі з використанням засобів імітаційного моделювання бойових дій,

¹² Удосконалення (набуття) спроможностей щодо планування бою (бойових дій), у тому числі спільно з підрозділами інших складових сил оборони, управління підпорядкованими, підтримуваними та доданими підрозділами, маневром та вогнем під час виконання бойових завдань у взаємодії з органами (частинами, підрозділами) інших військових формувань та правоохоронних органів, у тому числі в особливих умовах (у місті, вночі, на урбанізованій місцевості, у лісі, у болотистій місцевості, місцевості з великою кількістю водних перешкод тощо), підвищення спроможностей штабів щодо відмобілізування та приведення у бойову готовність, відновлення боєздатності військових частин (підрозділів) після ведення воєнних дій, набуття спроможностей щодо планування, підготовки та оцінювання за стандартами НАТО визначених військових частин.

¹³ Military Decision Making Process.

¹⁴ Troop Leading Procedures.

батальйонних тактичних навчань з бойовою стрільбою у складі тактичних груп, посилені танковими, артилерійськими, інженерними, вогнететними підрозділами та підрозділами ППО Сухопутних військ, а також двосторонніх ротних тактичних навчань з використанням лазерних систем імітації ураження цілей "LASERTAG" і "MILES".

Підготовка персоналу у вищих військових навчальних закладах і навчальних центрах

Протягом 2021 р. у вищих військових навчальних закладах підготовлено 2714 осіб, з яких офіцерів тактичного рівня – 2009 осіб, оперативно-тактичного рівня – 655 осіб, оперативно-стратегічного рівня – 50 осіб.

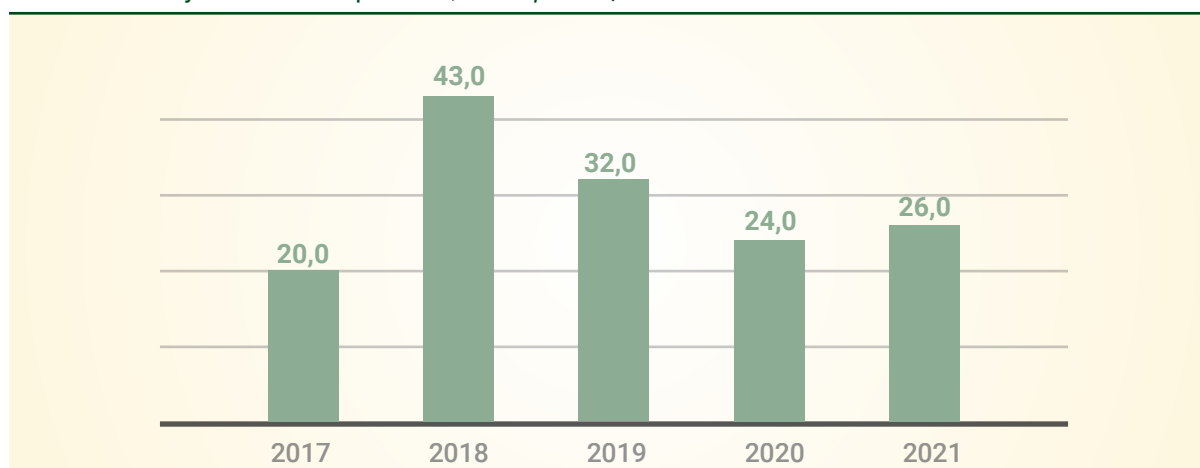
Крім раніше введених нових систем курсової професійної та мовної підготовки (протягом 2021 р. пройшли навчання 700 та 800 офіцерів відповідно), у навчальних закладах тактичного рівня запроваджені уніфіковані програми із загальновійськових дисциплін та дисципліни "військове лідерство" відповідно до дисциплін у військових навчальних закладах НАТО.

Курсанти четвертого курсу за напрямом підготовки фахівців для гірсько-штурмових батальйонів, десантно-штурмових, спеціальних і розвідувальних підрозділів пройшли курс гірської підготовки підвищеного рівня "Альпініст України".

У навчальних центрах протягом року:

- підготовлено до 40 тисяч військовослужбовців рядового та сержантського складу (строкової служби та служби за контрактом);
- удосконалено загальновійськову підготовку нарощуванню практичної складової програми Базової загальновійськової підготовки до трьох місяців відповідно до стандартів, які використовують у державах-членах НАТО;
- у рамках удосконалення системи навчання сержантського складу розпочато підготовку до впровадження суміщених курсів для військовослужбовців військових частин бойового складу, які передбачають збільшення терміну підготовки за фахом до двох місяців;
- впроваджено Курс підготовки штабних сержантів, змістом якого є вивчення процедур прийняття рішень за стандартами країн Альянсу (MDMP) і в ході якого підготовлено 20 осіб;
- розроблено та впроваджено Доктрину гірської підготовки, розпочато навчання та протягом року підготовлено понад 100 інструкторів з гірської підготовки для гірсько-штурмових підрозділів;

Діаграма 1.1. Обсяги підготовки рядового, сержантського та старшинського складу військової служби за контрактом, тис. фахівців

- триває удосконалення системи підвищення кваліфікації військовослужбовців, для чого створено чотири школи підготовки спеціалістів (радіо, РЕБ, ППО СВ і тактичної медицини), а також завершується формування ще семи шкіл (автомобіліста, самохідної артилерії, спеціалістів ОДТ, підготовки корабельного складу, зв'язку, спеціалістів ЗРВ та РТВ).

Проведені заходи дали змогу наростити порівняно з 2020 р. обсяги підготовки у навчальних центрах фахівців військової служби за контрактом (діаграма 1.1).

Результати підготовки сил Держспецтрансслужби

Проведення заходів оперативної, бойової підготовки та підготовки персоналу забезпечило набуття органами управління, частинами та особовим складом Держспецтрансслужби спроможностей, які дають їм змогу якісно і ефективно реалізовувати наявний потенціал та виконувати завдання за призначенням як в мирний час так і в особливий період.

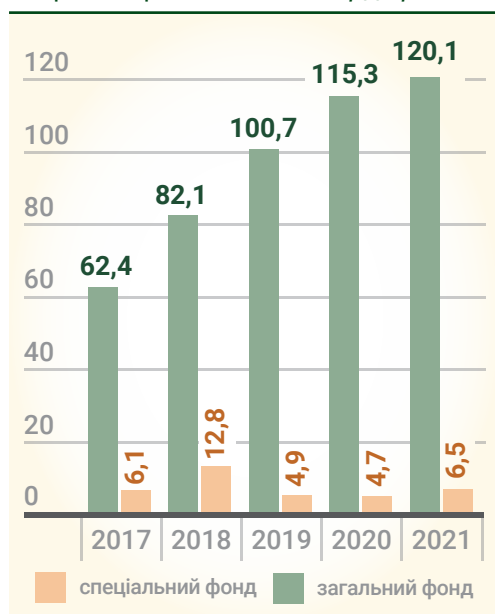
Головним результатом підготовки у 2021 р. є готовність органів військового управління та військових частин (підрозділів) бойового складу Збройних Сил України до виконання завдань в ООС та поглиблення взаємосумісності з органами управління та підрозділами держав-членів НАТО.

ФІНАНСУВАННЯ ПОТРЕБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

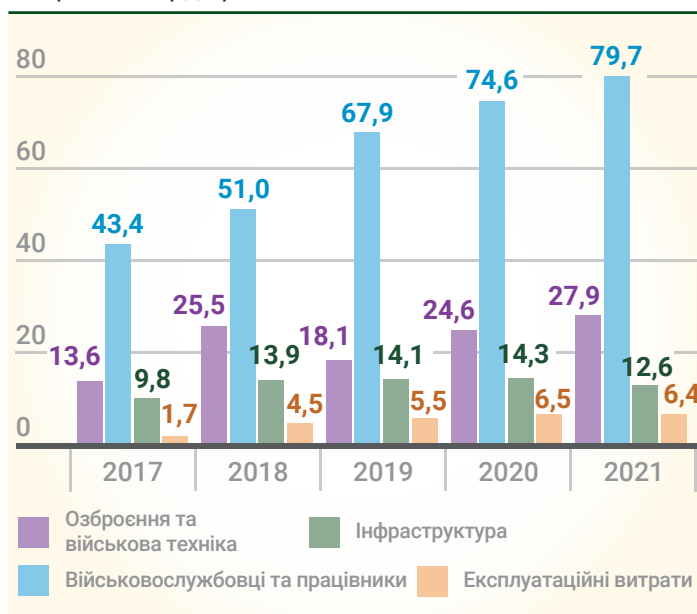
Бюджет Міністерства оборони України на 2021 р. (з урахуванням змін) становив 126 634,0 млн грн, у тому числі за загальним фондом – 120 098,4 млн грн, за спеціальним – 6 535,6 млн грн (діаграми 1.2., 1.3.).

Відповідно до рішення Кабінету Міністрів України щодо залучення додаткових надходжень у вигляді благодійних пожертв, гуманітарної та міжнародної технічної допомоги від іноземних

Діаграма 1.2. Стан фінансування потреб Збройних Сил, млрд грн

Діаграма 1.3. Структура видатків Міністерства оборони, млрд грн

держав, обсяг надходжень за спеціальним фондом збільшився в 5,2 раза (на 5 871,7 млн грн) від запланованого обсягу надходжень коштів за спеціальним фондом на 2021 рік.

Міністерство оборони протягом 2021 р. було забезпечено бюджетними асигнуваннями за загальним фондом в обсязі 100% від передбаченого на рік фінансового ресурсу. Зазначені асигнування були спрямовані на задоволення основних і першочергових потреб:

- виплату грошового забезпечення військовослужбовцям та заробітної плати працівникам;
- закупівлю та модернізацію озброєння і військової техніки;
- відновлення озброєння, військової техніки та навчально-матеріальної бази полігонів, розвиток інфраструктури військових містечок, утримання та удосконалення системи зв'язку;
- утримання Збройних Сил на належному рівні (харчування військовослужбовців, забезпечення пально-мастильними матеріалами, здійснення речового та медичного забезпечення, надання комунальних послуг тощо).

Отже, протягом 2021 року вдалося стримати ескалацію російської збройної агресії, забезпечити ведення операції Об'єднаних сил, розробити основні документи планування у сферах національної безпеки і оборони, продовжити реформування та нарощування боєздатності Збройних Сил з урахуванням кращих євроатлантичних принципів і стандартів.

РОЗДІЛ 2

ПІДСУМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ
У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ, ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ
ДО ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ТА СЛУЖБИ
У ВІЙСЬКОВОМУ РЕЗЕРВІ

ВІЙСЬКОВА КАДРОВА ПОЛІТИКА спрямована на створення цілісної системи управління персоналом, забезпечення потреб кожної особистості, розвитку стійкої мотивації до військової служби та можливості реалізації потенціалу під час її проходження

ПІДСУМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ, ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ТА СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВОМУ РЕЗЕРВІ

У 2021 р. у межах реалізації оборонної реформи розпочато впровадження інтегрованої, сформованої за євроатлантичними принципами військової кадрової політики Міністерства оборони України, що забезпечить поступове переведення Збройних Сил на професійну основу, ефективне управління кар'єрним зростанням військовослужбовців з дотриманням державної політики гендерної рівності, трансформацію на основі принципів і стандартів НАТО системи військової освіти, підготовки і воєнної науки, створення належних правових, матеріальних, психологічних та соціальних умов для військовослужбовців, членів їхніх сімей та осіб, звільнених з військової служби.

ПІДСУМКИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ

Щоб забезпечити євроатлантичну трансформацію військової кадрової політики, у Міністерстві оборони у 2021 р. видано Концепцію військової кадрової політики Міністерства оборони на період до 2025 року (наказ Міністерства оборони України від 14.09.2021 № 280).

У Концепції викладено стратегічне бачення розвитку військової кадрової політики Міністерства оборони, яку зорієнтовано на виконання оперативних цілей і завдань, визначених стратегічними та програмними документами оборонного планування, спрямовано на створення умов для комплектування Збройних Сил мотивованим та професійним персоналом на всіх рівнях військового управління, готового проходити військову службу за євроатлантичними принципами та спроможним виконувати завдання за призначенням.

Концепцією передбачено:

- впровадити у військовій кадровій політиці принципи та підходи, прийняті у збройних силах держав – членів НАТО;
- перевести Збройні Сили на комплектування військовослужбовцями військової служби за контрактом завдяки поступовому зменшенню обсягів призову громадян України на строкову військову службу та створенню необхідного військового резерву;
- створити ефективну, побудовану за принципами НАТО, систему управління кар'єрою військовослужбовців за військовим званням;
- запровадити військове лідерство;
- забезпечити прозорий і добросесний відбір, присвоєння чергових військових звань, просування по службі та призначення на посади військовослужбовців;

- уточнити повноваження командирів (начальників) щодо прийняття кадрових рішень та виконання основних завдань і функцій служб персоналу Міністерства оборони та Збройних Сил;
- забезпечити розвиток людського капіталу Збройних Сил, зокрема через модернізацію систем охорони здоров'я, соціального та правового захисту, забезпечення гендерної рівності;
- забезпечити розвиток професійного сержантського (старшинського) складу;
- створити ефективну та прозору систему грошового забезпечення військовослужбовців, що ґрунтується на ієрархії військових звань;
- забезпечити розвиток системи військової освіти та підготовки персоналу на основі принципів і стандартів НАТО, підготовки за євроатлантичними стандартами офіцерського, сержантського та старшинського складу.

Нова військова кадрова політика Міністерства оборони орієнтована на людину, ґрунтується на принципах і стандартах держав – членів НАТО, вітчизняному досвіді, здобутому насамперед у ході бойових дій, і має забезпечити трансформацію системи управління персоналом Збройних Сил за стандартами (принципами) НАТО, включаючи рекрутинг, управління військовою кар'єрою, військову освіту (підготовку кадрів), грошове забезпечення та соціальні гарантії військовослужбовців і членів їхніх сімей.

Підсумки впровадження у військову кадрову політику принципів та підходів збройних сил держав – членів НАТО.

Результати вдосконалення нормативно-правової бази з питань проходження військової служби

Упродовж 2021 р. розроблено й ухвалено низку нормативно-правових актів і планувальних документів з питань вдосконалення політики управління людськими ресурсами, проходження громадянами України військової служби та створення системи управління військовою кар'єрою у Збройних Силах, що дало змогу:

- створити на базі військових комісаріатів територіальні центри комплектування та соціальної підтримки¹, визначити їх повноваження та завдання в частині проходження громадянами військової служби;
- запровадити новий вид військової служби – військову службу за призовом осіб з-поміж резервістів в особливий період²;
- упорядкувати питання військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів²;
- актуалізувати організаційно-правові засади функціонування Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів²;
- надати повноваження Міністерству оборони щодо визначення порядку управління кар'єрою військовослужбовців³;

¹ Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та ведення військового обліку" від 30.03.2021 № 1357-IX.

² Указ Президента України "Про внесення змін до Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України" від 27.09.2021 № 483/2021.

³ Про утворення комісії Міністерства оборони України з відбору кандидатів до призначення на посади, наказ Міністерства оборони України від 07.06.2021 № 157.

- встановити рейтинговий принцип просування по службі військовослужбовців за умови перебування їх у резерві або на конкурсній основі на посади науково-педагогічних, наукових працівників²;
- визначити повноваження Головнокомандувача Збройних Сил та начальника Генерального штабу Збройних Сил щодо прийняття кадрових рішень (укладання контрактів, присвоєння військових звань, звільнення з військової служби)²;
- визначити порядок присвоєння нових військових звань рядового, сержантського і старшинського складу³;
- запровадити присвоєння військового звання “лейтенант” випускникам курсів військової підготовки офіцерського складу тактичного рівня вищих військових навчальних закладів²;
- визначити повноваження посадових осіб на право присвоєння військовослужбовцям військових звань і звільнення з військової служби на підставі змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил²;
- визначити порядок призупинення військової служби військовослужбовцям, які самовільно залишили військову частину або місце служби, дезертирували зі Збройних Сил або добровільно здалися в полон²;
- доукомплектувати військові частини бойового складу Збройних Сил через призупинення військової служби військовослужбовцями, які самовільно залишили військову частину або місце служби, дезертирували зі Збройних Сил або добровільно здалися в полон;
- ввести Ради сержантів на всіх рівнях військового управління від Рад сержантів військових частин до Ради сержантів Збройних Сил;
- удосконалити зміст і строки проведення складових багаторівневої підготовки для призначення на посади сержантського і старшинського складу та запровадити підготовку сержантів і старшин для заміщення посад штабних сержантів;
- удосконалити відбір кандидатів для просування по службі за рейтинговим принципом на посади, які комплектують особами вищого офіцерського складу³;
- запровадити нові військово-облікові спеціальності розвідки, Сил спеціальних операцій та протиповітряної оборони, пов'язані з інформаційно-розвідувальною роботою та адмініструванням автоматизованих систем, розширити спектр посад осіб офіцерського складу, які можуть бути заміщені військовослужбовцями-жінками, визначити військово-облікові спеціальності, за якими може бути присвоєно військове звання молодшого лейтенанта запасу з урахуванням нових військово-облікових спеціальностей.

Підсумки комплектування Збройних Сил

У 2021 р. служби персоналу Збройних Сил України усіх рівнів цілеспрямовано забезпечували якісне комплектування мотивованим та високопрофесійним персоналом військ (сил), у першу чергу військових частин, залучених до виконання завдань у районі проведення операції Об'єднаних сил, а також тих, які виконують завдання з охорони повітряного простору держави та акваторій Чорного та Азовського морів, для досягнення цими частинами необхідних бойових спроможностей.

Результати комплектування Збройних Сил у 2021 р. вказують на виконання визначених планових показників – на військову службу за контрактом прийнято понад 30,5 тис. осіб.

Водночас продовжено призов офіцерів запасу на військову службу за призовом та призначення сержантів і старшин, які мають вищу освіту та пройшли курси військової підготовки (у разі потреби) з одночасним присвоєнням первинного офіцерського звання.

² Указ Президента України “Про внесення змін Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України” від 27.09.2021 № 483/2021.

³ Про утворення комісії Міністерства оборони України з відбору кандидатів до призначення на посади, наказ Міністерства оборони України від 07.06.2021 № 157.

Основними джерелами комплектування Збройних Сил залишаються такі:

- прийняття громадян України на військову службу за контрактом;
- проведення випусків офіцерів після завершення навчання у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти;
- призов громадян України на строкову військову службу.

З метою забезпечення швидкого доукомплектування військ (сил) Збройних Сил резервістами у випадку відкритої агресії противника до оперативного резерву зараховано близько 234 тис. резервістів.

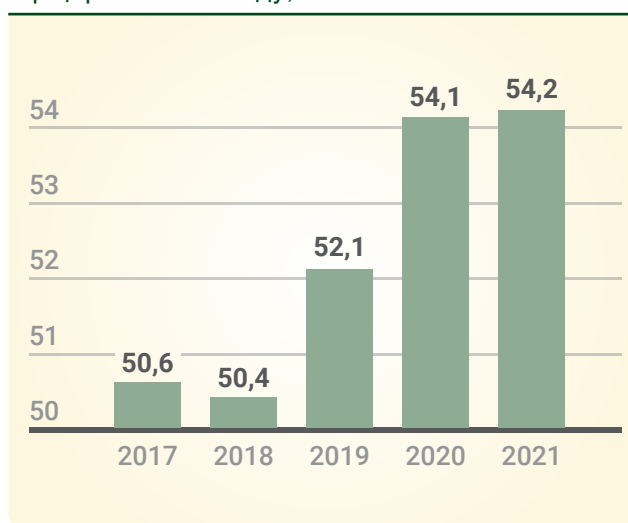
Результати комплектування Збройних Сил офіцерським складом

У 2021 р. основні зусилля з комплектування Збройних Сил офіцерським складом було зосереджено на підвищенні рівня укомплектованості бойових військових частин, насамперед – основних командних посад (командирів взводів, рот, батальйонів та їм рівних) з використанням усіх потенційних джерел комплектування (діаграма 2.1).

На військову службу за контрактом у 2021 р. прийнято 1,4 тис. осіб офіцерського складу, у тому числі на первинні посади призначено 1,3 тис. офіцерів.

Крім того, у ВВНЗ та ВВП ЗВО для Збройних Сил підготовлено близько 2 тис. військових фахівців тактичного рівня освіти та проведено призов 300 офіцерів запасу на військову службу за призовом осіб офіцерського складу.

Діаграма 2.1. Облікова чисельність офіцерського складу, тис. осіб

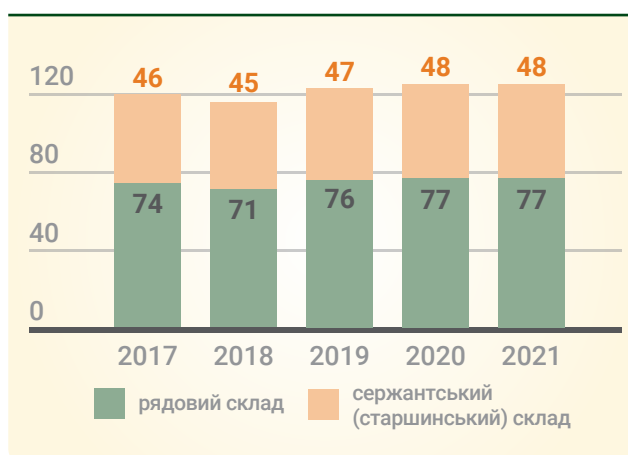

Результати комплектування Збройних Сил військовослужбовцями військової служби за контрактом рядового та сержантського (старшинського) складу

У 2021 р. основні зусилля були спрямовані на якісне нарощування персоналу Збройних Сил, удосконалення порядку комплектування та проходження служби навченим особовим складом для поступового переходу Збройних Сил на професійну основу.

Так, на військову службу за контрактом у 2021 р. прийнято близько 29,0 тис. осіб рядового та сержантського складу, у тому числі з територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки – 25,5 тис. осіб; з-поміж військовослужбовців строкової військової служби – 3,5 тис. осіб.

Діаграма 2.2. Облікова чисельність осіб рядового та сержантського (старшинського) складу військової служби за контрактом, тис. осіб

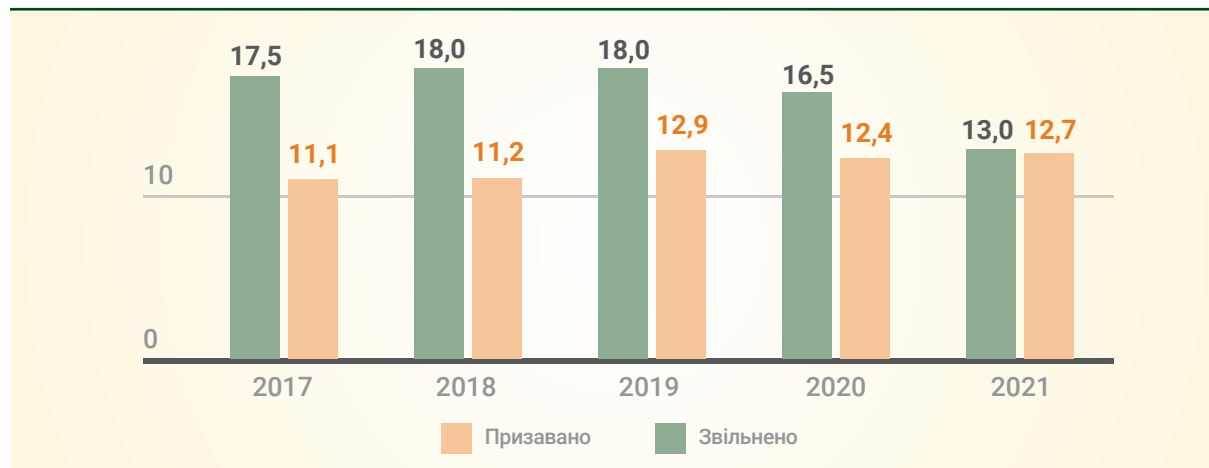
Зазначені обсяги прийняття рядового і сержантського складу на військову службу за контрактом дали змогу укомплектувати Збройні Сили професійним персоналом відповідно до визначеної потреби військ (сил) з урахуванням дотримання ліміту чисельності Збройних Сил (діаграма 2.2).

Підсумки призову громадян на строкову військову службу.

У 2021 р. до Збройних Сил призвано на строкову військову службу 13,0 тис. осіб, з них протягом квітня – червня – 6 500 осіб, жовтня – грудня – 6 500 осіб (діаграма 2.3).

Діаграма 2.3. Показники призову громадян України на строкову військову службу (звільнення з військової служби), тис. осіб

У ході професіоналізації Збройних Сил збільшується чисельність військовослужбовців військової служби за контрактом, а військовослужбовці строкової військової служби призначаються на посади, які не визначають боєздатності щоб підтримати життєдіяльність військових частин (установ) у пунктах постійної дислокації⁴.

Протягом року облікова чисельність військовослужбовців строкової військової служби становила близько 19,0 тис. осіб.

Розвиток професійного сержантського (старшинського) складу

Основні зусилля з розвитку професійного сержантського (старшинського) складу у 2021 р. були зосереджені на реалізації заходів, визначених Концепцією розвитку професійного сержантського корпусу Збройних Сил до 2035 р., а саме:

- розвитку структури штабних сержантів шляхом збільшення їх кількості у штабах усіх рівнів, у тому числі заміщення сержантами посад штабних офіцерів;
- впровадження нових військових звань сержантського (старшинського) складу, шляхом проведення переатестації відповідно до Порядку проведення у Збройних Силах України переатестації рядового, сержантського і старшинського складу у військових званнях (наказ Міністерства оборони України від 14.05.2020 № 149 (зі змінами);
- подальшого удосконалення професійної підготовки сержантів та старшин Збройних Сил;
- синхронізації системи професійної підготовки та військової освіти сержантського складу з системою військової освіти офіцерів, впровадження у навчальні програми набутого досвіду та нових методик підготовки особового складу;
- забезпечення вивчення сержантами англійської мови.

Одним із найважливіших заходів року, який безпосередньо вплинув на швидкість і якість розвитку професійного сержантського корпусу Збройних Сил, можна вважати П'яту щорічну конференцію з питань вдосконалення системи підготовки сержантського складу в Україні, яка відбулася за ініціативою представників програми НАТО "Удосконалення військової освіти" (DEEP).

⁴ Відповідно до рішення Ради національної безпеки та оборони України від 28 серпня 2014 року "Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності", введеного в дію Указом Президента України від 24 вересня 2014 року № 744/2014, військовослужбовців строкової військової служби до виконання бойових завдань у районі проведення операції Об'єднаних сил не залучають.

У конференції взяли участь 68 іноземних представників з 22 держав, у тому числі представники Штаб-квартири НАТО, Командування НАТО з трансформації, Консорціуму “Партнерство заради миру”, Школи НАТО, Балтійського оборонного коледжу та Академії сержант-майорів Сухопутних військ США.

Цілями заходу були огляд програм курсів індивідуальної підготовки військових спеціалістів, вироблення єдиних поглядів на зміни у системі підготовки інструкторів та їх поширення між навчальними закладами сержантського складу країн-членів та партнерів НАТО.

Слід зазначити, що фахівці Альянсу високо оцінили реформування системи професійного сержантського корпусу Збройних Сил України. Розвиток сержантського (старшинського) складу Збройних Сил України станом на 2021 р. визнано одним із найуспішніших проєктів, який Україна реалізує за підтримки НАТО.

Розвиток військового резерву

У 2021 р. чисельність військового резерву нарощено до майже 234 тис. осіб за рахунок особового складу, який під час військової служби набув бойового досвіду та на цей час звільнився з лав Збройних Сил України у запас (діаграма 2.4).

Для гарантованого збереження обсягів підготовлених людських ресурсів і після завершення особливого періоду резервістам військового оперативного резерву пропонують укласти контракти про проходження служби у військовому резерві з командирами військових частин, до яких їх зараховано.

На цей час такі контракти уклали понад 14,6 тис. резервістів (діаграма 2.5).

Діаграма 2.4. Чисельність резервістів військового оперативного резерву Збройних Сил, тис. осіб

Діаграма 2.5. Укладання громадянами України контрактів про проходження служби у військовому резерві Збройних Сил, тис. осіб

Військова освіта і наука

Основні завдання оборонної реформи полягають в осучасненні концептуальних засад державної політики Міністерства оборони у сфері освітньої, наукової і науково-технічної діяльності для підвищення якості освіти у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти (ВВНЗ та ВНП ЗВО), проведення наукових

досліджень і напрацювання перспективних розробок у наукових установах, прискорення процесу набуття українським військом операційної взаємосумісності зі збройними силами держав – членів НАТО.

Також слід враховувати, що системні перетворення в освіті позитивно впливають на загальну систему кадрового менеджменту, сприяють розкриттю лідерських якостей військовослужбовців, підсилюють їх базові компетенції новими знаннями.

Трансформація системи військової освіти за стандартами НАТО

Протягом 2021 р. система військової освіти забезпечувала надання освітніх послуг з підготовки офіцерського і сержантського складу зі здобуттям військовослужбовцями ступенів вищої та передвищої освіти, багаторівневої професійної військової освіти (без здобуття вищої освіти), підготовки офіцерів запасу, перепідготовки і підвищення кваліфікації, мовної підготовки військового та цивільного персоналу, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників і науковців.

Міністерством оборони у 2021 р. успішно імплементувало в освітній процес стандарти НАТО. У ВВНЗ, ВНП ЗВО 2021–2022 навчальний рік розпочато за оновленими освітніми програмами, розробленими з урахуванням програмних і методичних підходів, прийнятих у державах – членах НАТО. Паралельно у тісній співпраці з групою іноземних радників триває опрацювання середньострокового проекту “Професійна військова освіта”, що дало змогу синхронізувати освітні програми курсів професійної військової освіти (L-1 – L-4), які відповідають натовським процедурам планування та прийняття військових рішень.

Верховна Рада України ухвалила 17.12.2021 Закон України No 1986-IX про внесення змін до деяких Законів України щодо військової освіти і науки, який відкриває шлях для подальшої імплементації євроатлантичних стандартів в організацію освітньої, наукової і науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони.

Зазначені зміни дадуть змогу цілковито переформатувати алгоритм здобуття військовослужбовцями ступенів вищої освіти та рівнів військової освіти (схема 2.1). Запровадження нового

Схема 2.1. Перспективна модель системи військової освіти та підготовки офіцерського складу

терміна “професійна військова освіта” сприятиме повноцінному функціонуванню професійної військової освіти (L-курси) як нової складової системи військової освіти, її інтеграції у загальнодержавну систему освіти. Невдовзі рівні військової освіти, (тактичний, оперативний, стратегічний), які цілком відповідають новій вертикалі функціонування органів військового управління, здобуватимуть саме у системі професійної військової освіти. Кожному призначенню на нову (вищу) посаду передуватиме процес навчання в системі професійної військової освіти (на L-курсах).

Слід розуміти, що висококваліфікований військовослужбовець, вмотивований прогнозованим кар’єрним зростанням – запорука побудови сучасної професійної армії.

У 2021 р. Міністр оборони затвердив Дорожню карту вдосконалення мовної підготовки у Збройних Силах на 2021–2025 рр., якою визначено заходи:

- нарощування спроможностей курсів інтенсивного вивчення іноземних мов при ВВНЗ, ВНП ЗВО та закладах фахової передвищої військової освіти;
- забезпечення безперервності вивчення (використання) та удосконалення рівня володіння іноземною мовою;
- збільшення часу на вивчення іноземної мови в системі індивідуальної підготовки;
- залучення ресурсів дистанційного вивчення іноземної мови для забезпечення оволодіння іноземною мовою та підтримання рівня її знання;
- зміну вимог до володіння іноземною мовою для посад старшого сержантського і старшинського складу – на рівні СМР 1, для посад вищого сержантського і старшинського складу, посад зі штатно-посадовою категорією “лейтенант” і вище – на рівні СМР 2.

Розвиток наукової та науково-технічної діяльності у воєнній сфері

Прагнення членства в НАТО закономірно впливає на вироблення нових підходів до розвитку та удосконалення моделі управління системою наукової і науково-технічної діяльності у військовій сфері. Воєнна наука не обмежується суто виконанням завдань із наукового супроводження процесу імплементації стандартів та процедур держав – членів і партнерів НАТО, які застосовують Збройні Сили у ході планування на основі спроможностей. Наукові дослідження також сприяють набуттю нових спроможностей за всіма складовими з урахуванням інтеграції у європейський та євроатлантичний безпековий простір.

Впродовж 2021 р. основні зусилля науковців системи Міністерства оборони були спрямовані на вирішення таких питань (схема 2.2):

- формування адаптивної та стійкої системи військового управління в межах об’єднаного керівництва силами оборони за стандартами Альянсу;
- створення та розроблення арсеналу наукових технологічних підходів, які базуються на превентивних заходах із запобігання ескалації воєнної агресії на Сході України та протидії потенційним гібридним загрозам;
- залучення наукових установ та наукових підрозділів ВВНЗ до Державної цільової програми розвитку дослідних інфраструктур на період до 2026 р.;
- активізацію міжвідомчої співпраці у сфері наукових досліджень шляхом укладання Угоди про партнерство та співробітництво між Міністерством оборони, Міністерством освіти і науки та Міністерством стратегічної промисловості зі створенням спільного допоміжного органу для ефективної реалізації та координації конкретних заходів;
- інтеграцію в європейський дослідницький простір та систему наукових досліджень у воєнній сфері провідних держав світу;
- посилення інтеграційних процесів у межах національного дослідницького простору із залученням наукових установ Національної академії наук України, зацікавлених міністерств, конструкторських бюро, оборонно-промислового комплексу;

Схема 2.2. Заходи з удосконалення наукової та науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони

- долучення експертів Міністерства оборони до розроблення нової редакції Закону України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” з урахуванням першочерговості питань оборонного спрямування;
- посилення державної грантової підтримки наукових установ та їх інноваційних оборонних проектів;
- сприяння висуванню проектів наукових досліджень і розробок, зорієнтованих на задоволення потреб забезпечення обороноздатності держави, на конкурсний відбір Національного фонду досліджень України.

Одночасно із зазначеними заходами в системі Міністерства оборони тривають організація та планування наукових досліджень, спрямованих на ефективну реалізацію Міністерством оборони державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності:

- замовлення та прийняття науково-дослідних робіт за пріоритетними напрямками діяльності, зокрема напрямом підготовки наукових кадрів;
- проведення засідань Воєнно-наукової ради Міністерства оборони;
- проведення експертизи Зведеного річного плану наукової та науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони спільно з Воєнно-науковим управлінням Генерального штабу Збройних Сил;
- визначення пріоритетів наукової та науково-технічної діяльності у військовій сфері;
- супроводження державної атестації наукових установ та акредитації освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії та докторів наук;
- розроблення і супроводження законопроектів у сфері освітньої, наукової та науково-технічної діяльності.

Подальше ефективне функціонування двох взаємопов'язаних складових формування інтелектуального потенціалу Збройних Сил – військової освіти та військової науки – базується на застосуванні нових підходів до формування їх структури та змісту відповідно до стандартів НАТО.

Бойовий досвід української армії, посилений сучасними стандартизованими процедурами планування і прийняття військових рішень, розроблення та впровадження результатів інноваційних і технологічних наукових досліджень, дадуть змогу Збройним Силам миттєво й адекватно реагувати на нові виклики та здійснювати гнучкий трансформаційний маневр.

Українські військові мають інтелектуально переважати противника, бути на крок попереду, запобігати появі потенційних загроз національній безпеці. Професійна військова освіта є підґрунтям для формування нової військової еліти держави.

Міністерство оборони та Генеральний штаб протягом 2021 р. спрямовували зусилля у сфері військової кадрової політики на створення та підтримання цілісної системи формування, підготовки, ефективного використання персоналу відповідно до потреб Збройних Сил.

Реалізація положень Концепції військової кадрової політики Міністерства оборони України на період до 2025 р. дасть змогу створити комплексну, ефективну, економічно доцільну та обґрунтовану систему забезпечення військ (сил) професійно підготовленими, з високими морально-діловими якостями військовослужбовцями, здатними якісно вирішувати складні військово-професійні завдання в мирний час та особливий період.

РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

Пріоритетними напрямками діяльності органів військового управління з реалізації гуманітарної політики держави у Збройних Силах у 2021 р. були:

- удосконалення демократичного цивільного контролю над Збройними Силами;
- розвиток системи військово-патріотичного виховання особового складу та всебічне її забезпечення;
- забезпечення подальшого розвитку людського капіталу Збройних Сил, зокрема через широке використання потенціалу військових закладів культури, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у Збройних Силах;
- організація та проведення урочистостей з нагоди ювілеїв Незалежності України та Збройних Сил.

Головні зусилля командирів і начальників усіх рівнів, посадових осіб органів управління в гуманітарній сфері Збройних Сил були спрямовані на створення належних умов військової служби, культурно-духовного розвитку та відпочинку військовослужбовців.

Україноцентризм, духовність і культура взаємовідносин у військових колективах постійно у центрі уваги керівництва Міністерства оборони та Збройних Сил.

Громадський нагляд за діяльністю Збройних Сил. Роль і місце консультативно-дорадчих органів, які діють при Міністерстві оборони⁵, у розвитку Збройних Сил

На цей час Міністерство оборони перебуває на етапі перетворення на ефективно діючу структуру під керівництвом цивільних осіб, здатну здійснювати демократичний цивільний контроль над військовими. Прикладом ефективною взаємодії Міністерства оборони з громадянським суспільством є участь обраних представників громадськості у виконанні завдань, покладених на оборонне відомство.

Відповідно до покладених завдань Міністерство оборони у 2021 р. продовжувало налагоджувати плідну співпрацю з представниками громадськості, які входять до складу Громадської ради при Міністерстві оборони.

Протягом року проведено більше 10 засідань Громадської ради, у яких взяли участь представники структурних підрозділів апарату Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил.

Під час засідань розглянуто такі проблемні питання:

- проєкт Закону України “Про Службу військового капеланства”;
- стан військово-патріотичного виховання військовослужбовців Збройних Сил та молоді;
- стан інформаційної безпеки України, зовнішні і внутрішні загрози та шляхи їх нейтралізації в Міністерстві оборони та Збройних Силах;
- проєкт нового Житлового кодексу України;
- антикорупційну програму Міністерства оборони на 2021–2024 рр.

За результатами проведення засідань члени Громадської ради надали експертні висновки та пропозиції Міністерству оборони для подальшого їх урахування під час розроблення нормативно-правових актів у визначених сферах діяльності.

Одним зі значних досягнень є налагодження партнерських відносин з іншими консультативно-дорадчими органами при центральних органах виконавчої влади.

Так, протягом 2021 р. на засіданнях Громадської ради систематично були присутні голова Громадської ради при Міністерстві юстиції України та голова Державної служби статистики України. За результатами проведення спільних засідань вказані консультативно-дорадчі органи надали актуальні пропозиції з питань життєдіяльності Збройних Сил.

Водночас Міністерство оборони продовжує співпрацю з іншими консультативно-дорадчими органами: Радою волонтерів, Радою у справах душпастирської опіки та Координаційною радою з питань розвитку козацтва в Україні.

Крім того, при Міністерстві оборони продовжує працювати Рада сприяння імплементації реформ – консультативно-дорадчий орган, який відповідно до визначених завдань забезпечує ефективну імплементацію заходів реформування в контексті реалізації політики євроатлантичної інтеграції, залучає інвестиції і міжнародну технічну допомогу для реалізації реформ.

Кожен зі спільних заходів, проведених Міністерством оборони та консультативно-дорадчими органами, висвітлювали військові засоби масової інформації та медіаресурси.

⁵ Консультативно-дорадчі органи при Міністерстві оборони – це колегіальні органи, створені на постійній або тимчасовій основі для забезпечення участі громадян у формуванні та реалізації державної політики у військовій сфері. Одним з головних завдань консультативно-дорадчих органів є забезпечення визначеної законодавством можливості громадян або представників інститутів громадянського суспільства реально впливати на прийняття рішень оборонним відомством.

Завдяки залученню громадськості до виконання завдань, покладених на оборонне відомство, значно підвищився інтерес суспільства до військової служби, налагодився механізм ефективної комунікації з громадянським суспільством і, як результат, зміцнюється позитивний імідж Збройних Сил.

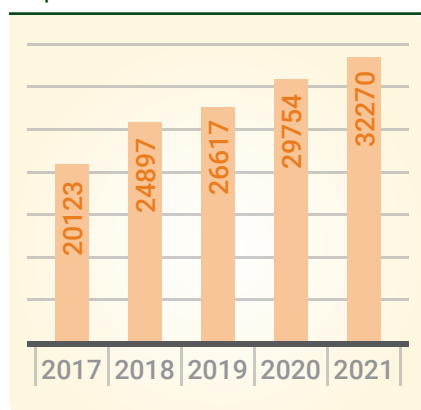
Реалізація гендерної політики

На цей час у Збройних Силах існує стійка тенденція до збільшення кількості військовослужбовців-жінок в усіх категоріях особового складу, що вказує на серйозні соціальні зрушення у Збройних Силах.

Збільшення частки військовослужбовців-жінок серед офіцерів є одним із базових показників планомірного впровадження гендерної політики у діяльність Збройних Сил.

Протягом 2021 р. Міністерство оборони вжило системних заходів, спрямованих на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, передусім забезпечення жінкам перспективи кар'єрного зростання відповідно до рівня освіти, досвіду і результатів службової діяльності. До цієї роботи також активно залучене національне та міжнародне громадянське суспільство.

Діаграма 2.6. Чисельність військовослужбовців-жінок у Збройних Силах

У 2021 р. у Збройних Силах проходять військову службу 32 270 військовослужбовців-жінок (діаграма 2.6), із них:

- 1 – на посаді вищого офіцерського складу (генерал-майор медичної служби);
- 1 584 – старших офіцерів;
- 3 289 – молодших офіцерів;
- 26 195 – сержантів і солдатів;
- 1 201 – курсантів військових навчальних закладів.

На цей час сім військовослужбовців-жінок беруть участь у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки у складі національного персоналу, що становить 8,3% від загальної чисельності військовослужбовців, які беруть участь у цих операціях.

Із застосуванням передових надбань та за підтримки міжнародних партнерів і громадськості Міністерство оборони і Збройні Сили послідовно забезпечують повноцінне використання потенціалу як чоловіків, так і жінок в інтересах обороноздатності України.

Культурологічне забезпечення Збройних Сил

Головні зусилля в реалізації державної гуманітарної та соціальної політики за напрямом культурологічного забезпечення Збройних Сил у 2021 р. було зосереджено на формуванні, підтриманні та відновленні морально-психологічного стану особового складу Збройних Сил засобами та формами мистецтва:

- у районі ООС безпосередньо на лінії зіткнення організовано роботу високомобільних груп внутрішніх комунікацій “Браво”, у ході якої було проведено понад 90 концертних і театралізованих виступів для більш ніж 1,5 тис. військовослужбовців;
- організовано проведення 59 концертних виступів військово-музичних установ (підрозділів) Збройних Сил та 84 виступи цивільних творчих колективів у підрозділах, які виконують

бойові завдання на II і III лініях або проходять підготовку в навчальних центрах і на полігонах;

- понад 1200 культурно-мистецьких та просвітницьких заходів проведено у пунктах постійної дислокації військових частин.

Також було реалізовано масштабні заходи та проекти:

- всеукраїнський конкурс військово-патріотичної пісні, стройового та похідного маршу “Озброєні піснею, покликані маршем”;
- всеукраїнський патріотично-мистецький проєкт “Армія з народом”;
- всеукраїнський флешмоб із вшанування подвигу героїв-“кіборгів” – захисників Донецького аеропорту.

Вшанування пам’яті захисників України

У 2021 р. у Книги пам’яті Меморіального комплексу “Зала пам’яті”⁶ записано імена 67 захисників України.

Станом на 1 січня 2022 р. у Книги пам’яті записано імена 3315 захисників України: 2795 військовослужбовців Збройних Сил, 449 працівників органів системи МВС України та співробітників СБУ, 71 воїна-добровольця.

На території Меморіального комплексу щодня о 8.45 відбувається Ритуал вшанування захисників України, записаних у Книгу пам’яті. У проведенні щоденного ритуалу вшанування пам’яті героїв беруть участь рідні загиблих, військовослужбовці, іноземні делегації, кияни та гості столиці. З часу урочистого відкриття Залу Пам’яті відвідали понад 91 тис. осіб.

Крім того, для вшанування пам’яті загиблих захисників України за участю Православної церкви України створено Стіну пам’яті, розміщену на мурах Михайлівського Золотоверхого Собору в місті Києві, а також низку електронних інтернет-ресурсів⁷. Станом на 1 січня 2022 р. в Україні відкрито, збудовано та створено 2524 меморіальні об’єкти, присвячені пам’яті загиблих воїнів. Імена героїв – захисників України увічнено у назвах 548 вулиць, площ, парків та скверів по всій Україні. Їх іменами названо бойові літаки, кораблі та військові частини.

Забезпечення визначних урочистих заходів з нагоди відзначення 30-ї річниці незалежності України та 30-ї річниці Збройних Сил

У 2021 р. відзначено 30-річний ювілей з часу відновлення державної незалежності України та національних Збройних Сил.

Основною подією урочистостей став парад військ, який відбувся 24 серпня в Києві, коли підрозділи сил безпеки і оборони продемонстрували країні та всьому світові свою готовність захистити Україну на суходолі, у повітрі і на воді.

Головною вулицею країни в пішій колоні пройшли 35 парадних розрахунків військовослужбовців і співробітників складових сектору безпеки і оборони, а також зведений парадний розрахунок ветеранів АТО (ООС) та парадні підрозділи представників збройних сил країн-партнерів. Вперше у військовому параді взяли участь чотири кінологічні підрозділи Збройних Сил та правоохоронних органів.

У повітряній та механізованій колонах були представлені літальні апарати, озброєння і військова техніка (разом – 472 одиниці), презентовані вітчизняними силами безпеки і оборони та арміями дружніх держав.

Музичний супровід параду забезпечили зведений військовий оркестр сил безпеки і оборони чисельністю 660 осіб та міжнародний зведений військовий оркестр чисельністю 120 музикантів у складі Національного президентського оркестру та Військового оркестру військово-повітряних сил армії США.

Цього ж дня відбулися урочистості та показові заходи на р. Дніпро і Трухановому острові в місті Києві та військово-морський парад в Одесі.

⁶ “Біла книга 2019-2020” стор. 112-113.

⁷ Книга пам’яті полеглих за Україну (<https://memorybook.org.ua/>); Пантеон Героїв (<https://www.mil.gov.ua/multimedia/panteon-geroiv/>).

З нагоди ювілейних дат, а також до Дня захисників і захисниць України в середмісті української столиці відбулася спеціалізована виставка “Цифрове майбутнє армії”⁸.

У межах урочистостей з нагоди 30-ї річниці Збройних Сил Президент України у Харкові вручив бойові прапори бригадам та полкам Сухопутних військ, Повітряних Сил, Командування сил підтримки, Командування військ зв’язку та кібербезпеки Збройних Сил.

За дорученням Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил бойові прапори також вручили:

- Міністр оборони – у Одесі частинам Державної спеціальної служби транспорту;
- командувач операції Об’єднаних сил – в районі проведення операції Об’єднаних сил військовим частинам Десантно-штурмових військ Збройних Сил;
- заступник Головнокомандувача Збройних Сил – у Києві частинам Державної спеціальної служби транспорту;
- начальник Генерального штабу Збройних Сил – у Львові зенітному ракетному полку Повітряних Сил та об’єднаному навчально-тренувальному центру Командування Сил підтримки Збройних Сил.

Також у ході цих заходів керівники держави та Збройних Сил передали військовим частинам озброєння та військову техніку, а також відповідні сертифікати на них:

- у Харкові – броньовані автомобілі “Козак-2М1”, танки Т-64, бронетранспортери БТР-4;
- у Краматорську – 34 броньовані автомобілі “Козак-2М1”;
- у с. Озерне на Житомирщині – модернізований літак Су-27 з підвищеними бойовими характеристиками, навчально-бойовий літак L-39, вертоліт Мі-8 та дообладнаний за стандартами НАТО військово-транспортний літак Ан-26;
- у Києві – 13 легкоброньованих автомобілів Hammer наданих США в межах матеріально-технічної допомоги. У Львові – ще 15 сертифікатів на такі автомобілі;;
- в Одесі – патрульні катери “Айленд” та автомобілі Hammer.

Після передачі військової техніки Президент України вручив державні нагороди військово-службовцям Збройних Сил державні нагороди.

Армійський спорт

У 2021 р. спортсмени Збройних Сил у складі національних збірних команд України на чемпіонатах світу, Європи, міжнародних змаганнях здобули 196 золотих, 163 срібних та 180 бронзових медалей, на чемпіонатах та кубках України, всеукраїнських змаганнях – 873 золоті, 707 срібних та 539 бронзових медалей.

На XXXII літніх Олімпійських іграх у Токіо зі 157 українських спортсменів, 60 були армійцями. За підсумками участі в іграх представники Збройних Сил України завоювали 10 медалей⁹ (1 золоту, 4 срібних і 5 бронзових), що становить понад 50% від 19 нагород, здобутих національною збірною командою України, ще 12 армійських спортсменів посіли 4–6 місця.

Ці результати вказують на високий професіоналізм спортсменів, тренерів та усього особового складу закладів фізичної культури і спорту Міністерства оборони.

Таким досягненням сприяло поліпшення умов для розвитку спорту вищих досягнень у Міністерстві оборони: придбано найсучасніше спортивне обладнання та інвентар, реконструйовано та відновлено спортивну інфраструктуру.

У 2021 р. продовжено реалізацію гуманітарної політики держави у Збройних Силах, поліпшено гуманітарне забезпечення персоналу, що сприяло належному виконанню Збройними Силами найважливішої функції держави із захисту суверенітету і територіальної цілісності України.

⁸ Протягом п’яти днів тисячі киян та гостей столиці побачили новітні зразки військової техніки: високоточну зброю, бронетанкову техніку, засоби розвідки, зв’язку та автоматизації управління, радіоелектронної боротьби, роботизовані комплекси, БПЛА тощо. Крім цього, свою техніку демонстрували представники Державної прикордонної служби, Міністерства внутрішніх справ та Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Організатори заходу – Міністерство оборони України і Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки.

⁹ Золоту медаль завоював старший лейтенант Жан Беленюк, срібні – старший сержант Олена Старікова, старший солдат Парвіз Насібов, працівники Збройних Сил Анжеліка Терлюга та Анастасія Четверікова; бронзові – капітан Олег Омельчук, лейтенант Ігор Рейзлін, молодший сержант Ярослава Магучіх, солдат Станіслав Горуна, працівник Збройних Сил Ірина Коляденко.

СТВОРЕННЯ НЕОБХІДНИХ МОТИВАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ І СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВОМУ РЕЗЕРВІ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Грошове забезпечення військовослужбовців

На виконання Указу Президента України “Про деякі заходи із забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та ветеранів війни” від 13.10.2021 No 532 та Плану пріоритетних дій Уряду в Міністерстві оборони розроблено законопроект, який передбачає зміну структури грошового забезпечення військовослужбовців із запровадженням базової ставки замість посадових окладів та окладів за військовими званнями, що відповідає принципам держав-членів НАТО.

Зазначений проект акта запроваджує новий підхід у мотивації військовослужбовців до тривалого проходження служби та кар’єрного зростання за військовими званнями, а саме – чим вище військове звання, тим більше грошове забезпечення.

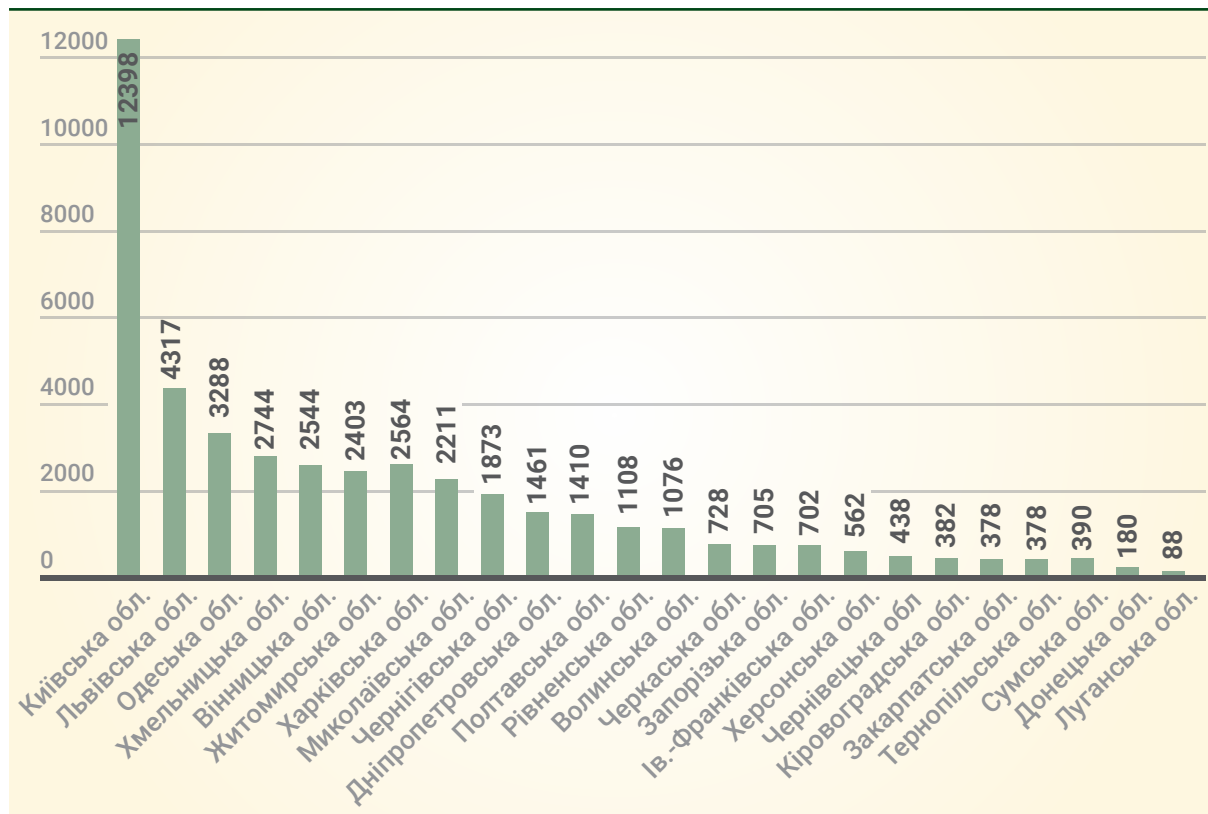
Реалізація законодавчих змін забезпечить:

- єдині та спрощені підходи в нарахуванні грошового забезпечення військовослужбовців силового блоку;
- стимулювання до зростання військовослужбовців у військових званнях;
- можливість ротації на посадах у межах одного військового звання;
- конкурентний розмір рівня грошового забезпечення військовослужбовців на ринку праці в країні.

Забезпечення постійним і службовим житлом військовослужбовців та членів їхніх сімей

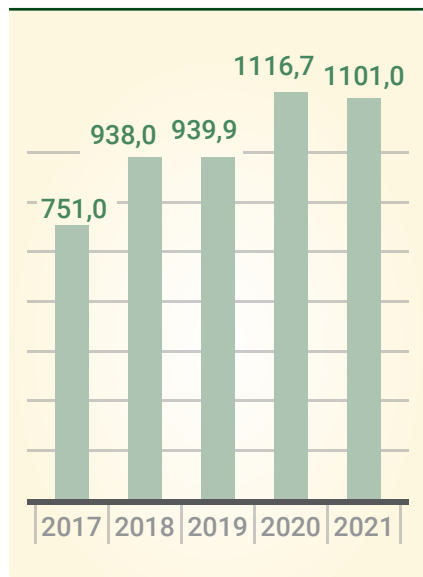
Забезпечення житлом є одним із найважливіших завдань, які нині вирішують органи військового управління (діаграми 2.7, 2.8).

Діаграма 2.7. Кількість військовослужбовців та осіб, звільнених з військової служби, що перебувають на квартирному обліку в Збройних Силах на кінець 2021р. (за регіонами України)

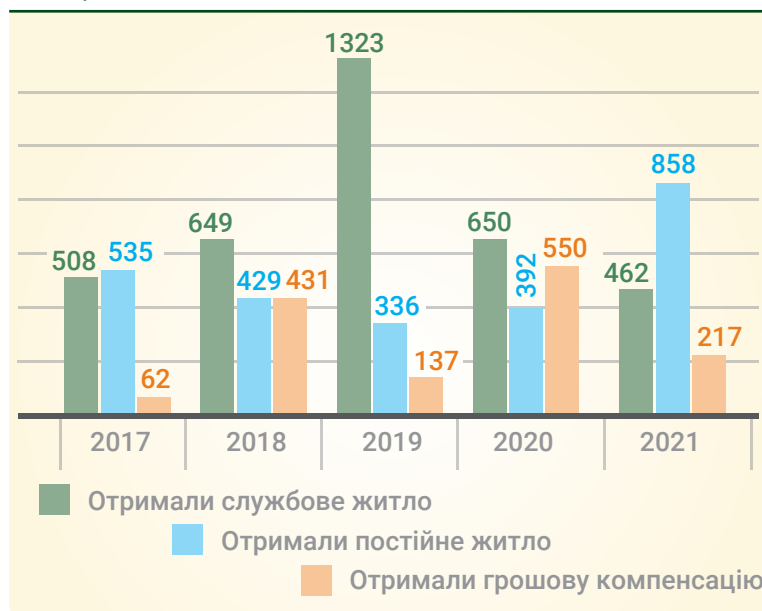

У 2021 р. військовослужбовцям Збройних Сил розподілено 1 537 квартир, у тому числі 462 службових (штатно-посадових) та 858 для постійного проживання, а 217 сім'ям надано грошову компенсацію за належне їм для отримання житло у сумі 200,9 млн грн (діаграма 2.9).

Діаграма 2.8. Фінансування будівництва (придбання) житла, млн грн

Діаграма 2.9. Кількість військовослужбовців, які отримали житло

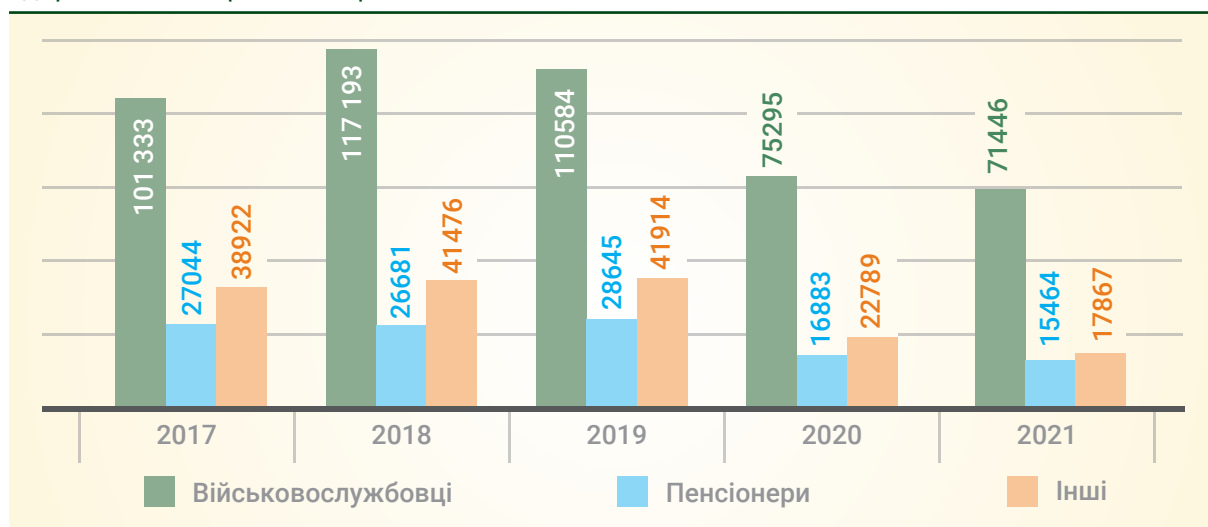

Медичне та санаторно-курортне забезпечення

У закладах охорони здоров'я в системі Міністерства оборони України на медичному забезпеченні перебувають близько 1,2 млн осіб: військовослужбовців – 250 тис., членів сімей військовослужбовців та пенсіонерів Міністерства оборони – 585 тис., пенсіонерів Міністерства оборони України (ветеранів військової служби, ветеранів війни, учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та ін.) – 330 тис., працівників Збройних Сил України, які працюють у шкідливих умовах, – 47 тис.

У 2021 р. у медичних закладах Міністерства оборони пройшли стаціонарне лікування 104777 осіб (діаграма 2.10.).

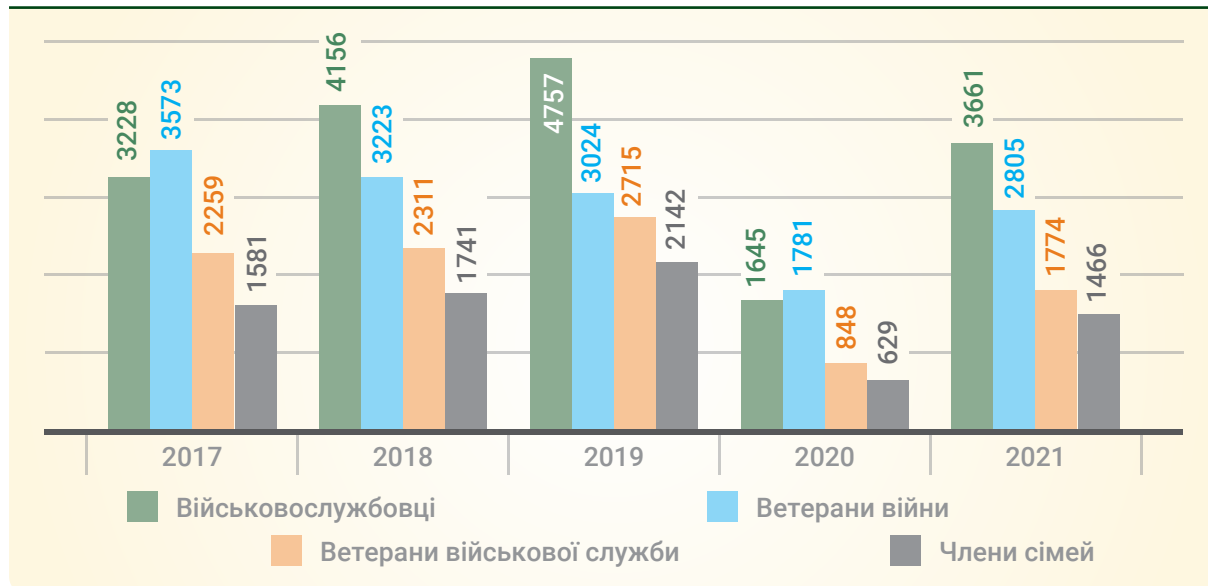
Діаграма 2.10. Кількість осіб, які пройшли стаціонарне лікування у закладах охорони здоров'я Міністерства оборони

У п'яти закладах санаторно-курортного лікування та медичної реабілітації і двох санаторних відділеннях у структурі Військово-медичних клінічних центрів регіонів Міністерства оборони загальною місткістю 2050 ліжок санаторно-курортне лікування та медичну реабілітацію протягом року пройшли 9706 військовослужбовців, учасників АТО/ООС та інших категорій осіб (діаграма 2.11).

Діаграма 2.11. Кількість осіб, які пройшли лікування та оздоровлення у Центрах медичної реабілітації та санаторного лікування (санаторіях) Міністерства оборони

МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Розвиток Збройних Сил України відповідно до євроатлантичних норм та критеріїв членства в НАТО, форм і способів застосування сил оборони держави в умовах протидії збройній агресії та гібридної війни потребує забезпечення моральної налаштованості і психологічної готовності військовослужбовців до виконання поставлених завдань, а також формування, підтримання та своєчасного відновлення належного рівня морально-психологічного стану особового складу. Для цього необхідно кардинально оновити систему морально-психологічного забезпечення, розробити, апробувати та запровадити сучасні технології та методики роботи з особовим складом.

Інформаційне забезпечення

Основні зусилля інформаційного забезпечення у 2021 р. були зосереджені:

- на підтриманні в особового складу належного морально-психологічного стану в будь-яких умовах обстановки;
- вшануванні у суспільстві подвигу захисників України;
- впровадженні у діяльність Збройних Сил національних історичних та сучасних бойових традицій.

Для реалізації зазначеного протягом року в системі інформаційного забезпечення особового складу військ (сил) організовано такі заходи:

- розроблення Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України” щодо військового поховального ритуалу”, ухваленого Верховною Радою України 02.07.2021 за № 1622-IX;
- розроблення Указів Президента України “Про присвоєння почесних найменувань військовим частинам” з нагоди відзначення 30-ї річниці незалежності України, Дня захисників і захисниць України (додаток 1);

- XXI Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика серед курсантів та ліцеїстів військових навчальних закладів;
- літературний конкурс “Свою Україну любіть” спільно зі Всеукраїнським благодійним культурно-науковим фондом імені Шевченка;
- цикл заходів, присвячених Міжнародному дню захисту дітей;
- шість цільових медійних флешмобів із залученням особового складу Збройних Сил та ключових лідерів українського суспільства;
- розроблення Концепції параду за участю військ з нагоди 30-ї річниці незалежності України на вулиці Хрещатик та майдані Незалежності у Києві;
- інформаційну кампанію “Мамо, не плач. Я повернусь весною”, спрямовану на вшанування матерів військовослужбовців, загиблих під час захисту суверенітету і незалежності України в російсько-українській війні;
- оновлення фондів бібліотек військових частин національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність Українського народу та героїзм у боротьбі за незалежність і територіальну цілісність держави (2000 прим.), розроблення та розповсюдження двох випусків альманаху “Історичні традиції національного війська”;
- розроблення Концепції відзначення 30-ї річниці Збройних Сил України за участі військово-політичного керівництва держави, координація урочистих заходів за участю військ (сил).

Психологічне забезпечення військовослужбовців

Основні зусилля психологічного забезпечення у Збройних Силах було спрямовано на комплектування військових частин психологічно готовим персоналом, формування його психологічної стійкості та уміння надавати якісну психологічну допомогу.

Щоб удосконалити психологічне забезпечення та надання психологічної допомоги особовому складу в районах виконання бойових завдань, протягом 2021 р. проведено такі заходи:

- розпочато міжвідомчі випробовування військового мобільного психолого-діагностичного комплексу, за допомогою якого можна провести автоматизоване психофізіологічне обстеження в бойових (польових) умовах;
- у процес психологічної підготовки військ (сил) впроваджено Методичні рекомендації з психологічної підготовки військовослужбовців Збройних Сил щодо формування стресостійкості до дій в умовах різкої зміни бойової обстановки (ТКП 1-160(31)03.01);
- у роботу військових психологів впроваджено Інструкцію “Протоколи надання психологічної допомоги військовослужбовцям Збройних Сил України в бойових (екстремальних) умовах”, аналогічні настанові STANAG 2564 AMedP-8.6 (Настанові для командирів з психологічної підтримки особового складу протягом циклу передислокації та розгортання (ВП 1-00(160)03.01 все що в скобках розмістит в одному рядку)) та наказ Головнокомандувача Збройних Сил України “Про затвердження Інструкції з організації психологічного забезпечення особового складу Збройних Сил України” від 18.10.2021 № 305;
- проведено фінальний тур конкурсу на кращого психолога Збройних Сил серед психологів видів та окремих родів військ (сил), у якому переміг представник Військово-Морських Сил Збройних Сил.

Зі всіма військовослужбовцями, які виконували завдання в районі проведення операції Об’єднаних сил, проведено комплекс заходів декомпресії¹⁰ як первинної форми психологічної реабілітації. Протягом 2021 р. заходами декомпресії було охоплено більше 23 тис. військовослужбовців.

¹⁰ Метою проведення декомпресії є поступове переключення механізмів реагування (дій) військовослужбовця від екстремальних (бойових) умов функціонування до мирних умов життєдіяльності.

Крім того, на фондах Центрів медичної реабілітації та санаторного лікування Командування Медичних сил заходи щодо психологічної реабілітації проведено з 295 військовослужбовцями Збройних Сил.

Таким чином, організація заходів морально-психологічного забезпечення сприяла належному виконанню завдань за призначенням особовим складом Збройних Сил як у ході їх підготовки, так і під час проведення операції Об'єднаних сил.

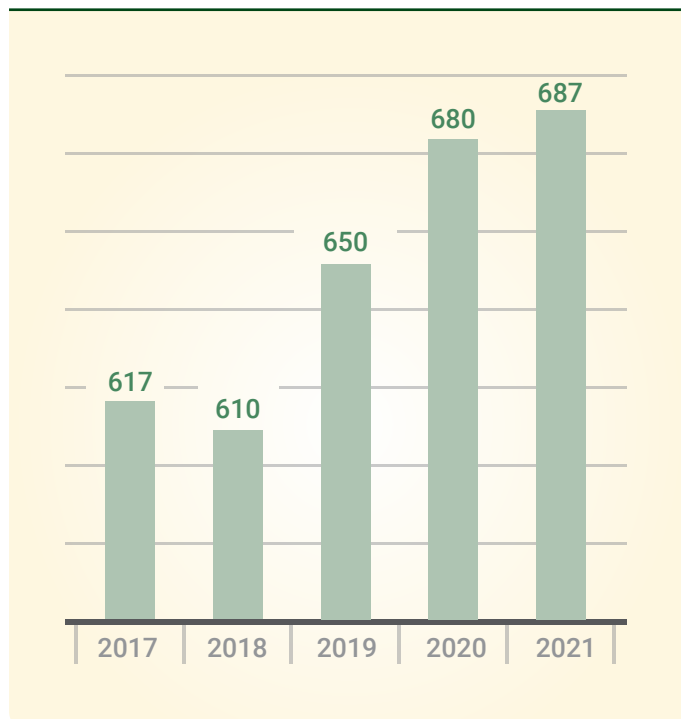
ПІДСУМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ, ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ТА СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВОМУ РЕЗЕРВІ ДЕЖСПЕЦТРАНССЛУЖБИ

Головні зусилля Держспецтрансслужби у сфері військової кадрової політики були спрямовані на підтримання належного рівня укомплектованості військових частин, збереження та нарощування кадрового потенціалу, удосконалення порядку комплектування та проходження служби навченим особовим складом для забезпечення якісного виконання військовими частинами та підрозділами завдань в умовах проведення операції Об'єднаних сил на території Донецької та Луганської областей.

Підсумки кадрового забезпечення та комплектування

Основні зусилля спрямовувались на збереження та нарощування кадрового потенціалу, удосконалення порядку комплектування та проходження військової служби навченим особовим складом для забезпечення якісного виконання завдань за призначенням та поступове збільшення співвідношення особового складу контрактної служби до строкової.

Діаграма 2.12. Облікова чисельність офіцерів

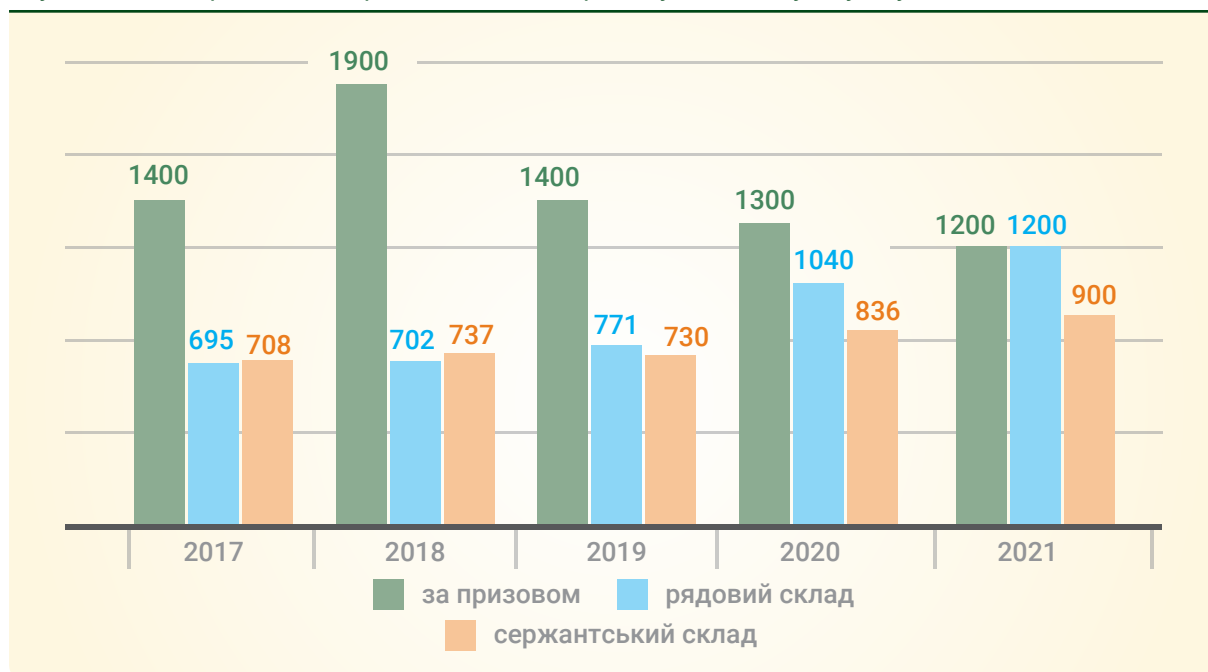
Комплектування посад офіцерського складу здійснювалось за рахунок:

- прийняття офіцерів запасу на військову службу за контрактом (прийнято 18 офіцерів запасу);
- підготовки офіцерів у військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти (21 випускник);
- призначення на первинні офіцерські посади сержантів, які мають вищу освіту та пройшли курси військової підготовки (за потреби) з одночасним присвоєнням первинного офіцерського звання (дев'ять сержантів).

Проведення зазначених заходів дало змогу протягом п'яти років збільшити облікову чисельність осіб офіцерського складу на 70 осіб (діаграма 2.12) та підтримувати укомплектованість Держспецтрансслужби офіцерським складом на рівні не нижче 90%.

Облікова чисельність осіб рядового, сержантського, старшинського складу військової служби за контрактом на кінець 2021 р. становила 2100 військовослужбовців, що на 11% більше, ніж у попередньому році. Зазначене також дало змогу зменшити кількість призовників на строкову військову службу (діаграма 2.13).

Діаграма 2.13. Облікова чисельність осіб рядового та сержантського складу військової служби за контрактом та призовників на строкову військову службу

Розвиток професійного сержантського складу

У 2021 р. розроблено та введено в дію Програму курсу фахової підготовки базового рівня військовослужбовців військової служби за контрактом для заміщення посад командирів відділень та їм рівних, що дало змогу підвищити якість їх підготовки з урахуванням сучасних вимог.

Військова освіта та наука

У Держспецтрансслужбі триває створення сучасної системи військової освіти з підготовки військових фахівців, яка інтегрована в державну систему освіти на засадах єдиної законодавчої бази і відповідних нормативно-правових актів.

Крім підготовки військових фахівців тактичного рівня та громадян за програмою підготовки офіцерів запасу на базі кафедри військової підготовки спеціалістів Дніпровського національного університету залізничного транспорту, у 2021 р. проведено набір 12 осіб офіцерського складу для підготовки військових фахівців оперативного рівня у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського.

Результати реалізації гуманітарної політики і створення необхідних мотиваційних чинників для проходження військової служби та реалізація соціальних гарантій військовослужбовців

Головні зусилля у 2021 р. щодо реалізації гуманітарної та соціальної політики залишилися незмінними і були зосередженими на підвищенні морально-психологічного стану особового складу, підтриманні його психологічної стійкості та емоційно-вольової готовності до виконання завдань за призначенням.

Морально-психологічне забезпечення.

Держспецтрансслужба в 2021 р. здійснила комплекс заходів з морально-психологічного забезпечення, що дало змогу підтримати та відновити належний морально-психологічний стан особового складу, позитивно вплинуло на психіку та свідомість військовослужбовців, а також здійснити якісний професійно-психологічний відбір особового складу.

Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Протягом 2021 р. у Держспецтрансслужбі активно впроваджуються принципи рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у проходженні служби.

У Держспецтрансслужбі проходять військову службу і працюють 689 жінок, що становить 14% від штатної кількості.

Протягом 2021 р.:

- призначено 8 позаштатних радників з ґендерних питань;
- запущено пілотний проєкт на кафедрі військової підготовки спеціалістів Держспецтрансслужби щодо уніфікованого підходу з врахування ґендерного аспекту в освітніх програмах (навчаються 6 курсантів-жінок).

Реалізація соціальних гарантій військовослужбовців і членів їх сімей.

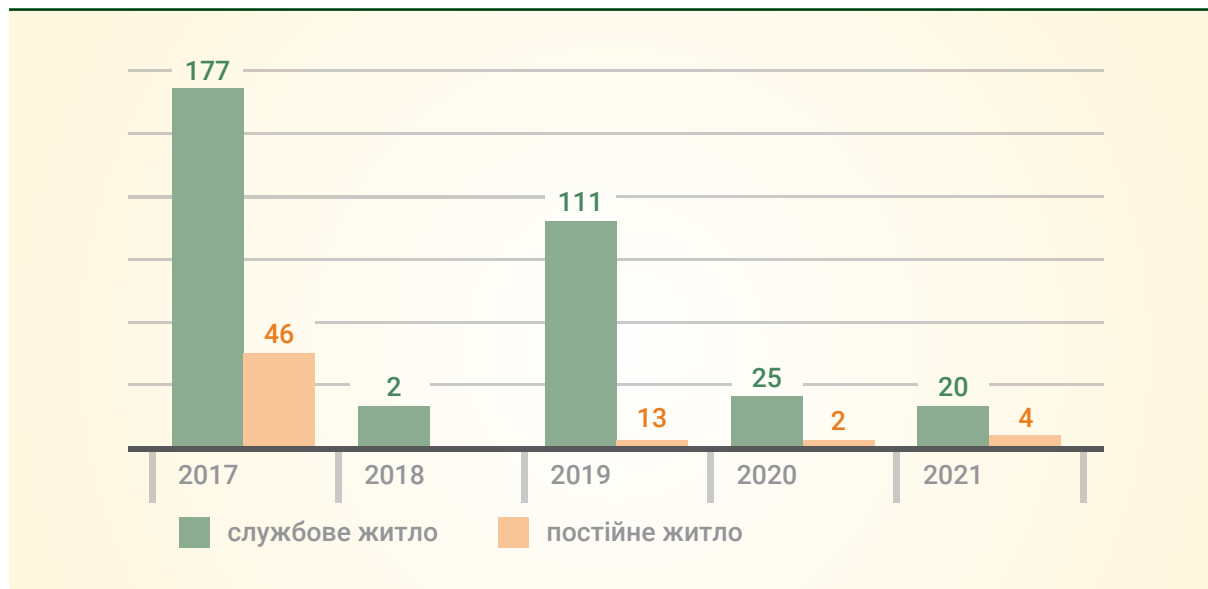
Реалізація соціальних гарантій військовослужбовців і членів їх сімей залишилися пріоритетним напрямком гуманітарної політики Держспецтрансслужби.

Стан забезпечення житлом військовослужбовців та членів їх сімей.

На кінець 2021 р. на обліку серед осіб, які потребують поліпшення житлових умов, перебуває 683 особи, серед яких 476 брали участь у проведенні АТО (ООС). Із загальної кількості осіб, які потребують поліпшення житлових умов, 192 особи мають право на отримання житла для постійного проживання, у тому числі 71 військовий пенсіонер.

У 2021 р. отримано за рахунок власного будівництва 24 квартири, із них розподілено: житло для постійного проживання – 4 квартири, як службове житло – 20 квартир (діаграма 2.14).

Діаграма 2.14. Стан надання житла військовослужбовцям

Медичне та санітарно-курортне забезпечення військовослужбовців та працівників Держспецтрансслужби

У 2021 р. оновлено 125 одиниць діагностичної і лікувальної електромедичної апаратури, а медичні пункти обладнано сучасними медичними та побутовими меблями.

Крім того, Держспецтрансслужба забезпечила лікування 1412 осіб (73 офіцери, 191 військово-службовець військової служби за контрактом та 1148 військовослужбовців строкової служби). У медичних закладах Міністерства оборони пройшли реабілітацію і санаторне лікування 45 осіб.

Проведення вищезазначених заходів підвищило мотивацію до проходження військової служби за контрактом серед осіб рядового, сержантського складу, що позитивно вплинуло на динаміку підвищення їх облікової чисельності.

Основними підсумками реалізації військової кадрової політики у 2021 р. є:

- збереження динаміки поступового збільшення укомплектованості посад рядового та сержантського (старшинського) складу військовослужбовцями військової служби за контрактом;
- забезпечення комплектування необхідною кількістю підготовленого особового складу військових частин і підрозділів, залучених до операції Об'єднаних сил;
- збільшення обсягів нарощування чисельності резервістів військового оперативного резерву Збройних Сил та громадян України, які уклали контракт про проходження служби у військовому резерві;
- запровадження підготовки військових фахівців за оновленими освітніми програми, розробленими з урахуванням програмних і методичних підходів, прийнятих у державах – членах НАТО;
- створення передумов для повноцінного функціонування професійної військової освіти (L-курси) як нової складової системи військової освіти, її інтеграції у загальнодержавну систему освіти;
- реалізація державних заходів, спрямованих на забезпечення гідного рівня життя як самих військовослужбовців, так і членів їхніх сімей в частині грошового, житлового, медичного та санаторно-курортного забезпечення.

РОЗДІЛ 3

РЕАЛІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ,
ОБОРОННІ ЗАКУПІВЛІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ

ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНА ПОЛІТИКА у взаємодії з військовою та військово-економічною політикою визначає цілеспрямовану діяльність державних органів управління у сфері оснащення Збройних Сил та інших військових формувань озброєнням та військовою технікою

РЕАЛІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ, ОБОРОННІ ЗАКУПІВЛІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ

У 2021 р. потреби Збройних Сил, Держспецтрансслужби та інших складових сил оборони в озброєнні, військовій і спеціальній техніці, інших матеріально-технічних засобах забезпечували із використанням можливостей національної економіки, насамперед оборонно-промислового комплексу, можливостей міжнародних закупівель на засадах оновленого законодавства і співпраці у сфері військово-технічної політики з державами-партнерами, міжнародної технічної допомоги від держав-партнерів, міжнародних організацій (донорів) та кредитів від міжнародних фінансових організацій відповідно до стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства в ЄС і НАТО та євроатлантичних принципів і підходів, застосовуваних у НАТО.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Реалізація військово-технічної політики у 2021 р. була спрямована на виконання завдань з оснащення Збройних Сил, інших військових формувань сектору безпеки і оборони системами, комплексами і зразками озброєння та військової техніки, спеціальною технікою, боєприпасами та майном, а також забезпечення ефективного функціонування системи військово-технічного співробітництва з іноземними державами і його удосконалення.

Оснащення Збройних Сил та Держспецтрансслужби озброєнням та військовою (спеціальною) технікою

Для переоснащення Збройних Сил та Держспецтрансслужби новітніми та модернізованими зразками (комплексами, системами) озброєння, військової і спеціальної техніки, а також забезпечення потреб у боєприпасах у 2021 р. Міністерство оборони продовжувало виконувати завдання і заходи Державної цільової оборонної програми з розвитку озброєння та військової техніки на період до 2022 р. та Державної цільової програми зі створення та освоєння виробництва боєприпасів і продуктів спеціальної хімії.

Основні зусилля протягом року були зосереджені на забезпеченні частин та підрозділів Збройних Сил і Держспецтрансслужби, залучених до проведення операції Об'єднаних сил на Сході України, основними зразками озброєння та військової техніки, а також забезпеченні Збройних Сил озброєнням, що впливає на боєздатність частин і підрозділів. Відповідно основна сума виділених коштів була спрямована на модернізацію наявного та закупівлю нового озброєння і військової та спеціальної техніки.

Щоб забезпечити нагальні потреби та скоротити строки оснащення Збройних Сил новим сучасним озброєнням і військовою технікою їх закуповували із залученням кредитів під державні гарантії відповідно до Програм підвищення обороноздатності держави та задоволення невідкладних потреб Збройних Сил.

Це дало змогу закупити і поставити:

- у Збройні Сили – понад 3,5 млн од. ракет, боєприпасів різного призначення та засобів ураження, більше 2 тис. од. озброєння, військової та спеціальної техніки, понад 1,5 тис. од. інших засобів;
- до Держспецтрансслужби – 41 одиницю техніки: автомобільні крани, екскаватори, бульдозери, автосамоскиди, багатоцільові автомобілі, техніка для виконання бетонних робіт. Крім того, до військ надійшло 82 одиниці механізованого інструменту і технологічного устаткування.

Відновлення (підвищення) технічної готовності озброєння і військової техніки

Відповідно до затверджених кошторисних призначень Збройним Силам для відновлення ОВТ у 2021 р. виділено 6,39 млрд грн., а Держспецтрансслужбі 7,750 млн грн, що дало змогу:

- підприємствам оборонно-промислового комплексу відновити ОВТ вказану в табл. 3.1;
- ремонтно-відновним органам Збройних Сил провести 5 204 поточних та середніх ремонтів (з них ракетно-артилерійського озброєння – 391 од., бронетанкового озброєння і техніки – 604 од., автомобільної техніки – 976 од., техніки радіотехнічних військ – 230 од., техніки зенітно-ракетних військ – 34 од., інженерної техніки – 159 од., техніки РХБз – 29 од., техніки радіоелектронної боротьби – 3 од., засобів зв'язку та апаратних зв'язку – 2 778 од.);
- ремонтно-відновним органам Держспецтрансслужби відновити 386 одиниць техніки: 135 одиниць автомобільної техніки; 229 одиниць інженерної техніки; 22 одиниці спеціальної залізничної техніки.

Таблиця 3.1. Стан відновлення ОВТ на підприємствах ОПК

Тип ОВТ	Усього, од.				
	2017	2018	2019	2020	2021
Літаки	40	23	11	8	4
Вертольоти	13	9	6	3	4
Безпілотні авіаційні комплекси	–	2	12	13	–
Зенітні ракетні комплекси	46	20	13	14	5
Техніка радіотехнічних військ	8	11	9	9	1
Техніка ППО Сухопутних військ	–	–	–	27	–
Техніка забезпечення польотів	–	32	51	32	42
Ракетно-артилерійське озброєння	186	120	78	95	25
Бронетанкове озброєння і техніка	384	309	397	345	285
Автомобільна техніка	285	238	206	418	340
Техніка ВМС	7	11	–	10	6
Техніка радіоелектронної боротьби	15	7	6	11	3
Інженерна техніка	24	52	41	101	21
Техніка радіаційного, хімічного та біологічного захисту	15	12	27	34	–
Топографічна техніка	–	–	8	38	2
Техніка паливно-мастильних матеріалів	37	60	70	149	61
Техніка продовольчої служби	–	43	26	30	30
Засоби зв'язку та криптографічного захисту інформації	31	30	26	8	–

Відновлення ОВТ і доукомплектування ними військових частин (підрозділів) Збройних Сил дало змогу на 3% збільшити середній рівень справності основних зразків ОВТ, забезпечити виконання бойових завдань частинами (підрозділами), залученими до проведення операції Об'єднаних сил, продовжити нарощування бойових спроможностей військових частин (підрозділів) Збройних Сил та спеціальних спроможностей частин Держспецтрансслужби, а також формування стратегічного резерву.

Розвиток (вдосконалення) ОВТ

Для реалізації завдань з розвитку (удосконалення) озброєння та військової техніки у Міністерстві оборони протягом 2021 р.:

- забезпечено супроводження 27 раніше відкритих дослідно-конструкторських робіт із розроблення нових зразків (систем) озброєння та військової техніки, модернізації наявного озброєння, військової і спеціальної техніки;
- організовано і проведено випробування нових (модернізованих) зразків озброєння та військової техніки, у тому числі 15 державних, 8 визначальних відомчих, 3 функційних, 5 попередніх, 3 кваліфікаційних і 1 типове.

Крім того, проведено остаточні приймальні випробування безпілотного авіаційного комплексу “Bayraktar TB2 Armed UAS”, а також порівняльні випробування багатоцільових роботизованих платформ вітчизняного виробництва.

Проведена робота дала змогу (додаток 5):

- прийняти на озброєння (постачання) десять зразків озброєння та військової техніки, у тому числі безпілотний авіаційний комплекс “Лелека-100”, модернізовану РСЗВ БМ-21У “Град”, РЛС 80К6КС1 “Фенікс-1”, металеві лопаті несучого гвинта для вертольотів типу Мі-24 тощо;
- зарахувати до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил два зразки озброєння та військової техніки;
- допустити до експлуатації у Збройних Силах 16 зразків озброєння та військової техніки, у тому числі безпілотний авіаційний комплекс “FlyEye 3.0” тощо.

Виконання заходів Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки у 2021 р. дало змогу:

- забезпечити нагальні потреби Збройних Сил у їх переоснащенні сучасним і модернізованим озброєнням та військовою технікою для проведення операції Об'єднаних сил;
- збільшити кількість замкнених циклів виробництва озброєння та військової техніки для потреб Збройних Сил в Україні;
- створити умови для науково-технічного розвитку у сфері створення озброєння та військової техніки через проведення фундаментальних і пошукових досліджень для потреб оборони України;
- зберегти мобілізаційні потужності підприємств оборонно-промислового комплексу із серійного виробництва окремих зразків озброєння та військової техніки.

ОБОРОННІ ЗАКУПІВЛІ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗАКУПІВЛЯ НОВИХ (МОДЕРНІЗОВАНИХ) ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

Озброєння, військову та спеціальну техніку протягом 2021 р. закупували відповідно до основних показників державного оборонного замовлення на 2021 р.

Виділений фінансовий ресурс був спрямований на закупівлю нових і модернізованих зразків озброєння та військової техніки, насамперед на забезпечення потреб Збройних Сил в авіаційній техніці, безпілотних авіаційних комплексах, зенітно-ракетних комплексах, артилерії, у тому числі протитанкових засобах, бронетанковій та автомобільній техніці, радіолокаційних станціях, радіотехнічних засобах розвідки, стрілецькій зброї, боеприпасах та інших засобах ураження.

Таблиця 3.2. Стан закупівлі для Збройних Сил основних зразків нового і модернізованого озброєння та військової техніки у 2021 р.

Зразки озброєння та військової техніки	Кількість, од.
Модернізовані літаки та вертольоти	20
Безпілотні авіаційні комплекси різних модифікацій	42
Бронетанкове озброєння і техніка	43
Артилерійські системи (самохідні гаубиці, міномети, автоматичні гармати до бронетанкового озброєння)	220
Протитанкове озброєння (протитанкові ракетні комплекси)	157
Зенітно-ракетний комплекс	6
Стрілецька зброя	776
Автомобільна техніка	123
Радіолокаційні станції	22
Наземні радіотехнічні засоби розвідки	171
Авіаційна техніка	7
Боєприпаси різного призначення (у т.ч. піротехнічні засоби, авіаційні, інженерні та хімічні боєприпаси)	3 588 668
Прилади нічного бачення	2 490
Засоби зв'язку	54
Медична техніка	79
Засоби захисту інформації	156
Засоби радіоелектронної боротьби	1
Засоби хімічного захисту (реактивні піхотні вогнемети)	468
Технічні засоби тилового забезпечення	39

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до завдань, визначених Стратегією воєнної безпеки України та Стратегічним оборонним бюлетенем у частині реформування системи матеріально-технічного забезпечення, а також інших документів щодо розвитку Збройних Сил за стандартами НАТО, протягом 2021 р. тривав перехід на нову систему логістичного забезпечення.

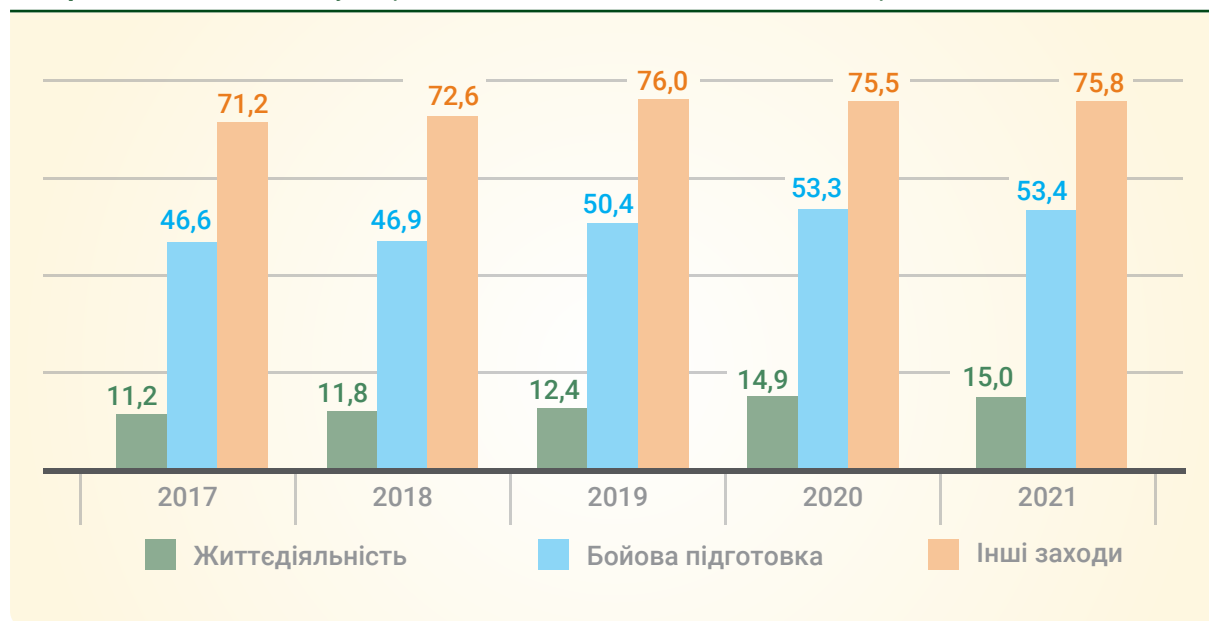
Підсумки забезпечення потреб Збройних Сил у військовому майні

На цей час Збройні Сили забезпечені матеріально-технічними засобами на рівні необхідному для виконання покладених завдань.

Зривів заходів із приймання, зберігання і забезпечення матеріально-технічними засобами та послугами військових частин Збройних Сил у 2021 р. не допущено.

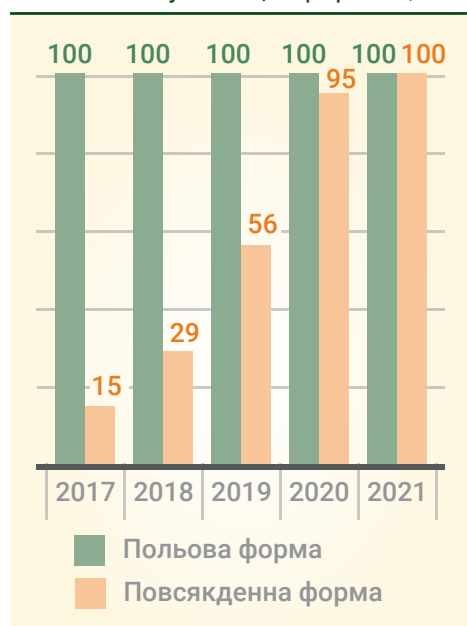
Діаграма 3.1. Поставка у Збройні Сили пально-мастильних матеріалів, тис. т

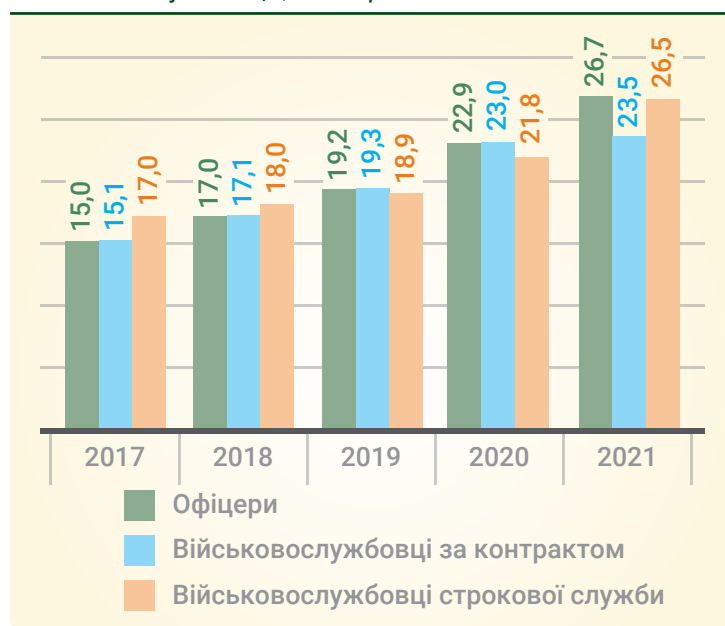
Протягом року у війська поставлено:

- пально-мастильні матеріали – 144,2 тис. т, із них для виконання завдань у районі проведення ООС – 26,2 тис. т (діаграма 3.1);
- сухі пайки – 650,0 тис. комплектів, з них для частин ООС – 87,5 тис. комплектів;
- 100% речового майна, спорядження та спеціальної форми одягу для особового складу у районі проведення ООС, польової форми одягу офіцерів, прапорщиків, військовослужбовців військової служби за контрактом, військовослужбовців строкової служби, основних предметів військової форми курсантів, ліцеїстів, військовослужбовців національних контингентів, навчальних центрів (діаграми 3.2, 3.3).

Діаграма 3.2. Рівень забезпеченості військовослужбовців формою, %

Діаграма 3.3. Вартість речового забезпечення одного військовослужбовця, тис. грн

У районі проведення ООС особовий склад на 100% забезпечено засобами індивідуального захисту, необхідними боєприпасами та речовим майном.

Військовослужбовці Збройних Сил забезпечені польовою та повсякденною формою одягу на 100%.

Організовано безперебійне надання послуг з лазне-прального обслуговування.

Виконання завдань логістичного забезпечення дало змогу у повному обсязі забезпечити поточні потреби Збройних Сил у матеріальних засобах і засобах ураження. Створено умови для подальшої трансформації системи логістичного забезпечення відповідно до принципів НАТО.

На належному рівні до Збройних Сил надходить новітнє технологічне обладнання для забезпечення продовольством особового складу^{1,2} в польових умовах.

Військовим частинам та підрозділам Збройних Сил видано 93 од. автомобільних засобів заправки і транспортування пального.

Для потреб військових частин (підрозділів), залучених до участі в районі проведення ООС, у 2021 р. закуплено 766 морозильних скринь та 4950 харчових пластикових контейнерів для зберігання продовольства, 16 індукційних плит, постачено 176 побутових холодильників тощо.

Для поліпшення якості харчування особового складу в польових умовах, у тому числі під час виконання завдань підрозділами в районі ООС, військовослужбовців забезпечують новітніми, постійно удосконалюваними наборами сухих продуктів.

Щодо забезпечення засобами ураження:

- переміщено 3 тис. т ракет і боєприпасів з майданчиків відкритого зберігання в захищені споруди;
- виконано регламентні роботи зі 100% зенітних і протитанкових керованих ракет у військах (силах), що беруть участь в ООС;
- відремонтовано 47 зенітних керованих ракет і 426 400 од. (525,0 т) боєприпасів;
- освоєно складання виробів Р624Р “Вільха” на виробничих потужностях арсеналів;
- проведено регламентні роботи з 2872 ракетами та реактивними снарядами.

У 2021 р. арсенали і бази отримали від підприємств промисловості 759,5 т ракет і боєприпасів, із них за кошти державного бюджету – 538,0 т за рахунок матеріально-технічної допомоги – 221,5 т.

Протягом року військам (силам) видано 3 133,6 т ракет та боєприпасів, із них 2 177,8 т для забезпечення військових частин та 955,81 т для поповнення запасів.

Таким чином, рівень забезпечення потреб Збройних Сил матеріально-технічними засобами та засобами ураження в основному забезпечив виконання військовими частинами поставлених у 2021 році завдань.

¹ Триває розроблення і виготовлення причепа-складу для підвезення та зберігання свіжих, охолоджених і заморожених продуктів на 2-вісному причіпному шасі (ПС-4У) та кухні модульної на 500 осіб (МК-500).

² Відкрито дослідно-конструкторську роботу з розроблення автомобіля-фургона (рефрижератора) для перевезення свіжих, охолоджених та заморожених продуктів (АФР) та причепа-цистерни для перевезення води ємністю 2000 л (ЦВ-2,0). Розроблено та затверджено загальні вимоги до АФР та ЦВ-2,0.

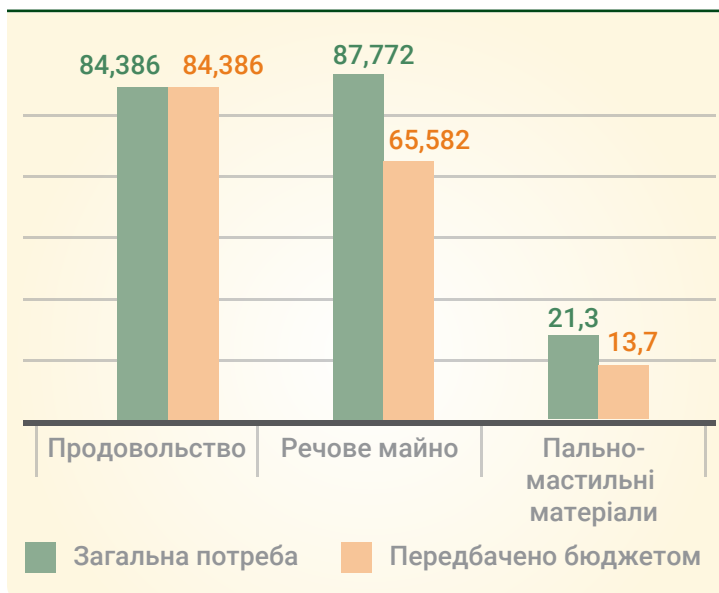

Стан матеріально-технічного забезпечення Держспецтрансслужби.

У 2021 р. фактичне фінансування матеріально-технічного забезпечення від загальної потреби на поточне забезпечення становило: продовольства – 100%, речового майна – 75%, пально-мастильних матеріалів – 64% (діаграма 3.4).

Зазначене дало змогу забезпечити в повному обсязі особовий склад якісним харчуванням, новими зразками форми одягу і спорядження, а також виконувати бойові завдання та заходи повсякденної діяльності.

Діаграма 3.4. Фінансування закупівлі матеріальних ресурсів, млн грн

РОЗВИТОК ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ

У 2021 р. Збройним Силам на заходи з капітального ремонту казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж виділено фінансовий ресурс у сумі 1 315,191 млн грн³, який розподілено на 587 об'єктів:

- казарм – 115;
- їдалень – 78;
- об'єктів медичного призначення – 63;
- комунальних споруд, інженерних мереж – 77;
- гуртожитків, житлових будинків – 38;
- навчальних корпусів – 22;
- складів (сховищ) – 37;
- адмінбудівель (штабів) – 91;
- інших об'єктів – 66.

Протягом року всі заплановані роботи виконані.

Держспецтрансслужба в поточному році завершила будівельні роботи визначених об'єктів у військовому містечку № 2, смт Черкаське Дніпропетровської області, у польовому таборі Центру підготовки “Широколанівський”, у військовому містечку № 217, м. Одеса, та у військовому містечку № 30, м. Кривий Ріг (додаток 8).

Крім того, у 2021 р. розпочато будівництво:

- пункту постійної дислокації для розміщення окремого батальйону у м. Берегове Закарпатської області;
- військово-морської бази “Схід” у м. Бердянськ Запорізької області;
- військової бази для розміщення бригади у м. Северодонецьк;
- п'яти житлових будинків для забезпечення військовослужбовців (Червоноград, Дніпро, Конотоп, Новомосковськ, Чернігів);
- адміністративної будівлі Центру протимінної діяльності у м. Чернігів.

³ Відповідно до затвердженого Головнокомандувачем ЗС України Плану будівництва, реконструкції та капітального ремонту об'єктів загальновійськового та спеціального призначення Збройних Сил на 2021 рік за бюджетною програмою КПКВ 2101020/2/2 “Капітальний ремонт об'єктів житлового фонду, загальновійськового та іншого призначення” від 27.02.2021 (зі змінами).

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ НАТО

Процес запровадження стандартів та керівних документів НАТО здійснювався як у рамках досягнення Цілей партнерства Україна – НАТО (першочергові (critical) стандарти), так і поза ними (у рамках Дорожньої карти оборонно-технічного співробітництва, за результатами науково-дослідних робіт, участі у спільних з НАТО навчаннях тощо).

Відповідно до нового пакету Цілей партнерства Україна – НАТО на період до 2025 року сплановано до опрацювання 219 стандартів НАТО.

Зараз опрацьовано 155 стандартів НАТО (71%), з них:

- запроваджено 98 стандартів НАТО на основі яких розроблено 120 національних документів;
- стосовно 55 стандартів НАТО прийнято позитивне рішення про запровадження у період до 2023 року;
- стосовно 2 стандартів НАТО прийнято рішення про недоцільність їх запровадження на даний час у Збройних Силах.

Водночас перебувають на стадії опрацювання 64 стандарти НАТО (кінцевий строк прийняття рішення щодо їх запровадження – листопад 2022 року).

На цей час (у рамках Цілей партнерства і поза ними) розроблено, з урахуванням положень документів НАТО, розроблено 277 відповідних національних документів (додаток 6).

У цілому, показник запровадження стандартів НАТО у 2021 році свідчить про позитивну динаміку змін за напрямом досягнення взаємосумісності наших Збройних Сил з силами та засобами армій країн-членів НАТО.

Оснащення Збройних Сил сучасними зразками озброєння та військової техніки, їх матеріально-технічне забезпечення, запровадження нової системи логістичного забезпечення, розвитку й удосконалення інфраструктури Збройних Сил сприяли успішному виконанню завдань військовими частинами та підрозділами Збройних Сил у районі проведення операції Об'єднаних сил, набуттю військовими частинами та підрозділами спроможностей і досягненню взаємосумісності з силами та засобами провідних держав світу.

РОЗДІЛ 4

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО,
МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА КОНТРОЛЬ НАД ОЗБРОЄННЯМ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ І ЗБРОЙНИХ СИЛ

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО здійснюється в рамках реалізації державної політики для забезпечення національних інтересів у зовнішньополітичній сфері, сферах національної безпеки і оборони згідно із законодавством України та нормами міжнародного права

РОЗДІЛ 4

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА КОНТРОЛЬ НАД ОЗБРОЄННЯМ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ І ЗБРОЙНИХ СИЛ

Основні зусилля під час здійснення міжнародного співробітництва у 2021 р. були зосереджені на таких заходах:

- підтриманні діалогу керівництва Міністерства оборони та Збройних Сил з міжнародними партнерами;
- досягненні критеріїв членства в ЄС та НАТО, практичній реалізації статусу України як партнера НАТО з розширеними можливостями;
- продовженні заходів оборонної реформи, оцінюванні стану виконання її завдань для отримання безпекової допомоги США в повному обсязі;
- залученні міжнародної технічної допомоги та реалізації спільних проєктів (у тому числі в рамках трастових фондів) для забезпечення регіональної і національної безпеки, розвитку спроможностей та посилення боєздатності Збройних Сил, реформування систем логістики і стандартизації;

Діаграма 4.1. Проведені заходи міжнародного співробітництва (кількість)

- продовженні термінів діяльності іноземних тренувальних місій США, Литви, Канади, Великої Британії на території України;
- започаткування консультацій з країнами Азово-Чорноморського регіону щодо спільних шляхів зниження напруження, а також військово-морського співробітництва;
- залученні сил і засобів збройних сил держав-членів НАТО та партнерів до проведення параду з нагоди 30-ї річниці Незалежності України та Стратегічних командно-штабних навчань “Об’єднані зусилля – 2021”.

На виконання поставлених завдань Міністр оборони України, його заступники, держсекретар Міністерства оборони, Головнокомандувач Збройних Сил, начальник Генерального штабу Збройних Сил та його заступники, командувачі видів та окремих родів військ провели 1127 заходів міжнародного співробітництва (діаграма 4.1), з яких близько 80% на території України.

Забезпечено участь Міністра оборони в офіційних та робочих закордонних візитах у складі державних та урядових делегацій до США, Індії, Грузії, Туреччини та Японії.

Найактивнішою та найрезультативнішою була співпраця з оборонними відомствами Великої Британії, Грузії, Держави Ізраїль, Республіки Індія, Канади, Латвійської та Литовської Республік, США, Турецької Республіки, Федеративної Республіки Німеччина, Французької Республіки, Королівства Швеція та Японії.

ДВОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО

Для забезпечення стратегічних національних інтересів та цілей України щодо реалізації курсу на членство в ЄС та НАТО, реформування Збройних Сил відповідно до стандартів Альянсу Міністерство оборони України забезпечило підтримання активного діалогу та позитивної динаміки розвитку двостороннього міжнародного співробітництва у сфері оборони у 2021 році.

Насамперед комплекс заходів був спрямований на забезпечення підтримки міжнародними партнерами в умовах загострення безпекової обстановки навколо України у 2021 р.

Окрему увагу приділено питанням опрацювання проєктів багато- та двосторонніх міжнародних договорів для посилення обороноздатності держави, підтримання стабільності та безпеки у Азово-Чорноморському регіоні.

Співробітництво з країнами, яке має пріоритетний стратегічний характер

Сполучені Штати Америки. Для посилення обороноздатності України та стратегічного партнерства у серпні 2021 р. підписано Рамкову угоду між Міністерством оборони України та міністерством оборони США щодо стратегічних основ оборонного партнерства. Ця міжнародна угода створює додаткові

сприятливі умови у рамках існуючої договірної бази для суттєвого посилення співробітництва між Україною та США у сфері оборони, наповнює його оновленим практичним змістом в інтересах обох держав у контексті підвищення рівня міжнародної безпеки.

Для розвитку співпраці за напрямом військово-технічного співробітництва підписано Угоду між урядами України та США про проєкти у сфері досліджень, розробок, випробувань і оцінювання. Зазначена угода створює умови для залучення інвестицій американської сторони, впровадження передових оборонних технологій і започаткування проєктів у сфері модернізації озброєння та військової техніки.

У 2021 р. отримано три цілеспрямованих транші безпекової допомоги США на загальну суму 335 млн доларів США, а загальна сума протягом року становила понад 400 млн дол. США.

В Україні продовжує діяти Об'єднана багатонаціональна група з підготовки – Україна (JMTG-U), яка здійснює підготовку механізованих підрозділів, підрозділів Десантно-штурмових військ та Сил спеціальних операцій Збройних Сил України.

Важливими досягненнями українсько-американського співробітництва у 2021 р. є підтримання воєнно-політичного діалогу на рівні міністрів оборони України та США (відбулися три взаємні візити), проведення п'ятого спільного засідання Комісії стратегічного партнерства Україна–США, надання консультативно-дорадчої допомоги американськими радниками за різними функціональними напрямками, діяльність американської складової Багатонаціонального об'єднаного координаційного комітету з питань військового співробітництва та оборонного реформування, а також продовження професійної та мовної підготовки особового складу Збройних Сил України у вищих військових навчальних закладах і центрах підготовки США у рамках Міжнародної програми військової освіти і підготовки (IMET).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії. Співробітництво з Великою Британією в 2021 р. було спрямовано на практичну реалізацію домовленостей, досягнутих під час візиту Президента України в Лондон у 2020 р.

Основну увагу приділяли розвитку та підвищенню спроможностей Військово-Морських Сил Збройних Сил України. У 2021 р. підписаний Меморандум про реалізацію проєктів морського партнерства між консорціумом промисловості Сполученого Королівства та Військово-Морськими Силами Збройних Сил України, укладена Міжурядова рамкова угода щодо посилення спроможностей Військово-Морських Сил Збройних Сил України в рамках кредитної програми Урядового агентства з

питань експортного фінансування Великої Британії, що передбачають реалізацію проєктів на суму в 1,7 млрд фунтів стерлінгів.

Значно посилено підготовку військовослужбовців і підрозділів Збройних Сил України інструкторами британської тренувальної місії “Operation ORBITAL” та в рамках Багатонаціональної тренувальної місії з підготовки Військово-Морських Сил Збройних Сил України, що діє в її складі.

Британські радники надавали консультативно-дорадчу допомогу за різними напрямками. Продовжувалася фахова та мовна підготовка українських військовослужбовців у вищих військових навчальних закладах і центрах підготовки Великої Британії.

Канада. Основним досягненням українсько-канадського оборонного співробітництва у 2021 р. є залучення консультативно-дорадчої допомоги у рамках проєкту “Технічна експертиза та передача потенціалу для підтримки реформ” (Promoting Reform Objectives through Technical Expertise and

Capacity Transfer – PROTECT) у проведенні аудиту системи військової освіти в Україні та здійснення комплексного функціонального огляду системи оборонного менеджменту в Міністерстві оборони та Збройних Силах України. Для цього з канадською компанією “Алінеа Інтернешнл” 27 січня 2021 р. був підписаний Меморандум про наміри щодо співробітництва.

У 2021 р. підтримувався активний воєнно-політичний діалог. Так, було проведено три етапи чергових та два етапи позачергових українсько-канадських воєнно-політичних консультацій на рівні заступників глав оборонних відомств двох країн, а також двостороння зустріч міністрів оборони у рамках участі у XIII Міжнародному форумі з питань безпеки (м. Галіфакс, Канада).

Відбулось розширення діяльності Об'єднаної оперативно-тактичної групи – Україна “Operation UNIFIER”. Штаб-квартиру передислоковано до м. Київ. Канадські військовослужбовці успішно здійснили підготовку п'яти бригад перед їх направленням до району проведення операції Об'єднаних сил.

Федеративна Республіка Німеччина. Інтенсивний воєнно-політичний діалог у рамках воєнно-політичних консультацій на рівні директорів департаментів міжнародного оборонного співробітництва забезпечив активну позицію Німеччини з реалізації політико-дипломатичних заходів пошуку шляхів мирного

врегулювання збройного конфлікту на Сході України, а також посилення військової співпраці за окремими напрямками.

Значно посилилось співробітництво у військово-медичній сфері. Німецькі партнери продовжили лікування та реабілітацію українських військових, які дістали важкі поранення під час бойових дій проти російського агресора.

У 2021 р. Уряд Німеччини виділив більше 5 млн євро для придбання мобільного польового госпіталю “Role 2” виробництва Естонії.

Французька Республіка. Військово-політичне керівництво Французької Республіки продовжило підтримку територіальної цілісності та незалежності України, засудження російської агресії, тимчасової окупації окремих районів Донецької та Луганської областей, а також АР Крим. Позиції обох сторін з цих та інших

питань було узгоджено під час проведення воєнно-політичних консультацій на рівні заступників міністрів оборони.

Стабілізуючим фактором забезпечення безпеки у Чорноморському регіоні стало безпосереднє залучення сил і засобів збройних сил Французької Республіки до діяльності в регіоні на морі, у повітрі та на суші.

Французька сторона підтримала приєднання України до діяльності Об'єднаного центру передових технологій з кібербезпеки НАТО. Започатковано співробітництво між науково-дослідними установами в контексті вивчення аспектів майбутнього безпекового середовища.

Продовжувалась фахова підготовка українських військовослужбовців у вищих військових навчальних закладах Французької Республіки.

Співробітництво з країнами, яке має стратегічний характер

Азербайджан. У 2021 р. відносини між оборонними відомствами були зосереджені на співробітництві сил спеціальних операцій, повітряних сил, військовій освіті та підготовці військових фахівців. Посилилось співробітництво збройних сил обох держав по лінії юридичних служб, що дало змогу

застосувати набутий досвід у подальшому реформуванні Збройних Сил України.

Грузія. У 2021 р. було продовжено двосторонній політичний діалог на рівні оборонних відомств. Відбулись дві зустрічі міністрів оборони України та Грузії, під час яких обговорено питання співпраці в оборонній та безпековій сферах щодо спільної реалізації основних цілей стратегічного партнерства:

деокупації українських і грузинських територій, відновлення територіальної цілісності України і Грузії в межах міжнародно визнаних кордонів, забезпечення сталого демократичного розвитку та економічного зростання, а також інтеграції в ЄС і НАТО.

Забезпечено навчання українських військовослужбовців у Школі гірської підготовки імені полковника Б. Кутателадзе (м. Сачхере), а також проведення спільної бойової підготовки військовослужбовців збройних сил України і Грузії в рамках участі у багатонаціональних військових навчаннях.

За ініціативи грузинської сторони здійснюється лікування українських військовослужбовців, постраждалих у районі проведення АТО/ООС, у спеціалізованому Центрі психологічної реабілітації Сил оборони Грузії.

Іншими важливими напрямками співробітництва обох держав є співпраця у сфері кібербезпеки, спільна участь у міжнародних багатонаціональних навчаннях, а також впровадження стандартів НАТО у повсякденну діяльність національних збройних сил.

Литовська Республіка. У 2021 р. активно розвивалося стратегічне партнерство України з Литовською Республікою. Зокрема, проведено три зустрічі міністрів оборони обох країн, передано для потреб Збройних Сил України міжнародну технічну допомогу – 490 комплектів захисту, а також

підписано Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством оборони України, Міністерством національної оборони Литовської Республіки та Міністерством оборони Грузії щодо групи аналізу кіберзагроз при Регіональному центрі кіберзахисту.

Забезпечено продовження підготовки військовослужбовців і підрозділів Збройних Сил України інструкторами Литовської військової тренувальної місії – Україна (LMTM-U). Для опанування та впровадження стандартів НАТО литовські інструктори залучались до проведення курсів та семінарів для військовослужбовців Збройних Сил України.

Розпочато роботу з реалізації положень Декларації про наміри співробітництва у сфері кібернетичної безпеки між оборонними відомствами двох країн, підписаної у 2019 р. У 2021 р. продовжився активний процес впровадження на базі Регіонального центру кібернетичної безпеки

(м. Каунас, Литовська Республіка) Пілотного проекту щодо створення групи для аналізу кіберзагроз (СТАС – Cyber Threat Analysis Cell), до складу якої будуть входити представники збройних сил Грузії, Литовської Республіки, США та України.

Продовжується діяльність спільної литовсько-польсько-української військової частини ЛитПолУкрбриг імені Великого Гетьмана Костянтина Острозького. Важливою подією 2021 р. стала планова ротаційна передача посади командира бригади від України до Литовської Республіки та посади начальника штабу бригади від Республіки Польща до України.

У липні 2021 р. на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки в українському м. Яворові пройшло багатонаціональне навчання “Three Swords – 2021” із залученням підрозділів бригади.

Республіка Польща. Тривав активний діалог керівництва Збройних Сил України на стратегічному рівні у рамках спільної участі у засіданнях Військового комітету НАТО та засіданнях головнокомандувачів (начальників генеральних штабів) збройних сил країн Вишеградської групи у форматі з Україною, а також під час візиту Головнокомандувача Збройних Сил України в Республіку Польща.

Представники збройних сил Республіки Польща брали участь у навчально-тренувальних програмах Об'єднаної багатонаціональної групи з підготовки – Україна (JMTG-U) на території України.

За підтримки польської сторони у 2021 р. військовослужбовці Збройних Сил України, які виконували завдання в рамках реалізації гуманітарного проекту Збройних Сил України “ЕВАКУАЦІЯ 200”, разом із сім'ями пройшли психологічну реабілітацію в Республіці Польща.

Турецька Республіка. Співробітництво з Турецькою Республікою в 2021 р. було зосереджено на реалізації спільних проектів у військово-технічній сфері для розвитку спроможностей Повітряних Сил та Військово-Морських Сил Збройних Сил України (постачання боеприпасів та артилерійських систем для українського корвету та будівництва корвету класу ADA для потреб Військово-Морських Сил).

Продовжено реалізацію контракту на постачання ударних безпілотних комплексів Bayraktar TB2. У 2021 р. досягнуто домовленості щодо будівництва Спільного навчально-випробувального центру для обслуговування, поточного ремонту, модернізації БПЛА та навчання персоналу з їх експлуатації.

У 2021 р. між міністерствами оборони України та Туреччини проведено низку воєнно-політичних консультацій та консультацій на рівні політичних директорів міністерств оборони та міністерства закордонних справ двох країн у форматі “Квадрига”. Консультації дали змогу визначити напрями зосередження зусиль у розвитку двостороннього співробітництва в оборонній сфері на найближчу перспективу.

Співробітництво з країнами в рамках партнерських і тісних добросусідських відносин

Забезпечено стійку взаємодію з іншими державами Північної, Центральної та Південно-Східної Європи з країн–членів НАТО та ЄС, а також країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону та Близького Сходу.

Найважливішим напрямом співпраці з країнами–сусідами України в 2021 р. було питання забезпечення регіональної безпеки та безпеки Чорноморського басейну.

У 2021 р. було продовжено навчання військовослужбовців Збройних Сил України на профільних курсах у Балтійському оборонному коледжі та Військовій академії **Естонської Республіки**.

Одним з ключових напрямів двостороннього співробітництва залишається сфера кібероборони.

Проводиться робота щодо приєднання України до Об'єднаного центру передових технологій з кібероборони НАТО (NATO Cooperative Cyber Defence Center of Excellence, м. Таллінн), що надає нашій країні значні можливості долучатись до розроблення сучасних методів протидії кіберзагрозам.

У 2021 р. продовжилась співпраця у військово-медичній сфері. Зокрема, було забезпечено направлення жінок-військовослужбовців Збройних Сил України, які брали участь у виконанні завдань у районі проведення АТО/ООС, на реабілітацію до Центру здоров'я Селі при міністерстві оборони Естонії.

Пріоритетними напрямками двостороннього співробітництва залишаються співробітництво у галузі Сил спеціальних операцій, розвитку сержантського складу Збройних Сил України, Військової служби правопорядку, цивільно-військового співробітництва, військової освіти, фахової, мовної та професійної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України.

Позитивну динаміку зберігає співробітництво України з **Латвійською Республікою**. Однією з основних та важливих сфер двостороннього співробітництва залишається фахова та мовна підготовка українських військовослужбовців у вищих військових навчальних закладах Латвійської Республіки.

Латвійська Республіка залишається одним із активних провайдерів міжнародної допомоги. У 2021 р. Латвійська Республіка передала Збройним Силам України медичні легкоброньовані автомобілі, а також санітарно-гігієнічні засоби для боротьби з пандемією. Збройні сили Латвії забезпечили доставку в Україну партій гуманітарної допомоги для членів сімей військовослужбовців та громадян України, постраждалих внаслідок російської збройної агресії.

Співпраця з **Румунією** характеризувалася активізацією діалогу з питань посилення безпеки та протидії викликам у Чорноморському регіоні. У 2021 р. під час проведення українсько-румунських безпекових консультацій міністерств оборони та закордонних справ у Бухаресті започатковано переговорний процес з визначення механізмів розвитку співпраці в інтересах забезпечення стабільності в регіоні.

Протягом 2021 р. румунська сторона залучалася до професійної та мовної підготовки представників Збройних Сил України на території Румунії та участі у багатонаціональних навчаннях "Сі Бриз – 2021", "Ріверайн – 2021", а також спільних морських тренувань типу PASSEX.

Активно розвивається співробітництво зі **Словацькою Республікою**, яка з початку російської агресії є надійним партнером України з питань політико-дипломатичного врегулювання конфлікту на Сході України.

У 2021 р. двостороннє співробітництво характеризувалося активним діалогом на стратегічному рівні під час засідань Військового комітету НАТО, головнокомандувачів (начальників генеральних штабів) збройних сил країн Вишеградської групи у форматі з Україною та під час візиту Головнокомандувача Збройних Сил України у Словацьку Республіку.

Триває співпраця та побратимські стосунки між 24-ю окремою механізованою бригадою Збройних Сил України та 2-ю механізованою бригадою збройних сил Словацької Республіки.

Активізовано діяльність щодо розгортання в 2022 р. в Україні Словацької військової тренувальної місії.

Королівство Швеція традиційно залишається одним з ключових партнерів України, рівень співпраці з яким нарощується з року в рік.

Шведська сторона активно долучається до підготовки військовослужбовців та підрозділів Збройних Сил України як в рамках канадської тренувальної місії

UNIFIER, так і у складі британської Багатонаціональної місії з розвитку спроможностей ВМС ЗС України в рамках операції ORBITAL.

Міністр оборони Королівства Швеція відвідав Київ для участі у святкових заходах з нагоди 30-ї річниці Незалежності України та був спікером на установчому саміті ініціативи “Кримська платформа”.

У 2021 р. Кабінет Міністрів України та Уряд Королівства Швеція підписали нову Угоду про співробітництво у сфері оборони, яка значно розширює напрями співробітництва між країнами.

Упродовж року представники Збройних Сил України брали участь у низці семінарів та робочих зустрічей на базі Центру знешкодження вибухонебезпечних предметів та розмінування збройних сил Королівства Швеції (SWEDEC), а також шведських національних навчань з протимінної діяльності.

У 2021 р. продовжувалось налагодження співпраці між збройними силами України і **Королівства Норвегія** у сферах кібернетичної безпеки, юридичного співробітництва і надання фахової курсової підготовки військовослужбовців Збройних Сил України в рамках операцій ORBITAL та UNIFIER.

Чеська Республіка активно підтримувала поглиблення співробітництва України з НАТО. Підписано Технічну угоду між Міністерством оборони України та міністерством оборони Чеської Республіки щодо співробітництва в наданні медичної допомоги пораненим українським військовослужбовцям.

Заступник міністра оборони Чеської Республіки з питань оборонної політики та стратегії взяв участь у святкуванні Дня незалежності України.

У 2021 р. продовжувалась спільна участь підрозділів збройних сил України та **Угорщини** в рамках діяльності багатонаціонального інженерного батальйону “Тиса”. Зокрема, українська сторона взяла участь у зустрічі Координаційної групи на рівні заступників начальників генеральних штабів зброй-

них сил країн–учасниць проекту “Тиса” та багатонаціональному командно-штабному навчанні “Світла Лавина – 2021”.

Також тривав діалог керівництва Збройних Сил України на стратегічному рівні у рамках спільної участі у засіданні Військового комітету НАТО та під час засідань головнокомандувачів (начальників генеральних штабів) збройних сил країн Вишеградської групи та України.

Динамічно розвивається співпраця з **Королівством Данія**. Робота данських радників в Україні вже не перший рік сприяє виконанню завдань оборонної реформи та посиленню інституційних спроможностей Міністерства оборони України. Так, у грудні 2021 р. відбувся візит Міністра оборони Королівства Данія в

Україну, під час якого данська сторона презентувала програму миру та стабільності, Україна на 2022-2025 рр., обсяг якої складає близько 11 млн євро. Вказані кошти будуть спрямовані на розвиток спроможностей Збройних Сил України.

Данські інструктори активно долучаються до підготовки підрозділів Збройних Сил України в рамках канадської операції UNIFIER та британської операції ORBITAL, а також з питань розвитку підрозділів Сил спеціальних операцій Збройних Сил України та сержантського корпусу.

Вагомий внесок Королівства Данія у допомогу Україні в боротьбі з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, зокрема передано 10 апаратів штучної вентиляції легень українським військово-медичним закладам.

Активно розвивалась співпраця з **Фінляндською Республікою**. Представники Європейського центру протидії гібридним загрозам (м. Хельсінкі) брали участь в українсько-американському командно-штабному навчанні “Sea Breeze – 2021”.

Фінляндія була представлена у заходах, присвячених 30-й річниці Незалежності України, на рівні Постійного секретаря міністерства оборони Фінляндії. У рамках візиту в Україну сторони обговорили актуальні питання двостороннього оборонного співробітництва та шляхи нарощення співпраці.

Забезпечено розвиток воєнно-політичного діалогу з **Республікою Молдова**. В ході візиту молдовської делегації в Україну для участі в урочистих заходах з нагоди 30-ї річниці незалежності України проведено зустріч міністрів оборони двох держав. Увагу учасників переговорів було зосереджено на питаннях

регіональної безпеки та перспективних напрямках взаємовигідної співпраці між оборонними відомствами двох країн.

Продовжено роботу з удосконалення нормативно-правової бази двостороннього співробітництва щодо підготовки до підписання двосторонніх міжурядових угод з питань військово-технічного співробітництва і співробітництва в оборонній сфері.

Грецька Республіка у 2021 р. продовжувала надавати підтримку Збройним Силам України у проведенні фахової курсової підготовки особового складу Сил спеціальних операцій та Військово-Морських Сил на базі навчальних закладів та тренувальних центрів збройних сил Греції.

У 2021 р. уперше організовано навчання офіцера Збройних Сил України на вищому курсі штабних офіцерів у Королівській військовій академії **Королівства Бельгія**.

Королівство Іспанія продовжує активну участь у заходах із забезпечення безпеки в Чорноморському регіоні шляхом направлення своїх військових кораблів. Міністерства оборони України та Королівства Іспанія опрацьовують можливість щодо започаткування співробітництва у військово-технічній сфері.

У системі двостороннього співробітництва України та **Італійської Республіки** продовжується сталий воєнно-політичний діалог та забезпечується реалізація заходів професійної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України в італійських вищих військових навчальних закладах.

Італійська Республіка бере активну участь у забезпеченні стабілізації безпеки у Чорноморському регіоні.

Королівство Нідерланди на дво- та багатосторонній основі активно бере участь у забезпеченні стабілізації безпеки в Чорноморському регіоні, посиленні передової присутності в регіонах Східної та Південно-Східної Європи.

Прийнято рішення щодо реалізації проекту лікування та реабілітації військовослужбовців у Нідерландах. Вже у 2021 р. у Нідерландах пройшли лікування три військовослужбовці Збройних Сил України.

За ініціативою нідерландської сторони опрацьовується питання щодо розроблення програми для слухачів Академії оборони Королівства Нідерланди та започаткування міжнародного курсу з вивчення проблем безпеки у Чорноморському регіоні на базі НУОУ імені Івана Черняхівського.

Забезпечено діалог на рівні глав оборонних відомств з **Португальською Республікою** в контексті протидії агресії Російської Федерації проти України, опрацювання дієвих механізмів з деокупації Кримського півострова.

Португальська сторона прийняла рішення щодо направлення військовослужбовців Збройних Сил України на лікування у медичних закладах Португальської Республіки. Опрацьовується також питання щодо укладання угоди про військово-технічне співробітництво між обома країнами.

Співробітництво зі збройними силами **Республіки Хорватія** має позитивну тенденцію. Зокрема, українська сторона з великою увагою вивчає досвід цієї країни з підготовки до вступу в НАТО та зміни, які відбулися в її збройних силах потому.

Актуальним для Збройних Сил України є співробітництво в галузі розмінування територій. Отримання цього досвіду сприятиме кращій підготовці до очищення замінованих у ході російської агресії територій.

10 українських поранених під час АТО (ООС) пройшли реабілітацію у Республіці Хорватія.

Японія дотримується принципової позиції щодо невизнання незаконної анексії Автономної Республіки Крим Росією, санкційної політики відносно держави-агресора, а також мирного врегулювання ситуації на Донбасі та продовжує суттєву підтримку військових медичних закладів України передаванням через ООН

сучасного медичного обладнання.

У 2021 р. відбувся перший в історії двосторонніх відносин між державами візит Міністра оборони України в Японію. Під час заходу основну увагу було приділено налагодженню взаємодії у військово-політичній та військовій сферах, започаткуванню співробітництва у військово-технічній сфері, а також участі у спільних військових навчаннях і тренуваннях, обміну досвідом у сфері застосування підрозділів спеціального призначення.

Представник військово-морських сил Японії взяв участь в українсько-американському командно-штабному навчанні “Сі-Бриз – 2021”.

Набуває розвитку військове співробітництво між Збройними Силами України та збройними силами **Йорданського Хашимітського Королівства**.

У 2021 р. відбувся візит делегації Збройних Сил України на чолі з командувачем Сил спеціальних операцій до йорданського Навчального центру проведення спецоперацій імені Короля Абдалли II “KASOTC”.

Представники збройних сил Йорданського Хашимітського Королівства взяли участь у багатонаціональному стратегічному командно-штабному навчанні “Об’єднані зусилля – 2021”, українсько-американському навчанні “Репід Трайдент – 2021”, а також у курсі підготовки фахівців з оцінювання першого рівня в рамках Програми перевірки і зворотного зв’язку Концепції оперативних можливостей НАТО.

Представники збройних сил Йорданського Хашимітського Королівства взяли участь у багатонаціональному стратегічному командно-штабному навчанні “Об’єднані зусилля – 2021”, українсько-американському навчанні “Репід Трайдент – 2021”, а також у курсі підготовки фахівців з оцінювання першого рівня в рамках Програми перевірки і зворотного зв’язку Концепції оперативних можливостей НАТО.

На виконання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом **Королівства Саудівська Аравія** про співробітництво в оборонній сфері у Міністерстві оборони України в 2021 р. створено відповідну робочу групу. Сторони рішуче налаштовані започаткувати співпрацю за напрямками, які становлять спільний інтерес двох країн.

В умовах обмежень, пов’язаних з епідеміологічною ситуацією у світі через COVID-19, активний військово-політичний, військовий та військово-технічний діалог у дво- та багатосторонньому форматах між Україною та країнами-партнерами на всіх рівнях дав змогу істотно посилити позиції України на міжнародній арені, забезпечити сталу підтримку нашої держави в питаннях відновлення територіальної цілісності в міжнародно визнаних кордонах, а також європейської та євроатлантичної інтеграції.

Результати міжнародної діяльності Міністерства оборони та Збройних Сил України в 2021 р. підтвердили готовність країн-партнерів нарощувати співробітництво з нашою державою в усіх питаннях, які становлять спільний інтерес.

БАГАТОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА СПІВРОБІТНИЦТВО З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Заходи з багатостороннього співробітництва та співробітництва з міжнародними організаціями були спрямовані на реалізацію стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору.

У рамках визначених пріоритетів Міністерство оборони та Збройні Сили України продовжували активну співпрацю з НАТО та ЄС, щоб сприяти заходам оборонної реформи, започаткувати нові проекти та провести спільні заходи бойової підготовки для досягнення належного рівня взаємосумісності зі збройними силами держав – членів Альянсу та зміцнення обороноздатності і безпеки України.

Євроатлантична інтеграція

У рамках співробітництва з НАТО консолідація політичної підтримки України міжнародними партнерами з питань відсічі збройній агресії Російської Федерації та відновлення суверенітету та територіальної цілісності України є одним із пріоритетних напрямів.

У 2021 р. основними напрямками співробітництва з НАТО були:

- продовження воєнно-політичного та військового діалогу на стратегічному рівні, насамперед у контексті завдань зі стримування агресії Російської Федерації на Сході України, оборонної реформи, підвищення рівня взаємосумісності та досягнення військових критеріїв членства в НАТО;
- удосконалення системної взаємодії на південному фланзі Альянсу, зокрема для підтримання стабільності та безпеки в Азово-Чорноморському регіоні;
- участь військовослужбовців і підрозділів Збройних Сил України в операціях з підтримання миру та безпеки під егідою НАТО й чергуваннях Сил реагування НАТО;
- забезпечення виконання Річної національної програми під проводом Комісії Україна – НАТО на 2021 р.;
- реалізація проектів щодо закупівлі озброєння та військової техніки для потреб української армії через механізми агенції Альянсу з підтримання та постачання;
- погодження та затвердження Індивідуальної адаптованої програми партнерства (ITPP) для України;
- забезпечення реалізації статусу України як партнера НАТО з розширеними можливостями.

Зазначене дало змогу:

- продовжити реалізацію стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Альянсі, а також виконання міжнародних зобов'язань держави щодо підтримання миру та безпеки у світі;
- продовжити цільові консультації щодо удосконалення процесу обміну інформацією з обмеженим доступом у реальному режимі часу, у тому числі в рамках Програми з обміну даними про повітряну обстановку, а також направлення цивільних представників Міністерства оборони України для роботи в ключових департаментах Міжнародного секретаріату НАТО “добровільного національного внеску”;
- схвалити проект Індивідуальної адаптованої програми партнерства між Україною та НАТО на 2021–2024 рр.;
- отримати оновлений Пакет цілей партнерства до 2025 року для Міністерства оборони та Збройних Сил у рамках нового циклу Процесу планування та оцінювання сил;
- продовжити запровадження стандартів НАТО розробленням національних документів

(у рамках досягнення Цілей партнерства Процесу планування та оцінювання сил, а також поза ними);

- отримати сертифікацію НАТО щодо сумісності та здатності до спільних дій з військовими формуваннями Альянсу другим підрозділом Сил спеціальних операцій Збройних Сил України за допомогою механізмів Програми перевірки та зворотного зв'язку Концепції оперативних можливостей НАТО;
- взяти участь в оперативному чергуванні у складі додаткового комплекту Сил реагування НАТО як внеску України в зусилля Альянсу щодо забезпечення колективної безпеки;
- розпочати роботу з реалізації завдань, визначених у Дорожній карті участі України в Програмі НАТО з партнерства розширених можливостей (EOP).

Окрему увагу було приділено поглибленню співробітництва з НАТО в рамках статусу партнера Альянсу з розширеними можливостями (EOP):

- оперативному обміну інформацією;
- збереженню внесків Збройних Сил України в багатонаціональні операції з підтримання миру та безпеки під проводом Альянсу;
- розширенню взаємодії на південно-східному фланзі НАТО, у тому числі для забезпечення безпеки у Чорноморсько-Азовському регіоні;
- участі представників Збройних Сил у заходах підготовки Альянсу, у тому числі у навчаннях НАТО на тематику статті 5 Північноатлантичного договору Альянсу про колективну оборону;
- доступу до передового досвіду та пріоритетної сертифікації сил і засобів;
- опрацюванню питань щодо виділення додаткових посад в органах управління та командних структурах Альянсу для проходження служби представниками Міністерства оборони та Збройних Сил України;
- забезпеченню ефективної протидії кібернетичним загрозам.

Європейська інтеграція

Протягом 2021 р. основні зусилля Міністерства оборони та Збройних Сил були зосереджені на продовженні реалізації ключових пріоритетів у сфері європейської інтеграції та розширенні формату військово-політичного діалогу з Європейським Союзом, а саме:

- забезпечення інформування на регулярній основі інституцій ЄС щодо безпекової ситуації в районі проведення операції Об'єднаних сил, діяльності Російської Федерації з нарощування воєнного потенціалу навколо державних кордонів України та мілітаризації тимчасово окупованої АР Крим;
- започаткування нового напрямку співпраці з ЄС для отримання матеріально-технічної допомоги у рамках новоствореного Європейського фонду забезпечення миру (European Peace Facility);
- поглиблення співпраці з Європейським оборонним агентством (EOA) і забезпечення участі українських представників у роботі відповідних комітетів та експертних груп;
- опрацювання питання можливого розгортання в Україні військової дорадчо-тренувальної Місії ЄС (EU Military Advisory and Training Mission in Ukraine);
- ведення роботи щодо відновлення національної участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки під егідою ЄС, а також приєднання до участі в окремих оборонних проєктах у рамках програми Постійного структурованого співробітництва (PESCO).

Важливою подією, яка стала свідченням непохитної підтримки Європейським Союзом України, її незалежності, суверенітету та територіальної цілісності, було проведення 12 жовтня 2021 р. у Києві 23-го саміту Україна – ЄС.

Під час саміту було обговорено низку питань щодо безпекової ситуації в окремих районах Донецької та Луганської областей, наслідків незаконної анексії Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, а також співпраці у сфері Спільної політики безпеки та оборони (СПБО).

Протягом року неодноразово було організовано візити делегацій ЄС в район проведення операції Об'єднаних сил.

У рамках СПБО основний акцент було зроблено на практичній складовій співробітництва з ЄС, що підтвердило готовність Міністерства оборони долати сучасні виклики та підвищувати рівень взаємосумісності спільно з державами-членами ЄС.

У 2021 р. продовжувалася робота щодо приєднання України до участі у міжнародній операції з підтримання миру та безпеки під проводом ЄС "Алтея" в Боснії і Герцеговині.

Продовжувалась реалізація спільних проєктів за воєнно-політичним та військовим напрямками в межах ініціативи "Східне партнерство", а також реалізація нових напрямів співробітництва з ЄС зі стратегічних комунікацій, протидії кіберзагрозам, спільного реагування на нові виклики у сфері безпеки і оборони та виклики епідемічного характеру (COVID-19).

Українські військовослужбовці брали участь у заходах за напрямками проєктів ЄОА "Матеріальна стандартизація" та "Єдине європейське небо" під час засідань Військової авіаційної ради.

Тривали консультації з Європейським Союзом щодо отримання допомоги від Європейського фонду забезпечення миру (European Peace Facility – EPF) і започаткування розгортання в Україні місії ЄС з консультативно-дорадчої допомоги та підготовки (EU Military Advisory and Training Mission), у тому числі за рахунок спрямування частини ресурсу EPF Фонду. Основною метою місії має стати підтримка процесу реформування системи професійної військової освіти України наданням дорадчо-тренувальної допомоги у підготовці військових фахівців та сприяння розвитку навчально-матеріальної бази вищих військових навчальних закладів.

2 грудня 2021 р. на засіданні Ради ЄС було прийнято рішення щодо виділення Україні пакета допомоги для зміцнення стійкості та оборонних спроможностей у розмірі 31 млн євро у рамках EPF Фонду. Зазначена допомога посилить загальну стійкість України та сприятиме зміцненню спроможностей Збройних Сил України, враховуючи можливість поширення їх діяльності на цивільне населення в кризових або надзвичайних ситуаціях.

За підсумками попередніх консультацій розпочато роботу на експертному рівні щодо долучення до Програми структурованого співробітництва (PESCO) за чотирма пріоритетними проєктами, що стосуються питань кібербезпеки і захищеного радіозв'язку.

У цілому співробітництво з ЄС продовжує сприяти розвитку спроможностей Збройних Сил України, а також реалізації стратегічного курсу України на набуття членства у Європейському Союзі.

Співробітництво в рамках інших міжнародних і регіональних безпекових організацій та ініціатив

Співробітництво з ООН і ОБСЄ. Протягом 2021 р. міжнародні організації продовжували надавати допомогу оборонному відомству України з відновлення суверенітету і територіальної

цілісності України, а також реалізації спільних проєктів.

У 2021 р. забезпечено проведення заходів у межах діяльності Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, спрямованих на посилення демократичного цивільного контролю над Збройними Силами, розширення правових і гендерних знань військовослужбовців, а також розвиток потенціалу України з протимісної діяльності.

Міністерство оборони забезпечувало щорічне надання інформації про Кодекс поведінки ОБСЄ.

Отримано істотну міжнародну технічну допомогу в межах проєктів ООН “Підтримка нарощування потенціалу щодо інтегрованої протимінної діяльності на Сході України” (програма розвитку ООН в Україні, ПРООН), “Термінова допомога системі охорони здоров’я України” (проєкт Управління ООН з обслуговування проєктів в Україні, ЮНОПС) та Програми “ООН – Жінки”.

Представники Збройних Сил активно брали участь та всебічно підтримували Робочу групу ООН з прав людини з питань насильницьких чи недобровільних зникнень людей, а також тісно співпрацювали з міжнародною комісією з питань безвісти зниклих осіб.

Крім того, було забезпечено виконання Україною резолюції Генеральної Асамблеї ООН з проблем милітаризації Автономної Республіки Крим, а також частин Чорного та Азовського морів.

Упродовж 2021 р. представники Міністерства оборони брали участь у заходах Ради міністрів оборони Південно-Східної Європи, що дало змогу підтримати рівень і формат діалогу між державами-учасницями цього формату та визначити плани співробітництва на майбутнє.

У загальному обсязі заходи багатостороннього співробітництва та співробітництва з міжнародними організаціями дали змогу зберегти та розширити воєнно-політичний та військовий діалог на стратегічному рівні, у тому числі з питань політичної та практичної підтримки України в умовах гібридної агресії Російської Федерації, а також забезпечити стабільність та безпеку в Азово-Чорноморському регіоні.

Діяльність за напрямом міжнародного співробітництва сприяла активізації та започаткуванню нового етапу взаємодії з Європейським Союзом у різних сферах життєдіяльності країни.

МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Участь України в діяльності з підтримання миру і безпеки є важливою складовою внеску країни у зміцнення миру і безпеки у світі. З огляду на існуючу воєнно-політичну та економічну ситуацію в Україні, прогнозування можливих сценаріїв її розвитку, основні зусилля у 2021 р. у сфері миротворчої діяльності були спрямовані на забезпечення виконання взятих Україною міжнародних зобов’язань, збереження та поступове розширення існуючого рівня представництва у міжнародних місіях (операціях).

Упродовж 2021 р. більше 300 військовослужбовців Збройних Сил України взяли участь у 8 міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки під егідою ООН, НАТО та у складі спільних миротворчих сил на території 7 країн світу (Демократична Республіка Конго, Косово, Республіка Південний Судан, Кіпр, Малі, Ісламська Республіка Афганістан, Республіка Молдова) та у районі Аб’ей. Результати виконання завдань українськими миротворцями були високо оцінені керівництвом місій ООН, НАТО та інших безпекових організацій (додаток 7).

Упродовж 2021 р. було організовано та практично проведено три ротації національних контингентів та 43 представників національного персоналу у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки.

На виконання Указу Президента України “Про направлення національного персоналу для участі України в Багатопротильній інтегрованій місії ООН зі стабілізації у Малі” від 09.01.2019 № 6 у березні 2021 р. додатково направили представника національного персоналу до складу Багатопротильної інтегрованої місії ООН зі стабілізації у Малі.

У квітні 2021 р. Північноатлантична рада прийняла рішення щодо завершення діяльності Місії НАТО “Рішуча підтримка” в Ісламській Республіці Афганістан. 5 червня 2021 р. український національний персонал було виведено з Афганістану.

Участь Збройних Сил України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки залишається дієвим інструментом нарощування оперативних спроможностей визначених сил та засобів Збройних Сил України, досягнення ними оптимального рівня взаємосумісності з підрозділами інших країн, а також дає змогу підтримувати активну позицію нашої держави у міжнародних зусиллях із забезпечення миру і стабільності у світі.

Особовий склад національних контингентів та національного персоналу у 2021 р. успішно виконував визначені завдання у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки, з гідністю й честю представляв Збройні Сили України на міжнародній арені. Незважаючи на складну воєнно-політичну та соціально-економічну ситуацію в країні, вдалося забезпечити функціонування національних контингентів і національного персоналу на високому рівні, а також забезпечити належний рівень представництва Збройних Сил України у складі міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки.

Багатонаціональні навчання

У 2021 р. забезпечено участь підрозділів Збройних Сил України у 21 багатонаціональному навчанні, з яких вісім проводилися на території України (табл. 11 додатка 4).

Зазначені навчання дали змогу:

- удосконалити рівень підготовки підрозділів і штабів Збройних Сил та набути ними спроможностей діяти спільно з підрозділами збройних сил інших держав під час участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки або ліквідації наслідків стихійного лиха;
- здійснювати заходи спільної підготовки Збройних Сил та інших складових сил оборони для забезпечення їх постійної готовності та застосування відповідно до об'єднаної оперативної концепції з урахуванням підготовки до ведення всеохоплюючої оборони України;
- підвищити ефективність реформування Збройних Сил, продовжити процес впровадження у повсякденну діяльність стандартів держав НАТО.

Проведені заходи підготовки військ (сил) сприяли забезпеченню готовності Збройних Сил у нових організаційних J-структурах (G-, A-, N-) до виконання завдань щодо відсічі збройної агресії, оборони держави, а також до виконання завдань органами військового управління, військовими частинами (підрозділами) в операції Об'єднаних сил, участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки.

При цьому у ході заходів підготовки використовувались нові об'єднані доктрини, бойові статuti (настанови) з питань підготовки та застосування військ (сил), які були перепрацьовані на основі документів (процедур) збройних сил держав-членів НАТО. Впровадження керівних документів НАТО у ході підготовки військ забезпечує подальше удосконалення доктринальної сумісності Збройних Сил України зі збройними силами держав-членів НАТО (держав-партнерів).

Крім того, під час проведення комплексу багатонаціональних стратегічних командно-штабних навчань "Об'єднані зусилля – 2021" запроваджено спільне планування та реалізацію заходів стратегічних комунікацій з міжнародними партнерами в інтересах підготовки та проведення багатонаціональних навчань на території України, забезпечено функціонування Багатонаціонального центру комунікацій.

КОНТРОЛЬ НАД ОЗБРОЄННЯМ

Незважаючи на складні умови, які виникли внаслідок збройної агресії Російської Федерації на території України, Збройні Сили України забезпечують безумовне дотримання міжнародних

військово-політичних зобов'язань держави шляхом імплементації Договору про звичайні збройні сили в Європі, Договору з відкритого неба, Віденського документа 2011 р. про заходи зміцнення довіри та безпеки (ВД-2011).

У квітні 2021 р. у зв'язку з нарощуванням Російською Федерацією військового потенціалу на території тимчасово окупованого Криму та вздовж державного кордону Україна ініціювала застосування механізмів розділу III “Зменшення небезпеки” ВД-2011. У рамках зазначеного було ініційовано проведення зустрічі держав–учасниць ОБСЄ під головуванням Швеції (на той час головуєчою країни в ОБСЄ) за участю 39 зацікавлених держав–учасниць, а також спільного засідання Постійної ради та Форуму безпекового співробітництва ОБСЄ для вироблення належних заходів для стабілізації обстановки та припинення військової діяльності Російської Федерації, що викликала стурбованість.

Застосування механізмів ВД-2011 стало вчасним кроком, який дав змогу розширити та зміцнити фронт міжнародної підтримки, зокрема й в ОБСЄ, підтвердити послідовність позиції України щодо політико-дипломатичного врегулювання збройної агресії Російської Федерації проти нашої держави.

Україна протягом 2021 р. брала активну участь у переговорному процесі у рамках ОБСЄ. Забезпечено участь представників Збройних Сил України у заходах в рамках Форуму безпекового співробітництва ОБСЄ, Спільної консультативної групи та Консультативної комісії з відкритого неба, під час яких обговорювалися питання контролю над озброєннями і заходів зміцнення довіри та безпеки.

Збройні Сили України і надалі будуть продовжувати забезпечувати виконання взятих Україною міжнародних зобов'язань у сфері контролю над звичайним озброєнням.

Таким чином, основними здобутками у сфері міжнародного співробітництва та миротворчої діяльності у 2021 р. слід вважати:

- підтримання в умовах обмежень, пов'язаних з епідеміологічною ситуацією у світі через COVID-19, діалогу керівництва Міністерства оборони та Збройних Сил України з міжнародними партнерами на належному рівні, доведення до них актуальної інформації про безпекову ситуацію довкола кордонів України, на тимчасово окупованих територіях та в АР Крим, особливо під час її загострення навесні 2021 року;
- подальший розвиток відносин та реалізацію спільних проєктів зі США, Великою Британією, Канадою, Литовською Республікою, Францією, ФРН та Республікою Туреччина, а також іншими державами для забезпечення регіональної та національної безпеки, розвитку спроможностей та посилення боєздатності Збройних Сил;
- залучення міжнародної технічної та безпекової допомоги партнерів, продовження діяльності іноземних тренувальних місій Великої Британії, Канади, Литовської Республіки та США на території України, а також реалізацію низки інших заходів, які безпосередньо впливають на боєздатність Збройних Сил та набуття взаємосумісності, включаючи участь представників і підрозділів держав–членів та партнерів НАТО у стратегічних командно-штабних навчаннях “Об’єднані зусилля – 2021”;

- розвиток особливого партнерства з Організацією Північноатлантичного договору для набуття повноправного членства України в НАТО, практичну реалізацію статусу Партнера Альянсу з розширеними можливостями, оновлення цілей партнерства України з НАТО на середньострокову перспективу;
- посилення практичного співробітництва з ЄС у рамках Спільної політики безпеки і оборони. Залучення до проєктів і трастових фондів Європейського Союзу з розвитку спроможностей у сфері оборони. Започаткування розгортання в Україні Місії ЄС з консультативно-дорадчої допомоги та підготовки у рамках Європейського фонду забезпечення миру;
- реалізацію Україною взятих міжнародних зобов'язань, розширення участі українських національних контингентів та персоналу у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки під проводом НАТО, ЄС та ООН;
- удосконалення нормативно-правової бази співробітництва (укладення міжнародних договорів) з США, Великою Британією, Республікою Туреччина та Королівством Швеція.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

2022 рік має стати періодом активізації оборонної реформи і комплексної трансформації Міністерства оборони України як передумови якісного підвищення спроможностей сектору оборони у 2022–2024 роках.

Ці процеси відбуватимуться на основі нової парадигми – переходу від екстенсивного розвитку (більша чисельність, більше ресурсів, більше витрат) на інтенсивний розвиток (ефективне використання ресурсу за рахунок нової якості).

Серед головних напрямів визначено такі:

- реформа системи управління;
- розвиток людського капіталу;
- забезпечення високого рівня боєздатності за рахунок переозброєння та розвитку військової техніки;
- розвиток військової інфраструктури, логістики, медичного забезпечення та створення запасів;
- інтеграція спроможностей сил оборони, досягнення фактичного рівня відповідності вимогам НАТО.

Реформа системи управління включатиме:

- впровадження нової структури Міністерства, зокрема формування вертикалей управління ресурсами та людським потенціалом у порядкуванні окремих заступників міністра, створення окремого підрозділу з наближення до НАТО, створення внутрішньої системи безпеки тощо;
- формування горизонтальних систем взаємодії відповідно до рекомендацій стратегічних радників щодо формування комітетів Міністерства оборони;
- синхронізація структур Міністерства оборони та Збройних Сил;
- проведення комплексного аудиту діяльності Міністерства оборони силами Державного аудиту, Рахункової палати та міжвідомчої робочої групи відповідно до протокольного рішення РНБО;
- проведення інвентаризації, автоматизація обліку активів Міністерства оборони та Збройних Сил, перехід обліку активів до режиму “реального часу”;
- концентрація ресурсів на пускових об’єктах, мета яких полягає у підвищенні обороноздатності;
- перехід на планування на основі спроможностей та програмно-проектного управління ресурсами з розробленням державних цільових програм з одночасним забезпеченням бюджетного фінансування на рівні не нижче ніж 3% ВВП;
- створення та запуск двох централізованих закупівельних організацій на кшталт NSPA;
- проведення комплексної перевірки всіх дослідно-конструкторських робіт (ДКР), закриття всіх неефективних ДКР, забезпечення концентрації ресурсів на визначених ДКР (насамперед РЕБ, автоматизація, роботизація) тощо.

Важливий напрям підвищення якості управління – цифрова трансформація сектору оборони, зокрема:

- прийняття на озброєння систем автоматизації управління військами стратегічного і тактичного рівнів;
- розроблення, впровадження та масштабування систем управління ресурсами на основі моделі ERP;

- перехід до віддаленої автоматизованої системи військового обліку та відкриття “МілітаріЦНАПів” (центрів надання адміністративних послуг) на основі впровадження системи “Оберіг”.

Розвиток людського капіталу передбачатиме:

- впровадження прозорої системи управління військовою кар’єрою;
- перехід до системи “розвивайся або йди”;
- запровадження системи рейтингового просування по кар’єрному треку;
- запуск принципово нової накопичувальної системи забезпечення житлом;
- спрямування всіх внутрішніх ресурсів (інвестиційне будівництво, договори обміну тощо) на забезпечення службовим житлом з одночасним переглядом стандартів будівництва гуртожитків та поліпшених гуртожитків для військовослужбовців-контрактників;
- поступове підвищення грошового забезпечення до двократного мінімального рівня заробітної плати;
- розроблення та ухвалення нового закону про грошове забезпечення військовослужбовців, яке буде чітко прив’язане до системи навчання та розвитку особистості.

Забезпечення високого рівня боєздатності за рахунок переозброєння та розвитку військової техніки включатиме:

- впровадження системи трирічного плану закупівель;
- відкриття частини оборонних закупівель з метою формування конкурентного ринку та залучення міжнародного капіталу;
- уточнення повноважень Міністерства оборони і профільного комітету Верховної Ради України у процесі ухвалення рішень щодо цін та номенклатури, створення процедури екстрених закупівель;
- затвердження Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки на період до 2026 року;
- затвердження Державної програми розвитку Збройних Сил України до 2026 року;
- затвердження Державної цільової оборонної програми розвитку ракетного озброєння до 2031 року;
- системний розвиток спроможностей Військово-Морських сил Збройних Сил;
- створення ефективної системи протиповітряної/протиракетної оборони;
- розвиток БПЛА (систем, комплексів) за рахунок закупівлі іноземних та інвестицій у виробництво вітчизняних систем, зокрема ДКР “Сокіл 300”;
- проведення відбору уніфікованої платформи вантажного автомобіля з подальшою локалізацією виробництва на території України;
- проведення відбору уніфікованої платформи легкого автомобіля підвищеної прохідності як основного легкого автомобіля;
- активізацію міжнародного військово-технічного співробітництва.

Розвиток військової інфраструктури, логістики, медичного забезпечення та створення запасів включатимуть:

- будівництво військових баз у містах Маріуполь Донецької області, Берегове Закарпатської області;
- будівництво військово-морських баз для Азовського та Чорноморського угруповань Військово-Морських Сил;
- розвиток інфраструктури закладів охорони здоров’я Збройних Сил;

- проведення інвентаризації всіх земельних ресурсів та створення на базі державного земельного кадастру окремого реєстру земель Міністерства оборони;
- автоматизацію обліку активів Міністерства оборони та Збройних Сил на основі АСУ “Базис”;
- перехід до обліку активів у режимі “реального часу” ;
- формування переліку надлишкового майна (включаючи державні підприємства та нерухомість), яке повинно бути приватизовано. Розроблення та прийняття змін до бюджетного кодексу та(або) закону про приватизацію, які будуть передбачати надходження фінансів від приватизації майна в спеціальний фонд Міністерства оборони на розвиток системи озброєння та(або) соціальний захист військовослужбовців;
- перехід до планування капітальних видатків, концентрація ресурсів на пускових об’єктах, мета яких полягає у підвищенні обороноздатності;
- виключення можливості штучної монополізації постачань (харчування, одяг, пально-мастильні матеріали);
- проведення комплексного аудиту діяльності Міністерства оборони силами Держаудиту, Рахункової палати та міжвідомчої робочої групи відповідно до протокольного рішення РНБО.

Інтеграція спроможностей сил оборони, досягнення фактичного рівня відповідності вимогам НАТО передбачатимуть:

- розвиток спроможностей щодо ураження об’єктів противника на великій відстані;
- набуття здатності діяти непередбачувано, інноваційно та асиметрично для нівелювання чисельної і технологічної переваги противника;
- нарощування спроможностей Сил спеціальних операцій та руху опору, Сил територіальної оборони Збройних Сил, Державної спеціальної служби транспорту, прихованого управління військами (силами);
- удосконалення доктринальних документів щодо підготовки та застосування сил і засобів;
- запровадження визначених стандартів НАТО;
- розвиток тренувальних місій держав-членів НАТО у сфері підготовки сил оборони.

ОСНОВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ БУЛИ ПРИЙНЯТІ (ВИДАНІ) У 2021 р.

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
Закони України		
1	Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2021 році для участі у багатонаціональних навчаннях	26.01.2021 № 1131-IX
2	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань виконання військового обов'язку та ведення військового обліку (щодо створення на базі військових комісаріатів територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, упорядкування питань військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, забезпечення належного функціонування Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, запровадження нового виду військової служби – військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, перегляд адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення законодавства про оборону, військовий обов'язок та військову службу, мобілізаційну підготовку та мобілізацію)	30.03.2021 № 1357-IX
3	Про основи національного спротиву (визначення правових та організаційних засад національного спротиву, основ його підготовки та ведення, завдань і повноважень сил безпеки та сил оборони з питань національного спротиву)	16.07.2021 № 1702-IX
4	Про внесення зміни до статті 1 Закону України “Про чисельність Збройних Сил України” щодо збільшення чисельності ЗС України у зв'язку із прийняттям Закону України “Про основи національного спротиву” (збільшення чисельності Збройних Сил України на 11000 військовослужбовців для забезпечення функціонування окремого роду військ Збройних Сил України – Сил територіальної оборони, а також розбудови системи руху опору)	16.07.2021 № 1703-IX

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
5	Про внесення змін до Закону України “Про поштовий зв’язок” щодо врегулювання питань фельд’єгерського зв’язку (врегулювання питання щодо організації діяльності у сфері надання послуг відомчого фельд’єгерського зв’язку у складі Збройних Сил України)	17.11.2021 № 1889-IX
6	Про ратифікацію Рамкової військової угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки	18.11.2021 № 1908-IX
7	Про ратифікацію Протоколу до Угоди між Урядом Угорської Республіки, Урядом Румунії, Урядом Словацької Республіки та Кабінетом Міністрів України стосовно створення багатонаціонального інженерного батальйону	02.12.2021 № 1925-IX
8	Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2022 році для участі у багатонаціональних навчаннях	14.12.2021 № 1948-IX

Укази Президента України

1	Про внесення зміни до Указу Президента України від 4 червня 2008 року № 516 “Про деякі питання здійснення керівництва у сферах національної безпеки і оборони” (щодо уточнення переліку посад керівників військових формувань, правоохоронних органів, кандидатури для призначення, які погоджуються з Президентом України)	03.02.2021 № 44/2021
2	Про звільнення в запас військовослужбовців строкової військової служби, строки проведення чергових призовів та чергові призови громадян України на строкову військову службу у 2021 році	24.02.2021 № 71/2021
3	Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року “Про Стратегію воєнної безпеки України”	25.03.2021 № 121/2021
4	Про присвоєння почесного найменування 138 центру спеціального призначення (протидії диверсіям та терористичним актам) (“імені князя Володимира Святославича”)	23.08.2021 № 409/2021
5	Про присвоєння почесного найменування 91 окремому полку оперативного забезпечення Сухопутних військ ЗС України (“Охтирський”)	23.08.2021 № 410/2021
6	Про присвоєння імені генерал-полковника Генадія Воробйова 101 окремій бригаді охорони Генерального штабу ЗС України	23.08.2021 № 412/2021

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
7	Про присвоєння почесного найменування 38 зенітному ракетному полку Сухопутних військ ЗС України ("імені генерал-хорунжого Юрія Тютюнника")	23.08.2021 № 411/2021
8	Про присвоєння почесного найменування 1 окремій бригаді Державної спеціальної служби транспорту ("імені князя Лева")	23.08.2021 № 413/2021
9	Про присвоєння почесного найменування 25 окремій повітрянодесантній Дніпропетровській бригаді Десантно-штурмових військ ЗС України ("Січеславська")	23.08.2021 № 414/2021
10	Про присвоєння почесного найменування 138 зенітній ракетній бригаді Повітряних Сил ЗС України ("Дніпровська")	23.08.2021 № 415/2021
11	Про присвоєння почесного найменування 223 зенітному ракетному Тербовлянському полку Повітряних Сил ЗС України ("імені Українських Січових Стрільців")	23.08.2021 № 416/2021
12	Про присвоєння почесного найменування 164 радіотехнічній бригаді Повітряних Сил ЗС України ("Слобідська")	23.08.2021 № 417/2021
13	Про присвоєння почесного найменування 302 зенітному ракетному полку Повітряних Сил ("Харківський")	23.08.2021 № 418/2021
14	Про присвоєння почесного найменування 54 окремому розвідувальному батальйону Сухопутних військ ЗС України ("імені Михайла Тиші")	23.08.2021 № 419/2021
15	Про присвоєння почесного найменування 31 окремому полку зв'язку та радіотехнічного забезпечення Повітряних Сил ЗС України ("імені гетьмана Михайла Дорошенка")	23.08.2021 № 420/2021
16	Про зміни у складі Координаційної ради з протидії поширенню COVID -19	07.09.2021 № 456/2021
17	Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року "Щодо розвитку Військово-Морських Сил України до 2031 року"	08.09.2021 № 459/2021
18	Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України"	17.09.2021 № 473/2021

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
19	Про внесення змін до Положення про проходження громадянами України військової служби у ЗС України	27.09.2021 № 483/2021
20	Про присвоєння імені Героя України Вячеслава Кубрака патрульному катеру (бортовий номер Р194) 30 дивізіону надводних кораблів Військово-Морських Сил Збройних Сил України	15.11.2021 № 581/2021
21	Про внесення змін до Указу Президента України від 10 грудня 2008 року № 1153 та визнання такими, що втратили чинність, деяких указів Президента України (“Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України”, поширення дії Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України на військовослужбовців Державної спеціальної служби транспорту за аналогією поширення його дії на військовослужбовців Національної гвардії України)	28.12.2021 № 682/2021
22	Про внесення змін до додатка № 1 до Указу Президента України від 5 травня 2020 року № 166 (“Про переліки посад, що підлягають заміщенню особами вищого офіцерського (начальницького) складу, та граничних військових і спеціальних звань за цими посадами”, доповнення переліку посад, що підлягають заміщенню особами вищого офіцерського (начальницького) складу, та граничних військових і спеціальних звань за цими посадами, відповідними посадами вищого офіцерського складу)	28.12.2021 № 683/2021
23	Про звільнення в запас військовослужбовців строкової військової служби, строки проведення чергових призовів та чергові призови громадян України на строкову військову службу у 2022 році	29.12.2021 № 687/2021
Постанови Кабінету Міністрів України		
1	Про внесення зміни в додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2010 № 251 (“Про направлення військовослужбовців ЗС України для проходження військової служби у багатонаціональних органах військового управління за кордоном”)	05.01.2021 № 5

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
2	Про внесення змін до Порядку відомчої реєстрації та ведення обліку транспортних засобів ЗС України (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2009 № 1032) щодо визначення органу військового управління, який видає свідоцтво про реєстрацію предметів постачання; уточнення переліку документів, необхідних для проведення першої реєстрації транспортного засобу; визначення посадової особи, яка ухвалює рішення щодо надання відомостей про кількість зареєстрованих транспортних засобів	20.01.2021 № 36
3	Про внесення змін до Положення про підготовку і проведення призову громадян України на строкову військову службу та прийняття призовників на військову службу за контрактом (викладення постанови Кабінету Міністрів від 21 березня 2002 № 352 в новій редакції)	20.01.2021 № 100
4	Про внесення змін в додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 3 березня 2020 № 209 (“Про утворення Міжвідомчої робочої групи з питань розроблення проєкту плану оборони України”) щодо уточнення складу Міжвідомчої робочої групи з питань розроблення проєкту плану оборони України	03.02.2021 № 85
5	Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 № 147 (“Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на будівництво (придбання) житла для військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу” щодо уточнення окремих положень Порядку в частині організації та проведення придбання житла на умовах пайової участі та на вторинному ринку	17.02.2021 № 105
6	Про затвердження Порядку проведення випробувань зразків озброєння та військової техніки	17.02.2021 № 159
7	Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2009 № 1107 (“Про затвердження Положення про представництва державних замовників з оборонного замовлення на підприємствах, в установах і організаціях”) щодо приведення у відповідність до Закону України “Про оборонні закупівлі”	03.03.2021 № 170
8	Про утворення Міжвідомчої комісії щодо розгляду доцільності застосування процедури закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення у єдиного виконавця, якщо вартість закупівлі дорівнює або перевищує 200 млн гривень	10.03.2021 № 194

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
9	Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 березня 2006 № 401 (“Деякі питання забезпечення діяльності національних контингентів і національного персоналу, що утримуються за рахунок державного бюджету”) щодо визначення переліку найменувань та тарифних розрядів штатних посад військовослужбовців ЗС України, які у складі національного контингенту та національного персоналу залучаються до участі у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, та розмірів щомісячної грошової винагороди в іноземній валюті за виконання обов’язків за вказаними посадами	24.03.2021 № 244
10	Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги іншому з подружжя співробітника кадрового складу розвідувального органу України, який звільнився та виїжджає за місцем довготермінового відрядження такого співробітника за межі України	31.03.2021 № 308
11	Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на будівництво (придбання) житла для військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу (постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 № 148)	07.04.2021 № 313
12	Про затвердження Порядку та умов виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності співробітників кадрового складу розвідувальних органів	21.04.2021 № 391
13	Про затвердження Порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування за співробітників кадрового складу розвідувальних органів, обчислення набутого ними страхового стажу, оформлення та перерахунку пенсій	12.05.2021 № 456
14	Про внесення змін до Порядку організації будівництва житла для військовослужбовців та членів їх сімей на земельних ділянках, що належать до земель оборони (постанова Кабінету Міністрів України від 6 липня 2011 № 715) щодо врегулювання процедури організації будівництва житла для військовослужбовців та членів їхніх сімей на земельних ділянках, що належать до земель оборони, для формування житлового фонду та забезпечення житлом військовослужбовців із числа співробітників розвідувальних органів та членів їхніх сімей	12.05.2021 № 466
15	Про затвердження Порядку ведення типового реєстру конструкторської документації на озброєння, військову та спеціальну техніку	12.05.2021 № 461

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
16	Про затвердження Положення про вищі військові навчальні заклади	12.05.2021 № 467
17	Про затвердження переліку міжнародних спеціалізованих організацій, їх представництв, що здійснюють закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення	26.05.2021 № 527
18	Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України (від 3 серпня 2006 № 1081, від 26 червня 2013 № 450, від 2 вересня 2015 № 728) щодо врегулювання порядку забезпечення військовослужбовців та членів їхніх сімей із числа співробітників розвідувальних органів жилими приміщеннями або за їхнім бажанням грошовою компенсацією за належне їм для отримання жиле приміщення	02.06.2021 № 566
19	Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2008 № 1007 (“Про затвердження Порядку застосування зброї і бойової техніки з’єднаннями, військовими частинами і підрозділами Військово-Морських Сил в мирний час у разі виконання ними завдань з охорони підводного простору в межах територіального моря України”) щодо удосконалення окремих питань виконання завдань черговими силами з охорони підводного простору	09.06.2021 № 599
20	Про уповноважений орган з державного гарантування якості	16.06.2021 № 622
21	Про затвердження Порядку проведення маркетингових досліджень ринку товарів, робіт і послуг оборонного призначення	16.06.2021 № 625
22	Про затвердження Положення про військово-морський, військово-спортивний ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою	30.06.2021 № 672
23	Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 № 704 (“Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб”) щодо збільшення військовослужбовцям розвідувальних органів розмірів посадових окладів, мінімального розміру премій та встановлення іншого, у порівнянні з військовослужбовцями ЗС України, порядку нарахування і розміру надбавки за вислугу років	14.07.2021 № 729

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
24	Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 № 704 (“Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб”) щодо посилення соціального захисту курсантів та ліцеїстів із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	21.07.2021 № 751
25	Про внесення змін до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 № 426 (“Про норми харчування військовослужбовців ЗС України, інших військових формувань та Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації, поліцейських, осіб рядового та начальницького складу підрозділів Державної фіскальної служби, осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту”) щодо забезпечення надання соціальних гарантій дітям з числа військовослужбовців строкової служби, курсантів вищих військових і вищих навчальних закладів, один із батьків яких загинув (пропав безвісті), помер під час захисту незалежності та суверенітету України	21.07.2021 № 749
26	Про затвердження Порядку здійснення контролю за якістю товарів, робіт і послуг оборонного призначення на всіх етапах їх розроблення, виробництва, модернізації, ремонту та утилізації, а також за цільовим використанням коштів	28.07.2021 № 781
27	Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 26 травня 2005 № 377 і від 7 лютого 2007 № 153 (“Про затвердження Порядку виконання завдань черговими силами з протиповітряної оборони ЗС України у мирний час” та “Про затвердження Порядку взаємодії з припинення протиправних дій повітряних суден, які можуть використовуватися для вчинення терористичних актів у повітряному просторі України”) щодо удосконалення механізму протидії терористичним актам у повітряному просторі України, під час виконання завдань здійснення охорони повітряного простору України та протиповітряного прикриття важливих об’єктів	21.07.2021 № 752
28	Про внесення змін до Порядку надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями	15.09.2021 № 971
29	Про питання компенсації співробітникам розвідувальних органів та членам їхніх сімей вартості послуг, пов’язаних з отриманням медичної допомоги	22.09.2021 № 1000
30	Про внесення змін до Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу (постанова Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2012 р. № 48, щодо уніфікації термінології “територіальні центри комплектування та соціальної підтримки”)	20.10.2021 № 1082

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
31	Про затвердження Порядку ведення обліку операторів протимінної діяльності	03.11.2021 № 1150
32	Про утворення Національного органу з питань протимінної діяльності	10.11.2021 № 1207
33	Про внесення змін до пункту 3 Порядку вилучення і передачі військового майна Збройних Сил (постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 р. № 1282, вирішення питання передачі придатних для використання і зберігання дрібнокаліберних патронів калібру 5,6 міліметра зі сфери управління Міноборони до сфери управління інших органів, уповноважених управляти державним майном, та в комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст або в їхню спільну власність для відповідних державних та комунальних закладів фізичної культури і спорту, що мають право відповідно до Закону України “Про фізичну культуру і спорт” використовувати спортивну вогнепальну (крім бойової) зброю, яка призначена виключно для ураження цілей під час проведення спортивних заходів, параметри і характеристики якої зафіксовані у правилах спортивних змагань з виду спорту, визначених в Україні)	24.11.2021 № 1227
34	Про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про військово-технічне співробітництво	24.11.2021 № 1230
35	Про визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України (визнання постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2015 року № 544 “Про затвердження типового плану запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях” такою, що з 1 січня 2022 року втратила чинність)	02.12.2021 № 1260
36	Про внесення змін до Положення про підготовку і проведення призову громадян України на строкову військову службу та прийняття призовників на військову службу за контрактом (постанова Кабінету Міністрів України від 21 березня 2002 р. № 352, щодо зміни назви військових комісаріатів на територіальні центри комплектування та соціальної підтримки; уточнення порядку приписки до призовних дільниць осіб з інвалідністю, які мають тяжкі захворювання та позбавлені можливості вільного пересування; удосконалення окремих питань взаємодії територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки з органами державної влади, організаціями, установами, підприємствами у питаннях обліково-призовної роботи)	15.12.2021 № 1333

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
37	Про затвердження Типового положення про штаб зони (району) територіальної оборони	29.12.2021 № 1442
38	Про затвердження Порядку організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України до національного спротиву	29.12.2021 № 1443
39	Про затвердження Положення про добровольчі формування територіальних громад	29.12.2021 №1449
40	Про затвердження Порядку організації, забезпечення та проведення підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони	29.12.2021 № 1447
41	Про затвердження Порядку застосування членами добровольчих формувань територіальних громад особистої мисливської зброї та набоїв до неї під час виконання завдань територіальної оборони	29.12.2021 № 1448
42	Про затвердження Порядку надання статусу учасника бойових дій залученим до конфіденційного співробітництва особам, які брали участь у виконанні завдань руху опору на тимчасово окупованій території України, у районі проведення антитерористичної операції, районі здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії або на інших територіях, де в період виконання цих завдань велися воєнні (бойові) дії	29.12.2021 № 1452
43	Про затвердження Порядку відшкодування збитків у зв'язку із затриманням, арештом або засудженням незаконними органами чи формуваннями, утвореними на тимчасово окупованих територіях України, або органами чи формуваннями країни, яка здійснює збройну агресію проти України, особам, залученим до конфіденційного співробітництва із Силами спеціальних операцій Збройних Сил	29.12.2021 № 1451

Розпорядження Кабінету Міністрів України

1	Про затвердження кількості громадян України, що підлягають призову на строкову військову службу, обсягу видатків для проведення призову у квітні – червні 2021 року	24.03.2021 № 230-р
2	Про внесення змін до пункту 12 плану заходів щодо створення умов розвитку мобільного широкосмугового доступу (розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 № 1272, уточнення терміну виконання робіт Міноборони)	31.03.2021 № 262-р

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
3	Про погодження передачі нерухомого майна у м. Маріуполь в державну власність	07.04.2021 № 286-р
4	Про розподіл коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою 2101190 “Будівництво (придбання) житла для військовослужбовців ЗС України” на 2021 рік	21.04.2021 № 359-р
5	Про передислокацію 1-ї окремої пожежної роти Командування Сил логістики Збройних Сил України	28.04.2021 № 381-р
6	Про розподіл коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою 5961040 “Будівництво (придбання) житла для військовослужбовців Головного управління розвідки Міністерства оборони України” на 2021 рік	26.05.2021 № 519-р
7	Про подання на ратифікацію Верховною Радою України Рамкової військової угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки	07.07.2021 № 752-р
8	Про підписання Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про проекти у сфері досліджень, розробок, випробувань і оцінки	28.07.2021 № 862-р
9	Про внесення змін у додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2013 № 822 (“Про погодження переліку земельних ділянок, що належать до земель оборони, на яких планується будівництво житла для військовослужбовців Служби безпеки та членів їх сімей”, збільшення обсягів будівництва житла для військовослужбовців Служби безпеки України та членів їх сімей, які потребують поліпшення житлових умов)	04.08.2021 № 882-р
10	Про затвердження кількості громадян України, які підлягають призову на строкову військову службу, обсягу видатків для проведення призову у жовтні – грудні 2021 року	29.09.2021 № 1178-р
11	Про внесення змін у додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 травня 2013 р. № 666 (“Про погодження переліку земельних ділянок, що належать до земель оборони, на яких планується будівництво житла для військовослужбовців та членів їх сімей із залученням небюджетних коштів”, доповнення переліку земельних ділянок шляхом викладення його в новій редакції)	06.10.2021 № 1286-р

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
12	Про подання на ратифікацію Верховною Радою України Протоколу до Угоди між Урядом Угорської Республіки, Урядом Румунії, Урядом Словацької Республіки та Кабінетом Міністрів України стосовно створення багатонаціонального інженерного батальйону	11.10.2021 № 1238-р
13	Про скасування розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2015 р. № 1136 ("Про передачу нерухомого майна аеродрому Кайдаки до сфери управління Міністерства оборони України")	20.10.2021 № 1289-р
14	Про підписання Рамкової угоди між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії щодо кредитної підтримки у розвитку спроможностей Військово-Морських Сил України	28.10.2021 № 1357-р
15	Деякі питання закупівлі за державним оборонним замовленням	28.10.2021 № 1342-р
16	Про передислокацію військових частин, катерів та суден забезпечення Військово-Морських Сил Збройних Сил	10.11.2021 № 1511-р
17	Про схвалення Рамкової угоди між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії щодо офіційної кредитної підтримки розвитку спроможностей Військово-Морських Сил Збройних Сил України	10.11.2021 № 1435-р
18	Про підписання Меморандуму про домовленість між Урядом України та Організацією НАТО із зв'язку та інформації стосовно співробітництва з питань консультацій, управління, зв'язку, розвідки, спостереження та рекогносцировки в рамках програми НАТО "Партнерство заради миру"	02.12.2021 № 1591-р
19	Про внесення зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2019 р. № 1093-р ("Про підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства Швеція щодо співробітництва у сфері оборони", щодо уповноваження Міністра оборони України на підписання Угоди)	09.12.2021 № 1593-р

№ п/п	Назва нормативно-правового акта	Дата та реєстраційний номер
20	Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству оборони України на 2021 рік	15.12.2021 № 1655-р
21	Про підписання Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки стосовно вимоги до письмової Угоди про підрозділи, які не відповідають Закону США "Ліхі"	29.12.2021 № 1790-р

Примітка. До переліку не включені нормативно-правові акти з обмеженим доступом

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ, СТРУКТУРИ ТА СКЛАД ЯКИХ ЗМІНЮВАЛИСЯ У 2021 р.

Схема 1. Структура Міністерства оборони України

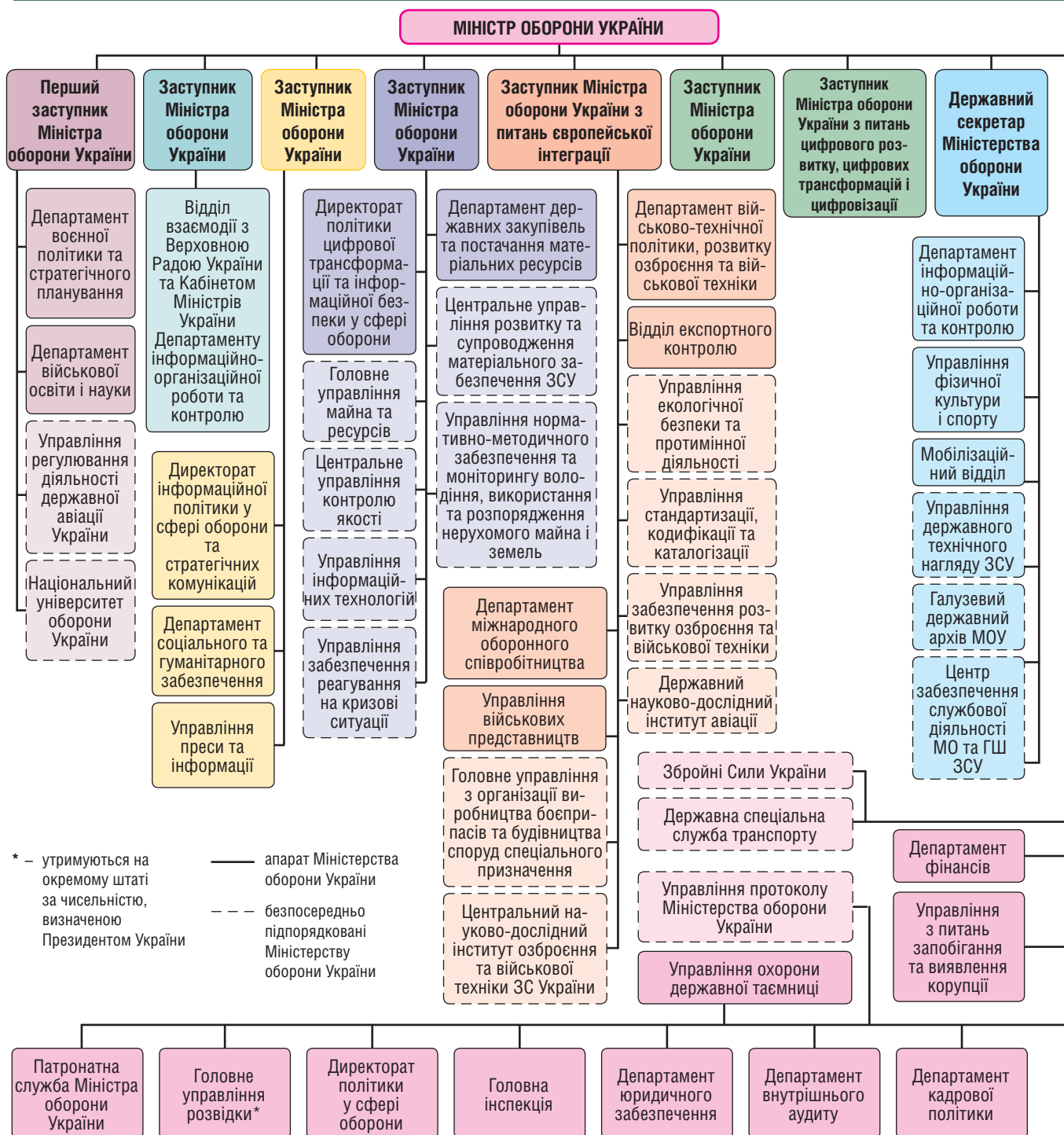

Схема 2. Структура органів військового управління Збройних Сил України на кінець 2021 року

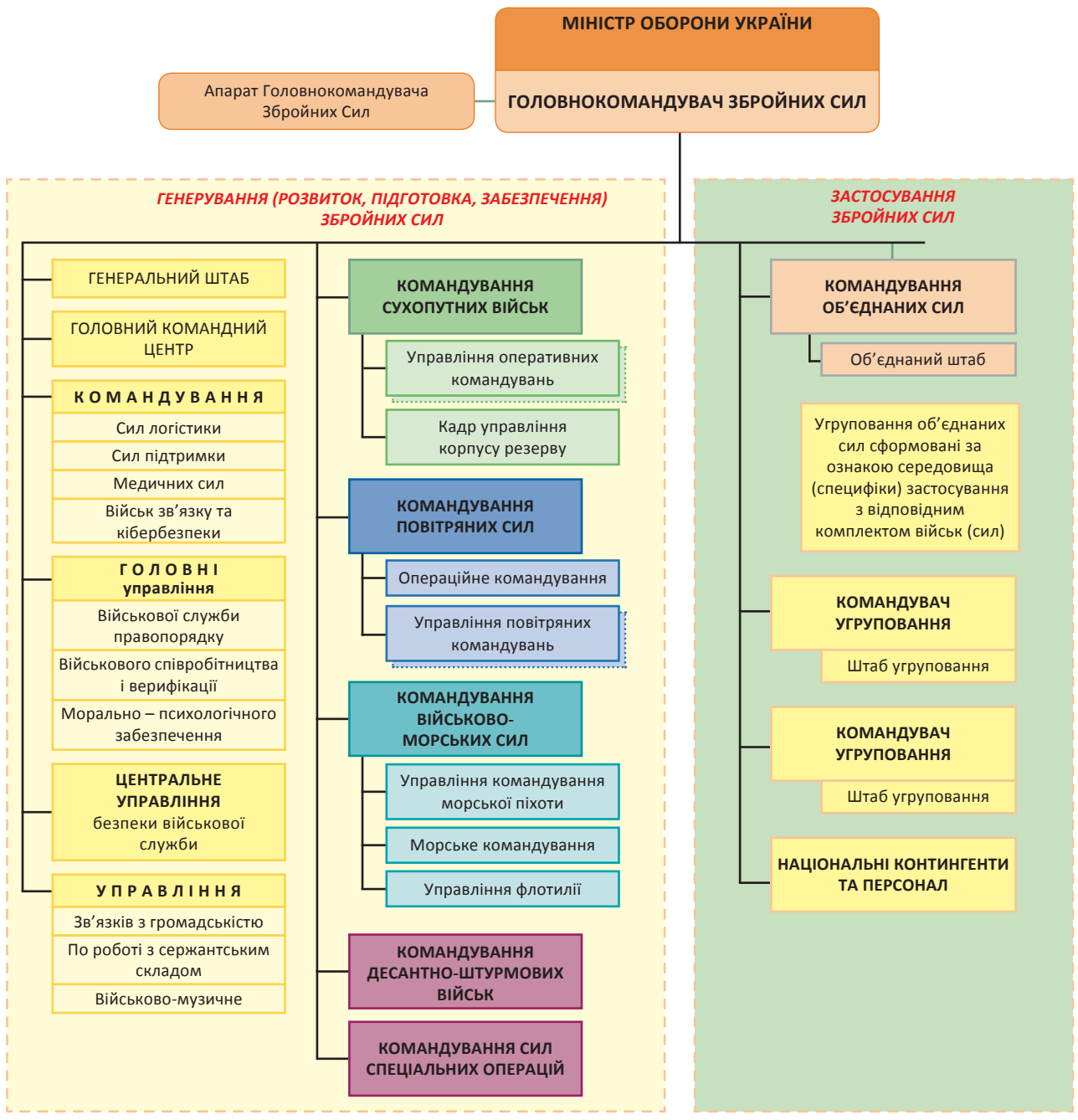

Схема 3. Структура Апарату Головнокомандувача Збройних Сил

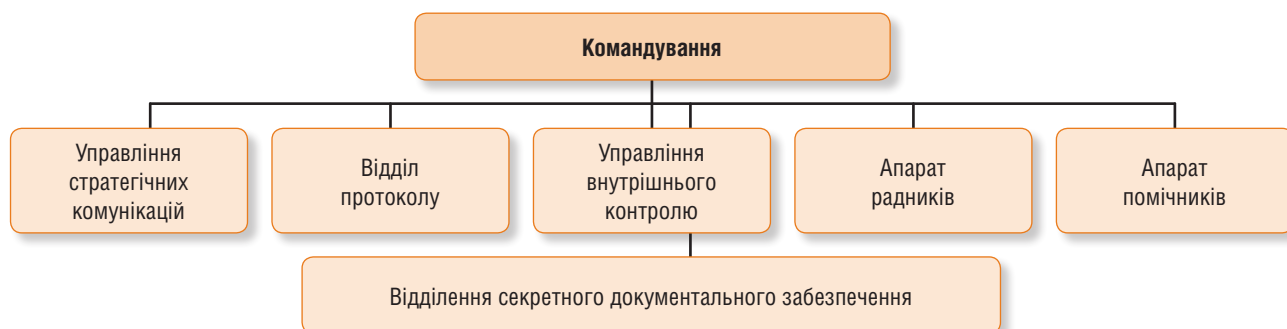

Схема 4. Структура Генерального штабу Збройних Сил (J-структури)

Схема 5. Структура та склад Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил

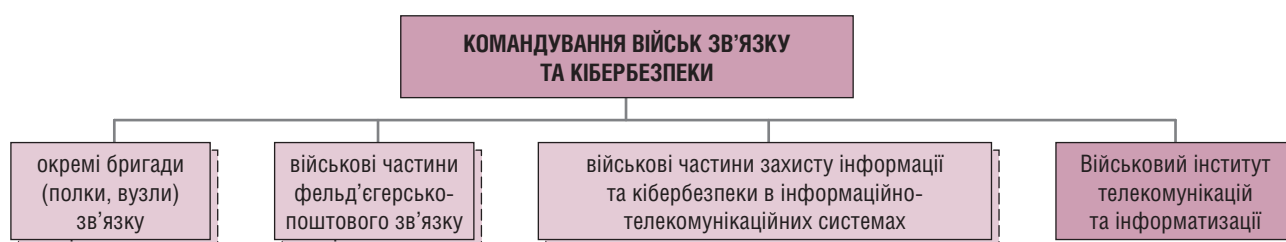
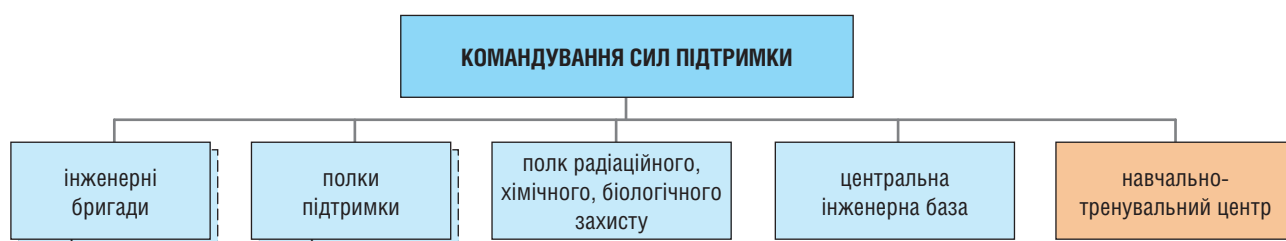

Схема 6. Структура та склад Командування Сил підтримки Збройних Сил

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ, ЯКИМ У 2021 р. ПРИСВОЄНО ЗВАННЯ ГЕРОЙ УКРАЇНИ

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Номер і дата Указу Президента України
СИДОРЕНКО Євген Анатолійович	Заступник начальника Центрального бронетанкового управління Озброєння Командування Сил логістики Збройних Сил України	22.08.2021 № 383/2021
РИДЗАНИЧ Максим Володимирович (по смертно)	Головний сержант – командир відділення взводу снайперів 90 окремого аеромобільного батальйону 81 окремої аеромобільної бригади Десантно-штурмових військ Збройних Сил України	22.08.2021 № 382/2021
БІЛОУС Сергій Степанович (по смертно)	Номер обслуги зенітного артилерійського взводу механізованого батальйону 24 окремої механізованої бригади оперативного командування “Захід” Сухопутних військ Збройних Сил України	22.08.2021 № 381/2021
ГУРНЯК Віктор Петрович (по смертно)	Старший навідник гранатометного відділення гранатометного взводу стрілецької роти 24 батальйону територіальної оборони оперативного командування “Південь” Сухопутних військ Збройних Сил України	28.08.2021 № 450/2021
ПОЛИЦЯК Петро Петрович (по смертно)	Головний сержант – командир відділення аеромобільно-десантного взводу аеромобільно-десантної роти аеромобільно-десантного батальйону 80 окремої аеромобільної бригади високомобільних десантних військ Збройних Сил України	03.12.2021 № 620/2021
ПІВОВАРЕНКО Павло Васильович (по смертно)	Командир 51 окремої механізованої бригади оперативного командування “Північ” Сухопутних військ Збройних Сил України	10.12.2021 № 630/2021

РЕЗУЛЬТАТИ ПІДГОТОВКИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ

ПІДГОТОВКА ОРГАНІВ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ

Таблиця 1. Загальні обсяги підготовка органів військового управління

Найменування заходів	Кількість заходів	
	Заплановано на рік	Проведено
Командно-штабні навчання	9	9
Командно-штабні тренування	29	29
Спільні штабні тренування	110	110
Роздільні штабні тренування	54	54
Оперативно-польові поїздки	12	12
Збори	29	29
Централізована підготовка	5	5
РАЗОМ	248	248

Таблиця 2. Підготовка органів управління видів Збройних Сил

Найменування заходів	Кількість заходів					
	Заплановано на рік	Проведено	Заплановано на рік	Проведено	Заплановано на рік	Проведено
	Сухопутні війська		Повітряні сили		Військово-Морські Сили	
Командно-штабні навчання	4	4	1	1	1	1
Командно-штабні тренування	5	5	7	7	4	4
Спільні штабні тренування	22	22	16	16	10	10
Роздільні штабні тренування	6	6	8	8	6	6
Збори	1	1	5	5	1	1
Оперативно-польові поїздки	9	9				
Централізована підготовка	4	4	1	1		

ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА ПІДРОЗДІЛІВ

Таблиця 3. Бойова підготовка механізованих і танкових військ Сухопутних військ

Найменування заходів	Кількість заходів		% виконання
	Заплановано на рік	Проведено	
КШН з позначенням військ	16	16	100
Бригадні тактичні навчання	2	2	100
Батальйонні тактичні навчан	139	162	100
Ротні тактичні навчання	415	433	100
Бойові стрільби взводів	1059	1059	100
Бойові стрільби відділень	3024	3024	100
Стрільби з озброєння танків	700	700	100
Стрільби з БМП (БТР)	1750	1750	100
Стрільби зі стрілецької зброї	7500	7500	100
Водіння: гусен/колісн техніки	1700 / 1600	1700 / 1600	100

Таблиця 4. Льотно-тактична підготовка авіації видів Збройних Сил

Найменування заходів	Кількість заходів					
	Заплановано на рік	Проведено	Заплановано на рік	Проведено	Заплановано на рік	Проведено
	Сухопутні війська		Повітряні сили		Військово-Морські Сили	
Льотно-тактичні навчання ескадрилій	4	4	15	15	2	2
Практичне бомбометання	181	105	610	405	44	41
Десантування повітряних (морських) десантів			230	563	156	214
Стрибки з парашутом	3950	3950	5700	5700	1132	1132
Загальний наліт авіації	9400 год	8100 год 24 хв	9692 год	9748 год 22 хв	2090 год	1900 год 3 хв
Середній наліт на один екіпаж	50 год	43 год 21 хв	32 год 18 хв	32 год 18 хв	40 год	36 год 58 хв

Таблиця 5. Підготовка підрозділів морської піхоти Військово-Морських Сил, Десантно-штурмових військ та Сил спеціальних операцій Збройних Сил

Найменування заходів	Кількість заходів					
	Заплановано на рік	Проведено	Заплановано на рік	Проведено	Заплановано на рік	Проведено
	Морська піхота		ДШВ		ССПО	
КШН з позначенням військ	4	4	3	3		
Батальйонні тактичні навчання	38	39	26	26		
Тактико-спеціальні навчання					25	25
Ротні тактичні (тактико-спеціальні) навчання	125	127	114	114		
Бойові стрільби взводів	274	274	274	274		
Бойові стрільби відділень	826	826	774	774		
Стрільби з озброєння танків	24	42	28	28		
Стрільби з озброєння БМП (БТР)	84	84	1006	1006		
Стрільби зі стрілецької зброї	560	560	2787	2787	1643	1649
танків	20	32				
гусеничної техніки			477	477		
Водіння: БМП (БТР)	46	63				
колісної техніки			673	673	169	169
автомобільної техніки	40	84				
Стрибки з парашутом	4216	4216	26404	26404	18492	18492
Водолазна підготовка					2360	3059

Таблиця 6. Виконання курсів бойової підготовки кораблями (катерами) Військово-Морських Сил Збройних Сил

Найменування заходів	Кількість заходів		% виконання	
	Заплановано на рік	Проведено		
Артилерійські стрільби	по морських цілях	108	85	79
	по повітряних цілях	71	45	63
Мінні вправи	прийомка мін	4	4	100
	постановка мін	4	4	100
Підривні бойові вправи		20	10	50
Водолазна підготовка		3520 год	4352 год 22 хв	100
Загальна наплаваність кораблів (катерів), діб		833	839	100
Середня наплаваність кораблів (катерів), діб		17	17	100

Таблиця 7. Багатонаціональні навчання за участю підрозділів Збройних Сил України

Навчання	Завдання, що вирішувалися	Загальна чисельність сил, озброєння та військової техніки
На території України або поблизу її кордонів		
Багатонаціональне навчання з підготовки підрозділів	Підвищення оперативних спроможностей ЗС України через професійну підготовку військовослужбовців та бойове злагодження підрозділів за стандартами НАТО	Від України – до 15000 військовослужбовців з ОВТ
Українсько-польське навчання “Сільвер Сейбер – 2021” 27.05 – 10.06; 30.08 – 4.09	Підвищення рівня взаємосумісності між підрозділами ЗС України та підрозділами держав – членів НАТО, тренування штабних елементів з питань процесу прийняття військових рішень за стандартами та процедурами НАТО	Від України – 200 військовослужбовців з ОВТ, 1 вертоліт
Українсько-американське навчання “Сі Бриз – 2021” 28.06 – 10.07	Відпрацювання за стандартами провідних країн світу дій багатонаціональних штабів та сил під час планування і проведення міжнародної операції зі встановлення миру	Від України – до 1500 військовослужбовців з ОВТ, 23 кораблі (катери), 29 літаків і вертольотів
Українсько-британське навчання “Козак Мейс – 2021” 12.07 – 24.07	Підвищення рівня взаємосумісності між підрозділами ЗС України та підрозділами держав – членів НАТО під час участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки	Від України – до 600 військовослужбовців з ОВТ
Українсько-польське навчання “Три Мечі – 2021” 19.07 – 31.07	Підвищення рівня взаємосумісності між підрозділами ЗС України та підрозділами держав – членів НАТО, тренування штабних елементів щодо прийняття військових рішень за стандартами та процедурами НАТО	Від України – до 700 військовослужбовців з ОВТ
Українсько-американське навчання “Репід Трайдемент – 2021” 20.09 – 01.10	Набуття практичних навичок штабів бригади та підрозділів у ході планування бойових дій відповідно до військового процесу прийняття рішення за стандартами НАТО	Від України – до 2500 військовослужбовців з ОВТ, 5 літаків і вертольотів

Навчання	Завдання, що вирішувалися	Загальна чисельність сил, озброєння та військової техніки
Українсько - румунське навчання "Ріверайн – 2021" 28.09 – 01.10	Відпрацювання спільних дій багатонаціональних катерних тактичних груп для підвищення їх взаємосумісності та спроможностей щодо проведення операції з безпеки на р. Дунай	Від України – 30 військовослужбовців з ОВТ, 9 кораблів та суден, 1 вертоліт
Українсько-британське навчання "Воріер Вотчер – 2021" 04.10 – 13.10	Відпрацювання питань охорони військових аеродромів, проведення пошуково-рятувальних заходів	Від України – 35 військовослужбовців з ОВТ
Поза межами України		
Багатонаціональне навчання "Троян Футпрінт – 2021" 03.05 – 16.05, Румунія	Тренування у виконанні завдань штабу щодо планування спеціальних операцій; підвищення рівня взаємосумісності підрозділів ЗС України з підрозділами держав НАТО у ході спільного виконання завдань	Від України – 30 військовослужбовців з озброєнням
Багатонаціональне навчання "Дайнемік Фронт – 2021" 06.05 – 26.05, Польща	Виконання завдань у багатонаціональному середовищі, підвищення рівня оперативних спроможностей та рівня взаємосумісності артилерійських підрозділів ЗС України з артилерійськими підрозділами держав – членів НАТО	Від України – 85 військовослужбовців з ОВТ
Багатонаціональне навчання "Сейбер Гардіан – 2021", 25.05 – 05.06, Угорщина	Практичне виконання завдань у багатонаціональному середовищі за стандартами та процедурами НАТО, підвищення рівня взаємосумісності з підрозділами ЗС держав – членів НАТО	Від України – 130 військовослужбовців з ОВТ
Багатонаціональне навчання НАТО "CWIX – 2021" 07.06 – 25.06, Польща	Підвищення рівня взаємосумісності захищених телекомунікаційних мереж сил держав – членів та партнерів НАТО за допомогою дослідження та випробування інноваційних технологій, досягнення технічної та оперативної взаємосумісності телекомунікаційних мереж на всіх театрах ведення бойових дій та їх захисту	Від України – 14 військовослужбовців

Навчання	Завдання, що вирішувалися	Загальна чисельність сил, озброєння та військової техніки
Багатонаціональне навчання “Еджайл Спіріт – 2021” 26.06 – 08.08, Грузія	Удосконалення навичок спільних дій військовослужбовців у складі багатонаціонального підрозділу, набуття досвіду у веденні різних видів загальновійськового бою за процедурами НАТО	Від України – 78 військовослужбовців з ОВТ, 2 кораблі
Багатонаціональне навчання “Дайв – 2021” 01.08 – 06.08, Акваторія Чорного моря	Удосконалення навичок та знань щодо проведення протимінних водозащитних дій, обмін досвідом щодо проведення підводних підривних робіт, ознайомлення з новітніми технологіями у зазначеній сфері	Від України – 29 військовослужбовців зі спорядженням, 1 корабель
Багатонаціональне навчання “Амбер Міст – 2021” 20.08 – 27.08, Литва	Підвищення рівня взаємосумісності захищених телекомунікаційних мереж сил держав – членів та партнерів НАТО на всіх театрах ведення бойових дій	Від України – 6 військовослужбовців
Багатонаціональне навчання “Сейбер Джанкшн – 2021” 02.09 – 26.09, Німеччина	Практичне виконання завдань у багатонаціональному середовищі за стандартами та процедурами НАТО, підвищення рівня взаємосумісності з підрозділами ЗС держав – членів НАТО	Від України – 119 військовослужбовців з ОВТ
Багатонаціональне навчання “Найт Хок – 2021” 22.09 – 07.10, Данія	Практичне виконання завдань у багатонаціональному середовищі за стандартами та процедурами НАТО, підвищення рівня взаємосумісності підрозділів ЗС України з підрозділами держав НАТО	Від України – 18 військовослужбовців
Багатонаціональне навчання “Світла Лавина – 2021” 26.09 – 01.10, Словакія	Підвищення рівня взаємосумісності між штабами та підрозділами національних складових багатонаціонального інженерного батальйону	Від України – 17 військовослужбовців

Навчання	Завдання, що вирішувалися	Загальна чисельність сил, озброєння та військової техніки
Багатонаціональне навчання “Айрон Вульф – 2021” 12.10 – 23.10, Литва	Практичне тренування у виконанні завдань у багатонаціональному середовищі за процедурами НАТО, підвищення рівня взаємосумісності підрозділів Військової служби правопорядку і військової поліції збройних сил держав-членів НАТО	Від України – 12 військовослужбовців
Багатонаціональне навчання “Комбайнд Резолв – 16” 03.11 – 15.12, Німеччина	Виконання завдань в багатонаціональному середовищі, підвищення оперативних спроможностей та рівня взаємосумісності підрозділів ЗС України з підрозділами держав-членів НАТО	Від України – 230 військовослужбовців з ОВТ
Багатонаціональне навчання “Кленова Арка – 2021” 17.11 – 26.11, Грузія	Підготовка та оцінка штабів підрозділів національних складових ЛИТПОЛУКРБРИГ до спільного виконання завдань, підвищення рівня взаємосумісності між штабами та підрозділами бригади	Від України – 43 військовослужбовці

ОСНАЦЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ ОЗБРОЄННЯМ ТА ВІЙСЬКОВОЮ ТЕХНІКОЮ У 2021 РОЦІ

Оснащення Збройних Сил озброєнням та військовою технікою у 2019 р.

Озброєння та військова техніка	ВИПРОБУВАННЯ (ЕКСПЛУАТАЦІЯ) ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ПРОЄКТИ РОЗРОБЛЕННЯ ОВТ	ПРИЙНЯТТЯ НА ОЗБРОЄННЯ (ПОСТАЧАННЯ) НОВИХ ЗРАЗКІВ ОВТ	ЗАКУПІВЛЯ ОВТ, од. (компл.)	МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ПODOВЖЕННЯ РЕСУРСУ ОВТ
ОВТ ДЛЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК	<ul style="list-style-type: none"> бойова машина піхоти БМП-1Т; бойова машина піхоти БМП-1ТС; броньована розвідувально-дозорна машина БРДМ-2Л1 (сб); бойова колісна машина "Дозор-Б"; бронетранспортер БТР-4Е з покращеними характеристиками по подоланню водних перешкод уплав; спеціалізований броньований автомобіль "Варта"; 152 мм самохідна гармата-гаубиця "ДАНА М-2"; бойова машина БМ-21 на автомобільному шасі КраЗ-63221; 120 мм міномет МП-120; 120 мм міномет М1982 (ЧМ-120); безпілотний авіаційний комплекс "Bayraktar TB2 Armed UAS"; безпілотний авіаційний комплекс "Atlas PRO"; прилад нічного спостереження перископічний ПНСП-1. 14,5x114 мм багатозарядна велико-каліберна антиматеріальна гвинтівка "MONOMACH"; 14,5x114 мм багатозарядна великокаліберна антиматеріальна гвинтівка ручного заряджання ALLIGATOR; 14,5x114 мм однозарядна великокаліберна антиматеріальна гвинтівка ручного заряджання T-REX; 5,56x45 мм штурмова гвинтівка UAR-15 "Опір"; 30 мм гранатометні постріли ВОГ-17В та ВОГ-17ІН до авто-матичного гранатомета АГС-17; 12,7x108 мм єдиний кулемет "Ласка-К2"; 5,56x45 мм патрон холостий; 12,7x99 мм гвинтівочний патрон з бронебійною кулею "Міць"; ручна граната з характеристиками не гірше гранати РГД-5. 	<ul style="list-style-type: none"> бойова машина піхоти БМП-1ТС; модернізована реактивна система залпового вогню БМ-21У "Град"; безпілотний авіаційний комплекс "Лелека-100"; безпілотний авіаційний комплекс "FLYEYE 3.0"; 7,62x51 мм гвинтівочний патрон "Цільовий"; 8,6x70 мм гвинтівочний патрон "Цільовий"; 8,6x70 мм гвинтівочний патрон "Цільовий" з кулею Л; 8,6x70 мм гвинтівочний патрон "Цільовий" з кулею Д; тепловізійний приціл ПП-61 Лазар; тепловізійний приціл ПЗ-Лазар. 	<ul style="list-style-type: none"> бойові машини піхоти – 26; бронетранспортери – 16; броньовані бойові колісні машини "КОЗАК-2М1" – 70; легкові автомобілі підвищеної прохідності – 50; броньовані ремонтно-евакуаційні машини – 1; БМ ЗРК "Оса-АКМ" – 4; ЗРК ЗСУ 23-4М-А1 – 2; артилерійські системи різних калібрів – 220; безпілотні авіаційні комплекси – 40; радіолокаційний комплекс розвідки вогневих позицій – 2; переносні (проти-танкові) ракетні комплекси – 157; ракти до ПТРК та РСЗВ – 1 000; стрілецька зброя та гранатомети – 776; боєприпаси різного призначення – 3 587 668; прилади нічного бачення (тепловізійні) різних типів – 2 490; далекоміри переносні – 171. 	<ul style="list-style-type: none"> модернізація БТР-70 до виду БТР-70 Ді; модернізація БМ ЗРК до виду "Оса-АКМ"
ОВТ ДЛЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ	<ul style="list-style-type: none"> трикоординатна радіолокаційна станція виявлення 80К6КС1 "Фенікс-1"; контейнер із засобами захисту від керованих ракет "Лелека" на Ан-26; металеві лопаті несучого гвинта для вертольотів типу Мі-24. 	<ul style="list-style-type: none"> трикоординатна радіолокаційна станція виявлення 80К6КС1 "Фенікс-1"; металеві лопаті несучого гвинта для вертольотів типу Мі-24; пристрій для захисту авіаційного зв'язку "Фалькон-01П"; пристрій для захисту авіаційного зв'язку "Фалькон-02Д". 	<ul style="list-style-type: none"> літаки – 6; вертольоти – 14; безпілотні авіаційні комплекси – 2; радіолокаційні станції (модернізовані, спряження РЛС із ЗРК, РСР) – 20; автоматизований командно-диспетчерський пункт – 1; контрольно-перевірочна апаратура – 6. 	<ul style="list-style-type: none"> модернізація лі-таків до виду: Су-25М1, Су-27-УБ, Су-25М1К, Су-27-1М, МиГ-29МУ1; модернізація вертольотів до виду: Мі-24; Мі-2МСБ; Мі-8МСБ-В; модернізація РЛС до виду: ЗСД6М; П-18МА; П-19МА; ПРВ-16МА; модернізація радіолокаційних систем РСР-10МА.
ОВТ ДЛЯ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ	<ul style="list-style-type: none"> середній розвідувальний корабель проєкту 58502; навігаційна радіолокаційна станція ICOM VR-1210 RII. 	<ul style="list-style-type: none"> гідрографічний катер "Дмитро Чубарь"; рейдовий роз'їзний катер типу "Аіст" 	<ul style="list-style-type: none"> радіолокаційна станції кругового огляду – 1. 	<ul style="list-style-type: none"> модернізація фрегату "Гетьман Сагайдачний"

Озброєння та військова техніка	ВИПРОБУВАННЯ (ЕКСПЛУАТАЦІЯ) ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ПРОЄКТИ РОЗРОБЛЕННЯ ОВТ	ПРИЙНЯТТЯ НА ОЗБРОЄННЯ (ПОСТАЧАННЯ) НОВИХ ЗРАЗКІВ ОВТ	ЗАКУПІВЛЯ ОВТ, од. (компл.)	МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ПОДОВЖЕННЯ РЕСУРСУ ОВТ
СПЕЦІАЛЬНІ ВИДИ ОВТ	<ul style="list-style-type: none"> • багатопільові роботизовані платформи; • ручна димова граната ДГ01; • фільтрувальні елементи до фільтрів ФПС-30, ФПС-60, ФПС-120, СП-500, ПФ-10; • рухома станція для очищення води "Джерело-2000". 	<ul style="list-style-type: none"> • мобільна станція супутникового зв'язку для встановлення на рухомі об'єкти; • машина штабна з причепом штабним МШ-ПШ; • стаціонарна станція супутникового зв'язку • мобільний лазне-пральний модуль МЛПМ; • уніфікована димова шашка УДШ-У; • ручна димова граната ДГ01; • модуль робочий МР; • модуль відпочинку МВ; • агрегат фільтро-вентиляційний транспортний АФВТ-100Н-24; • агрегат фільтро-вентиляційний транспортний АФВТ-100А-24. 	<ul style="list-style-type: none"> • комплекси РЕБ з БпЛА – 1; • командно-штабні машини (машини антенні) – 16; • апаратні зв'язку комплексні – 7; • радіостанції та апаратура внутрішнього зв'язку та комутації – 31; • комплекси перешкодження роботі технічних засобів наземної та повітряної розвідки – 26; • комплекси засобів спеціального зв'язку – 5; • спеціальна апаратна – 1; • засоби криптографічного захисту інформації – 45; • апаратура передачі даних – 27; • пристрій кодування інформації – 52; • піхотні вогнемети – 468; • автоцистерни – 11; • мобільні лазне-пральні комплекси (модулі) – 28; • автомобілі санітарні – 79. 	

НАЦІОНАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ, РОЗРОБЛЕНІ ДЛЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ НАТО (на кінець 2021 р.)

№ п/п	Сфера дії документів	Кількість
Оперативна сфера		210
1	Військова поліція	3*
2	Військовий зв'язок та інформаційні системи	8*
3	Водолазна діяльність	3*
4	Воєнна політика, безпека та стратегічне планування	4*
5	Воєнна розвідка	11
6	Гідрометеорологічне забезпечення	3*
7	Екологічна безпека та захист довкілля	3
8	Застосування ВМС ЗС України	17*
9	Застосування ПС ЗС України	20*
10	Застосування СВ ЗС України	11
11	Застосування Сил спеціальних операцій ЗС України	3*
12	Інженерне забезпечення	4
13	Інформаційні та психологічні операції	4
14	Логістика	4*
15	Медичне забезпечення	14*
16	Миротворча діяльність	3
17	Морально-психологічне забезпечення	2
18	Оперативне управління (штабні процедури)	10

№ п/п	Сфера дії документів	Кількість
19	Радіоелектронна боротьба	1*
20	Топогеодезичне і навігаційне забезпечення	10*
21	Хімічний, біологічний, радіаційний та ядерний захист	8
22	Цивільно-військове співробітництво	3*
23	Кінологічне забезпечення	2
Матеріальна сфера		103
1	Вимоги до обладнання, озброєння, військової і спеціальної техніки	34
2	Військовий зв'язок та інформаційні системи	8*
3	Державне гарантування якості	7
4	Кодифікація	8
5	Оцінювання та випробування озброєння, військової і спеціальної техніки	32
6	Речове забезпечення	12*
7	Розроблення, поставлення на виробництво та прийняття на озброєння зразків озброєння, військової і спеціальної техніки	2*
Адміністративна сфера		23
1	Військова освіта	1*
2	Військовий зв'язок та інформаційні системи	7
3	Гендерні питання	2
4	Кадровий менеджмент	1
5	Лінгвістичне забезпечення	4
6	Стандартизація	5
7	Стратегічні комунікації	1*
8	Фінансове забезпечення	2
УСЬОГО:		277

* Кількість національних документів, якими запроваджено стандарти НАТО, зменшилася порівняно з попереднім роком у зв'язку із скасуванням, виданням у новій редакції або заміною відповідних стандартів у НАТО і, як наслідок, скасування національних стандартів (ДСТУ В).

УЧАСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ КОНТИНГЕНТІВ І ПЕРСОНАЛУ ЗБРОЙНИХ СИЛ У ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ (на кінець 2021 року)

Національний контингент у складі Багатонаціональних сил KFOR в Косово, Республіка Сербія

особовий склад – 40 осіб
автомобільна техніка – 17 од.

Завдання:

- забезпечення виконання положень Резолюції Ради Безпеки ООН № 1244;
- виконання інженерної розвідки місцевості, інженерних робіт та знешкодження ВВП.

Сили ООН з підтримання миру на Кіпрі (UNFICYP)

офіцери штабу – 1 особа

Завдання:

- збирання та аналіз інформації;
- забезпечення зв'язку з місцевими органами влади, агенціями ООН та неурядовими організаціями;
- контроль за дотриманням прав людини.

Місія ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго (MONUSCO)

офіцери штабу – 5 осіб
військові спостерігачі – 6 осіб

Завдання:

- контроль за виконанням Угоди про припинення вогню та розслідування порушень домовленостей;
- планування та координація авіаційних пасажирських та вантажних перевезень;
- контроль за дотриманням прав людини;
- сприяння в наданні гуманітарної допомоги.
- сприяння в наданні гуманітарної допомоги.

Місія ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго (MONUSCO) Національний контингент (18 овз)

особовий склад – 250 осіб
вертольоти: Мі-8 – 8 од.
автомобільна техніка – 38 од.

Завдання:

- польоти для демонстрації сили Місії;
- повітряна розвідка та патрулювання територій;
- вогнева підтримка наземних операцій;
- озброєне супроводження в інтересах Місії;
- перевезення особового складу та вантажів.

Місія ООН у Косово (UNMIK)

штабні офіцери – 2 особи

Завдання:

- координація діяльності КFOR, EULEX та інших організацій;
- спостереження за дотриманням прав людини;
- підтримка діяльності засобів масової інформації;
- координація питань демократизації суспільства;
- сприяння в наданні гуманітарної допомоги.

Національний контингент

Національний персонал

Спільні миротворчі сили в Зоні безпеки Придністровського регіону Республіки Молдова

військові спостерігачі – 10 осіб
автомобільна техніка – 4 од.

Завдання:

- контроль за припиненням вогню, виведенням озброєних формувань, дотриманням режиму в зоні безпеки;
- збирання інформації про факти порушення прийнятих домовленостей сторонами щодо встановлення миру і підтримки правопорядку;
- контроль за дотриманням прав людини;
- сприяння в наданні гуманітарної допомоги.

Багатофункціональна інтегрована Місія ООН зі стабілізації у Малі (MINUSMA)

офіцери штабу – 12 осіб

Завдання:

- контроль за виконанням Угоди про припинення вогню та розслідування порушень домовленостей про припинення вогню;
- моніторинг процесу роззброєння, демобілізації та реінтеграції усіх озброєних угруповань;
- контроль за дотриманням прав людини;
- сприяння у наданні гуманітарної допомоги;
- забезпечення постійного зв'язку з місцевими органами влади, агенціями ООН та неурядовими організаціями.

Місія ООН у Південному Судані (UNMISS)

офіцери штабу – 1 особа
військові спостерігачі – 3 особи

Завдання:

- спостереження за дотриманням сторонами конфлікту угоди про припинення вогню;
- спостереження за переміщенням озброєних груп у зоні відповідальності Місії;
- сприяння проведенню програми роззброєння, демобілізації та реінтеграції колишніх комбатантів;
- забезпечення безпеки міжнародного персоналу та цивільного населення;
- контроль за дотриманням прав людини;
- сприяння в наданні гуманітарної допомоги.

Тимчасові сили ООН із забезпечення безпеки в Аб'єї (UNISFA)

військові спостерігачі – 4 особи
офіцери штабу – 2 особи

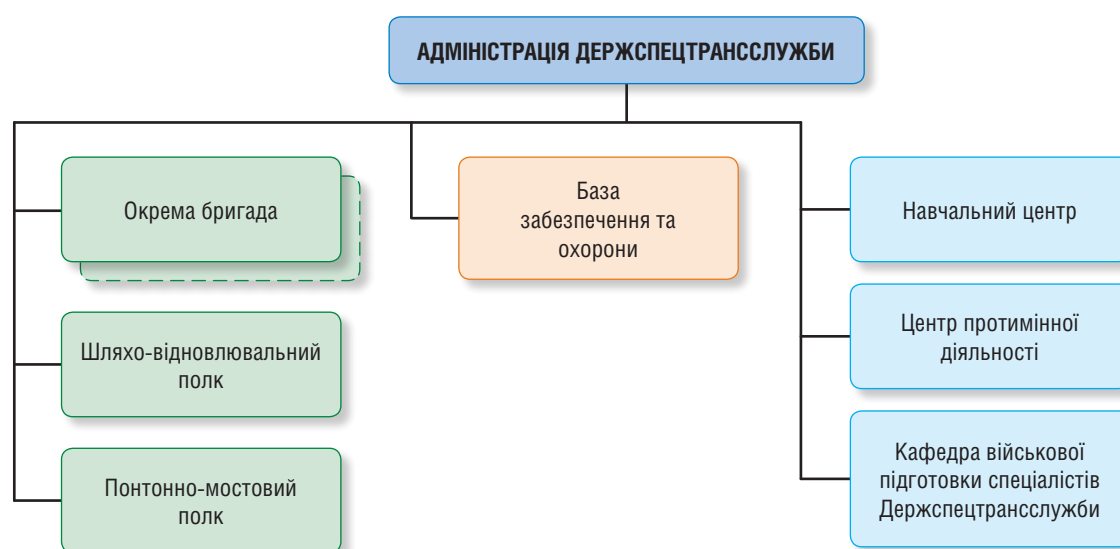
Завдання:

- контроль за дотриманням Угоди щодо тимчасових процедур управління та забезпечення безпеки в районі;
- контроль за пересуванням військ (сил) та населення;
- контроль за дотриманням прав людини;
- сприяння в наданні гуманітарної допомоги.

У міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки беруть участь 336 військовослужбовців Збройних Сил України

ДЕРЖАВНА СПЕЦІАЛЬНА СЛУЖБА ТРАНСПОРТУ

Схема 1. Структура та склад Держспецтрансслужби

Таблиця 1. Основні показники видатків Держспецтрансслужби, тис. грн

Найменування видатків	Видатки
Заробітна плата	59 827,40
Грошове забезпечення військовослужбовців	625 101,20
Нарахування на оплату праці	121 735,90
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар.	90 762,50
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	3 300,00
Продукти харчування	67 965,60
Оплата послуг (крім комунальних)	2 800,90
Видатки на відрядження	4 835,90
Видатки та заходи спеціального призначення	20 350,00
Оплата комунальних послуг	39 775,00
Оплата за навчання	76,70

Найменування видатків	Видатки
Інші виплати населенню	21 135,00
Інші видатки, видатки профспілок	60,50
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	141 817,70
Капітальне будівництво (придбання) житла	52 100,00
Капітальний ремонт житлового фонду	3 000,00
Капітальний ремонт інших об'єктів	7 000,00
Реконструкція житлового фонду (приміщень)	2 350,00
Компенсація за житло військовослужбовцям	10 000,00
ВСЬОГО	1 273 994,60

Таблиця 2. Оснащення Держспецтрансслужби військовою та спеціальною технікою

№ п/п	Найменування	Кількість
1	Легковий автомобіль Skoda	2
2	Мікроавтобус IVECO	1
3	Автокран в/п 32 т з подовжувачем стріли	2
4	Бульдозер 16-18 т	4
5	Екскаватор-навантажувач з навісним обладнанням	2
6	Екскаватор колісний 1,15 м ³ / з гідромолотом	2/1
7	Фронтальний навантажувач в/п 5 т	3
8	Автосамоскид в/п 21 т	7
9	Гідропідйомник 26-28 м на шасі замовника	1
10	Сідельний тягач	1
11	Бурильно-палубна машина типу БМ-811 на шасі МАЗ-Богдан	1
12	Автономний підйимально-рихтувальний блок БПР	4
13	Шпалопідбивальний блок ШПБ-2	2

№ п/п	Найменування	Кількість
14	Шпалопідбивальний блок ШПБ-3 з радіокеруванням	2
15	Низькорамний причіп в/п 40 т	1
16	Причіп в/п 10-13 т з тентом	5
17	Навісне обладнання (гідромолот, гідробур, фреза)	1
18	Колійний інструмент	81
19	Дизельний однофазний електрогенератор 6-8 кВт	20
ВСЬОГО		143

Таблиця 3. Основні показники будівництва та відновлення об'єктів інфраструктури Держспецтрансслужби та Збройних Сил

№ п/п	Назва об'єкта Основні показники будівництва	Фінансові показники, млн грн
1	Об'єкти військового містечка № 2 смт. Черкаське Дніпропетровської області	
1.1	Комплексна будівля (штаб-казарма) Розміщення штаб – 38, казарма – 36 військовослужбовців	кошторисна вартість – 37,4 використано коштів – 24,7
1.2	Фізкультурно-оздоровчий комплекс	кошторисна вартість – 54,2 використано коштів – 42,9
1.3	Контрольно-пропускний пункт	кошторисна вартість – 4,1 використано коштів – 2,4
1.4	Благоустрій території Площа благоустрою – 1,0 га	кошторисна вартість – 11,2 використано коштів – 10,2
2	Польовий табір 235 МЦПП «Широколанівський»	
2.1	Комплексна будівля (штаб)	кошторисна вартість – 62,8 використано коштів – 57,9
2.2	Медичний пункт	кошторисна вартість – 59,6 використано коштів – 59,6
2.3	Пожежне депо	кошторисна вартість – 19,3 використано коштів – 19,3
2.4	Стоянка на 300 паркомісць	кошторисна вартість – 25,2 використано коштів – 25,2

№ п/п	Назва об'єкта Основні показники будівництва	Фінансові показники, млн грн
3	Будівництво казарм поліпшеного планування	
3.1	№ 2, 4, 5, 6 та благоустрій військове містечко № 30 м. Кривий Ріг Розміщення 500 військовослужбовців	кошторисна вартість – 96,8 використано коштів – 60,9
3.2	№ 1, 2, 3 та благоустрій військове містечко № 2 смт. Черкаське Розміщення 375 військовослужбовців	кошторисна вартість – 78,4 використано коштів – 70,4
4	Реконструкція казарм № 35, військове містечко № 217 м. Одеса у 80 квартирний житловий будинок	кошторисна вартість – 89,1 використано коштів – 89,1

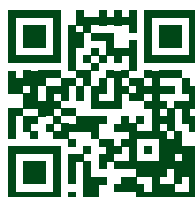
БІЛА КНИГА 2021
ОБОРОННА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ
Міністерство оборони України, 2022

Надруковано:

—
—
—
—

Наклад _____ прим.

www.mil.gov.ua

www.mil.gov.ua